

INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

SÁTORALJAÚJHELY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

ÉMOP-3.1.1-12 PÁLYÁZATI KIÍRÁSRA BENYÚJTOTT PROJEKTJÉHEZ

Jóváhagyva, 2013.02.15

Kiegészítve: 2013.11.06

Szamosvölgyi Péter
Polgármester
Sátoraljaújhely Város
Önkormányzata

*Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testületének
137/2008/10198/VI.22 számú határozattal elfogadott és a 34/2013. (II.15)
számú határozat és XY/2013. (XI.7.) módosítása alapján.*

Sátoraljaújhely Város
Integrált Városfejlesztési stratégiája

2013.

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	5
1. Sátoraljaújhely város szerepe a településhálózatban.....	12
1.1 Sátoraljaújhely elhelyezkedése, térszerkezeti jellemzői	12
1.2 Sátoraljaújhely város térségi szerepköre és funkciói	13
1.2.1. Nemzetközi szerepkör	13
1.2.2. Országos szerepkör	14
1.2.3. Kistérségi szerepkör	14
1.3 Sátoraljaújhely város ellátási funkciói és vonzáskörzetre vonatkozó hatása	16
1.4 A város dinamikai jellemzői	18
1.4.1. Demográfia.....	18
1.4.2. Foglalkoztatottság, munkanélküliség	19
1.4.3. Gazdasági szervezetek.....	20
2. A város egészére vonatkozó helyzetértékelés	21
2.1 Gazdaság	21
2.1.1. Vállalkozások helyzete, ágazati szerkezetük.....	21
2.1.2. K+F helyzete	25
2.1.3. Turizmus.....	25
2.1.4. Helyi gazdaságfejlesztés eszközei.....	29
2.1.5. Információs társadalom	31
2.2 Társadalmi jellemzők	34
2.2.1. Demográfia.....	34
2.2.2. Munkaerő-piaci helyzet.....	37
2.2.3. Társadalmi kirekesztettség	41
2.2.4. Képzettség- műveltség	42
2.3 Környezeti jellemzők	44
2.3.1. Természeti környezet	44
2.3.2. Épített környezet	46
2.3.3. Lakásállomány	47
2.3.4. Közüzemi ellátottság	49
2.3.5. Hulladékgazdálkodás	51
2.4. Közfoglaltatások.....	53
2.4.1. Oktatás-nevelés	53
2.4.2. Egészségi állapot	56
2.4.3. Szociális ellátás	58
2.4.4. Közigazgatás helyzete	61
2.4.5. Közlekedés helyzete.....	62
2.4.6. Környezetvédelem.....	63
3. Korábbi időszak fejlesztései.....	66
4. Összegzés	70
5. A városrészek területi szintű megközelítése	72
5.1 Városrészek azonosítása.....	72
5.1.1. Városközpont	72
5.1.2. Nyugati városrész.....	74
5.1.3. Keleti városrész	75
5.2. Akcióterületek bemutatása	77
5.3. Anti szegregációs terv	78
5.3.1. Kritikus pontok elemzése	82
5.3.2. Horizontális fejlesztendő területek programjai	104

6. Stratégiai fejezet	110
6.1 A város hosszú távú jövőképe	110
6.1.1. Célhierarchia	111
6.1.2. A városrészek kitűzött céljai	113
6.2. A stratégia koherenciája, konzisztenciája	115
6.2.1. A stratégia településfejlesztési koncepcióval, település rendezési tervvel és egyéb dokumentumokkal való illeszkedése.....	115
6.2.2. A célrendszer koherenciája, belső összefüggései.....	119
6.2.3. A célok környezeti állapotra való hatásának kompenzálására tett intézkedések .	120
6.2.4. A stratégia megvalósításának főbb kockázatai.....	120
7. Fejleszteni kívánt akcióterületek kijelölése.....	121
8. A stratégia megvalósításának eszközei	133
8.1. A célok elérését szolgáló nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek	133
8.2. Az integrált tervek megvalósításához szükséges szervezeti elvárások	133
8.3. Településközi koordináció mechanizmusai	135
8.4. Ingatlanguzdlkodási intézkedések	135
8.5. Partnerség	136
8.6. Az IVS megvalósíthatóságának monitoringja.....	138
Mellékletek - Akcióterületek térképi bemutatása.....	140
Mellékletek - Akcióterületi fejlesztések részletezése.....	144
Mellékletek - Megvalósult fejlesztések térképes bemutatása.....	251

Vezetői összefoglaló

Az IVS kidolgozásának módszertana

Sátoraljaújhely városának Integrált Városfejlesztési Stratégiája az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium által közzétett „Városrehabilitáció 2007-2013-ban, Kézikönyv a városok számára” című útmutatóban megfogalmazott tematika és követelmények alapján került kidolgozásra, továbbá a 2009. január 28-án kelt Városfejlesztési kézikönyv alapján került aktualizálásra.

Sátoraljaújhely Város integrált városfejlesztési stratégiájának első verziója 2008 júniusában készült el. A város az IVS nyomán 2008-2010. évben sikeres funkcióbővítő és szociális célú városrehabilitációs pályázatokat valósított meg. A 2008 évi integrált városfejlesztési stratégiánk elkészítésekor vállaltuk annak 3-5 éves időközönként felülvizsgálatát. Az akkor elkészült stratégia ismételt felülvizsgálatát 2013 januárjában és februárjában elvégeztük.

A felülvizsgálat során célunk volt a jelen dokumentumban szereplő adatok aktualizálása, a már teljesült tevékenységekkel való kibővítése, új célok kijelölése, illetve a stratégiai elképzelések 2009. január 28-án kelt Városfejlesztési kézikönyv útmutatásainak való megfeleltetése.

A felülvizsgálat kitért az Anti-szegregációs terv aktualizálására is, melynek teljes körű és pontos elvégzése céljából esélyegyenlőségi szakértő is bevonásra került, aki ellenjegyzésével látta el a dokumentumot.

A integrált városfejlesztési stratégia egy olyan fejlesztési szemléletű, kiemelten középtávot felölelő, területi alapú és területi szemléletű stratégiai dokumentumként került kialakításra, amely kiemeli a város jelenlegi és fejlesztendő funkcióit, egy megvalósítás orientált tervezési dokumentum. Területi alapon hangolja össze a különböző szakpolitikai megközelítéseket (pl. gazdaságfejlesztés, környezeti fejlesztés, közlekedésfejlesztés, társadalmi célok megvalósítása, stb.), összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közszféra szereplői, lakosság) céljait. A városfejlesztési dokumentumokon megvalósíthatóságának alátámasztásával túlmutat, hiszen a középtávon fejleszteni kívánt területeket összefüggéseiben vizsgálja, továbbá ismerteti a megvalósítás pénzügyi és szervezeti kereteit is.

Az IVS középtávra (7-8 évre) szóló dokumentum, mely tartalmazza a város és részeinek rövid, közép és hosszú távú elérendő céljait, tervezett projekteket, illetve az ezek elérése érdekében mozgósítani tervezett forrásokat.

Sátoraljaújhely város víziója

Sátoraljaújhely az észak – keleti határmenti kiemelkedő jelentőségű idegenforgalmi vonzerejű, kellemes lakókörnyezetet és jó vállalkozási lehetőségeket biztosító települése, a Zempléni tájegység központja legyen.

A település fejlesztés hosszú távú célkitűzése, hogy funkcióinak megerősítésével a kistérségben

- a lakosság életminőségének, ellátási és környezeti viszonyait javítsa,
- a környező települések fenntartható fejlődését biztosítsa,

- a fejlődőképes gazdaság feltételeit biztosítsa,
- a társadalmi, gazdasági és környezeti céloknak megfelelő térbeli szerkezet kialakítását elősegítse, a településeken és a terület-felhasználás fő irányainak meghatározásával.

Városi szintű helyzetelemzés

Sátoraljaújhely kistérségi szinten mutatja leginkább a funkcionális koncentrációt.

Az egyes funkciók közül kiemelkedik a város **idegenforgalmi és kulturális funkciója**, a jelenlegi turisztikai kínálat rendkívül széleskörű: Zemplén a honfoglalástól kezdődően a kultúra bölcsője volt. A zempléni rendezvények, fesztiválok bőségesen meríthetnek ebből az örökségből.

Az **oktatási funkció** szerinti vonzáskörzet tekintetében megállapítható, hogy az óvodákba és általános iskolákba leginkább város és agglomerációjában élő gyermekek járnak. Az intézmények műszaki állapota és akadálymentesítése néhány kivételtől eltekintve nem megfelelő. Oktatás terén a város helyzete jó. Funkcióhiány mindenekelőtt a felsőoktatásban érezhető.

A **kulturális** ellátás területén a Kossuth Lajos Művelődési Központ az önkormányzat intézményeként látja el a kulturális szolgáltatás feladatait és működteti a három városrészben a helyi lakosságot ellátó intézmény kisebb művelődési házait. Működteti a Latabár Színházat és Mozit, időszaki kiállításokat rendez a galériában. A Városi Könyvtár az alapszolgáltatás mellett kisebb rendezvények és kiállítások helyszíne. A Városháza épületében működik a Kazinczy Levéltár, amely Zemplén Vármegye adattára. A B.A.Z. Megyei Herman Ottó Múzeum részlegeként a Dózsa Gy. úton működik a Kazinczy Múzeum, amely helytörténeti állandó és időszaki kiállítások helye. Kezelésükben van a Széphalmi Kazinczy Kert és Emlékcsarnok és a közelmúltban ott átadott A Magyar Nyelv Múzeuma.

Az **egészségügyi** és a **szociális** szolgáltatások vonzáskörzete szintén kiterjed a környező kistérségek területére a kórház esetében, azon túl is.

A **minőségi és szabadidő-sport** terén a városban két sportpálya (Dohány út, Pázsit út) üzemel. A városi parkban működik a sportcsarnok és a Diana-kertben az uszoda, a Magas-hegyen az országban leghosszabban érhetőek el a sí- és szánkópályák.

A **közigazgatási** szolgáltatások tekintetében kistérségi központ lévén szintén jónak minősíthető, közigazgatási szerepe a környező települések vonatkozásában is érvényesül (okmányiroda, építéshatósági feladatok és gyámhivatal).

A város, mint kistérségi központ a Munkaügyi Kirendeltségén keresztül koordinálja a **foglalkoztatást**, az álláskeresőket regisztrálását, kiközvetítését, képzését.

Sátoraljaújhelyben 1998-tól működik a vállalkozási övezet részeként az **Ipari Park**, amelyet gazdasági társaság működtet.

Megállapítható, hogy Sátoraljaújhely város funkcióit és városhierarchiában betöltött szerepét tekintve összességében funkciógazdag városként jellemezhető, földrajzi adottságai további kihasználására irányuló beruházások, fejlesztések révén a város által

ellátott funkciók további bővülése, jelenlegi szolgáltatási színvonalának további emelkedése várható.

Városrészi szintű helyzetelemzés

A városrészek lehatárolásánál a településfejlesztési koncepcióban, településrendezési tervben megfogalmazott tervezési elveknek megfelelően nem törekedtünk teljesen homogén városrészek lehatárolására sem funkcionális, sem településmorfológiai szempontból – elkerülve ezáltal a túlzott elaprózottságot. A városrészek is többféle, de egymást funkcionálisan kiegészítő területekből állnak. Az IVS városrészeit elsősorban azok beépítettségi funkcionális sajátosságainak figyelembevételével alakítottuk ki.

Sátoraljaújhelyen 3 városrészt határoltunk le: városközpont, nyugati városrész, keleti városrész, amely magába foglalja a szegregált városrészt. Az IVS területi és funkcionális alapú elemzése teljesen lefedi a város területét. A városrészeken belül összesen 13 akcióterület került kijelölésre.

Városközpont

Sátoraljaújhely földrajzi fekvéséből adódóan a belső városrész viszonylag nagy területen helyezkedik el, amelyet az alábbi utcák határolják: Esze - Mártírok – Kazinczy – Erdős – Jókai – Fürdő – Barátság – Móricz – Rákóczi – Vasvári – Árpád – Kisfaludy – Illyés -Bajza – Kossuth- Esze. Nagy kiterjedésű, összefüggő terület, melynek komplex megújítása tervezett.

Az akcióterület használati funkcióját tekintve az iránta kialakuló jelenlegi kereslet az alábbiak szerint alakul:

- közigazgatás (Városháza Földhivatal)
- igazságszolgáltatás, hatalmi szervek (bíróház, ügyészség, rendőrség, vám- és pénzügyőrség)
- pénzintézetek, biztosítók
- személyes élettér, lakhely: a sátoraljaújhelyi lakosság jelentős része közvetlen a fejlesztési terület szomszédságában él (társasházak-panelprogram)
- szociális ellátás (Alapellátási központ)
- munkába járással összefüggő igénybevétel,
- kereskedelmi egységek
- mindennapi, személyes ügyintézésrel kapcsolatos igénybevétel (bank, posta, stb.),
- iskolába-járással kapcsolatos használat: több oktatási intézmény fekszik a terület mellett, és közelíthető meg a helyszínről (Esze Tagiskola, Zeneiskola, Petőfi Iskola, Árpádházi Szent Margit Általános Iskola, Közgazdasági Szakközépiskola, Jókai Tagiskola, Kossuth Lajos Gimnázium, Piarista Kollégium, Deák úti Általános Iskola)
- hitélet (Római Katolikus Templom és Parókia, Református Templom és Parókia, Evangélikus Templom, Hetednap Adventista Imaház)
- pihenéssel-, szórakozással-, szabadidő eltöltésével kapcsolatos igénybevétel, hiszen számos szórakozóhely, uszoda, sportcsarnok, sportpálya, étterem, söröző, cukrászda, galéria, kávézó található,

- parkolás

A belvárosban él a város népességének 30,5 %-a. A foglalkoztatottak aránya az aktív népességen belül 50,1 %. A belvárosban található a lakásállomány 31,7 %-a. az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 11,5 %.

A rehabilitáció közvetlen célja, hogy Sátoraljaújhely város és környezetének lakói számára hozzájáruljon egy „élhető”, szerethető, pozitív városkép megteremtéséhez. A településkép, településarculat javításával, a környezetvédelmi fejlesztésekkel, a területi rekultivációkkal, a város törekszik a térségben élők jóléte növekedésének biztosítására, gazdasági, kulturális, ökológiai vonatkozásában egyaránt.

Nyugati városrész

A városrész határai: Pataki – Esze – Mártírok - Kazinczy + Károlyfalva, Rudabányácska, Széphalom városrészek, külterületek, a város nyugati közigazgatási határa

A területen található építmények elavult műszaki állapota és hiányos infrastrukturális adottságai nem teszik lehetővé a magas színvonalú szolgáltatást, még akkor sem, ha egyébként a megfelelő képzettséggel és elhivatottsággal jellemezhető humán erőforrás rendelkezésre áll.

A kijelölésre került terület magába foglalja továbbá a személyes élettér minőségének javítását, egy lakópark építésével és környezetének megújításával. A lakófunkciót betöltő városrészen belül kirajzolódik a frekvenciált, magas színvonalú, magas minőségű lakásállománnyal rendelkező területek kialakításának igénye.

Szintén ezen akcióterület foglalja magában a meghatározó jelentőségű, fokozottabb gazdasági hasznosíthatóság területét. Az ipari park bővítése, valamint egy zöldmezős beruházás keretében létrejövő biomassza üzem járulna hozzá a térség gazdaság-élénkítéséhez.

Az akcióterület fejlesztésével a Zempléni térségben adott természeti erőforrások fenntartható hasznosítását tűzte zászlajára, az akcióterületen meglévő természeti és kulturális értékekben rejlő lehetőségek kihasználásával.

A nyugati városrészben él a város népességének 33,1 %-a. A foglalkoztatottak aránya az aktív népességen belül 51,6 %. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 43,7 %. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 14,6 %. A városrészben található a lakásállomány 34,2 %-a. az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 18,6 %.

Keleti városrész

A városrész határai: határ-Ronyva - határátkelő - 37. fkl. út - Kazinczy út – Erdős – Jókai – Fürdő – Barátság – Móricz – Rákóczi – Vasvári – Árpád - Kisfaludy-Illyés – Bajza - Kossuth - Pataki-37. fkl. út – Néma-hegy - vasút-Bodrog jobb parti töltés - Felsőberecki közúti híd-Bodrog jobb part - határ-Ronyva a közúti határátkelőhelyig.

Az ország többi városához hasonlóan az újhelyi lakótelepeken is egyre jelentősebb problémát okoz a lakosság elszegényedése és részben ezzel összefüggésben a házgyári lakások leromlása. A területen található a város leghátrányosabb helyzetben élő lakosainak jól körülhatárolható szegregátuma.

A meglévő zöldfelületek használati funkciói sok esetben hiányosak, megfelelő minőségű játszóterek, szabadidős és rekreációs funkciók kialakítása szükséges. A településen több olyan terület található, melyek zöldfelületbe vonása lehetséges.

A városrészben él a város népességének 36,4 %-a, A foglalkoztatottak aránya az aktív népességen belül 47,8 %, a szegregátum lakosai körében az érték nem éri el a 21 %-ot. A városrészben található a lakásállomány 34,1 %-a. az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 19 %.

A keleti városrészben található a város alacsony státuszú lakossága. Életkörülményeik lakókörnyezetük javítását célozza a jelen stratégia keretein belül kidolgozott Anti-szegregációs terv, amely konkrét intézkedési tervet dolgozott ki ezen lakosok magas koncentrátságának, életminőségük városi átlaghoz való közelítése érdekében. A terv további célja, hogy ne nőjön az alacsony státuszú népesség koncentrációja, valamint hogy megakadályozza új szegregátumok kialakulását.

A stratégia célrendszere

A stratégiai program átfogó célja, hogy a városfejlesztés hosszú távon a településszerkezet, a területhasználat, a városi környezet fejlesztésének érdekében véghezvitt fejlesztések, a természeti és épített örökség védelmének érdekében tett fejlesztések, valamint a versenyképes gazdaság feltételeinek megteremtésével egy olyan élhető középvárosi környezetet teremtsen saját és környezetének lakosai számára, amely a jelenleginél komfortosabb, esztétikusabb élettér biztosításával hozzájárul a város népességmegtartó képességének növekedéséhez, valamint város fenntartható növekedéséhez.

Az átfogó cél elérése az alábbi tematikus célokon keresztül lehetséges:

- T1. Élhető városi környezet és infrastruktúra fejlesztés
- T2. Turisztikai potenciál növelése, minőségi turizmus feltételeinek megteremtése
- T3. Gazdaságösztönzés

T1. Élhető városi környezet és infrastruktúra fejlesztés

A városban a piaci nehézségek előtérbe kerülésével megindult a népességvesztés, melyben legjelentősebb szerepe van az elvándorlásnak. Ez a tendencia már évtizedek óta megfigyelhető, különösen a fiatalabb (20-40 év közötti) korosztályra jellemző, az elvándorlók iskolai végzettsége magasabb a városi átlagnál, ami veszélyes tendencia. A város lakónépessége negatív vándorlási egyenleggel jellemezhető, ami függ a városban lakók életkörülményeitől és ezen belül a munkalehetőségek változásától. A fejlesztési terület a város egyik legforgalmasabb tömegközlekedési pontja, jelenleg az itt található közterület rendkívül zsúfolt.

Sátoraljaújhely városának megújításának tervezését személyes és csoportos interjúk elkészítése előzte meg, melyen a város vezetése, önkormányzati képviselők, különböző Kamarák elnökei, legnagyobb gazdasági társaságok vezetői, kórház igazgatók, civil szervezetek képviselői, egyházi személyiségek vettek részt. Egyértelmű vélemény volt, hogy a városnak a jövőben nagyobb teljesítményt kell mutatnia, ha meg akar felelni a kistérségben, a régióban betöltött funkciójának, országos és nemzetközi szerepkörének. A belső úthálózat lepusztult, a forgalmi rend kaotikus. Az évtizedek óta félbehagyott, rehabilitálandó belváros látványa és szolgáltatásai nem vonzóak. A város nem rendelkezik egy nyüzsgő élettel teli belvárossal, amely a turistákat a városban tartaná, illetve a helyiek lokálpatriotizmusát erősítené. A belvárosi rehabilitáció folytatása, a szemetes, piszkos rendezetlen állapotok megszüntetése elsőrangú kérdés.

A lakosság véleménye alapján megállapítható, hogy erősen jelen van a lokálpatriotizmus. Értékelik a város történelmi hagyományait, nevezetességeit és meghatározó a város szép fekvése. Szeretnék, ha javulna a városkép, a szemetes, elhanyagolt környezet rendezetté válna.

T2. Turisztikai potenciál növelése, minőségi turizmus feltételeinek megteremtése

A város turizmusfejlesztési koncepciójának megfelelően a fenntartható turizmus kialakításához és Nyíregyháza idegenforgalmi versenyképességének növeléséhez szükséges a természeti, a gazdasági és a társadalmi környezet átfogó megújítása, ami többek között magában foglalja a természeti értékek védelmét, a negatív környezeti hatások csökkentését, a helyi lakosság szemléletformálását, az elvándorlás megállítását, a képzési rendszer modernizációját és a vállalkozások megerősítését. A nemzetközi gyakorlatnak megfelelően az idegenforgalmi fejlesztések fő eszközei a következők:

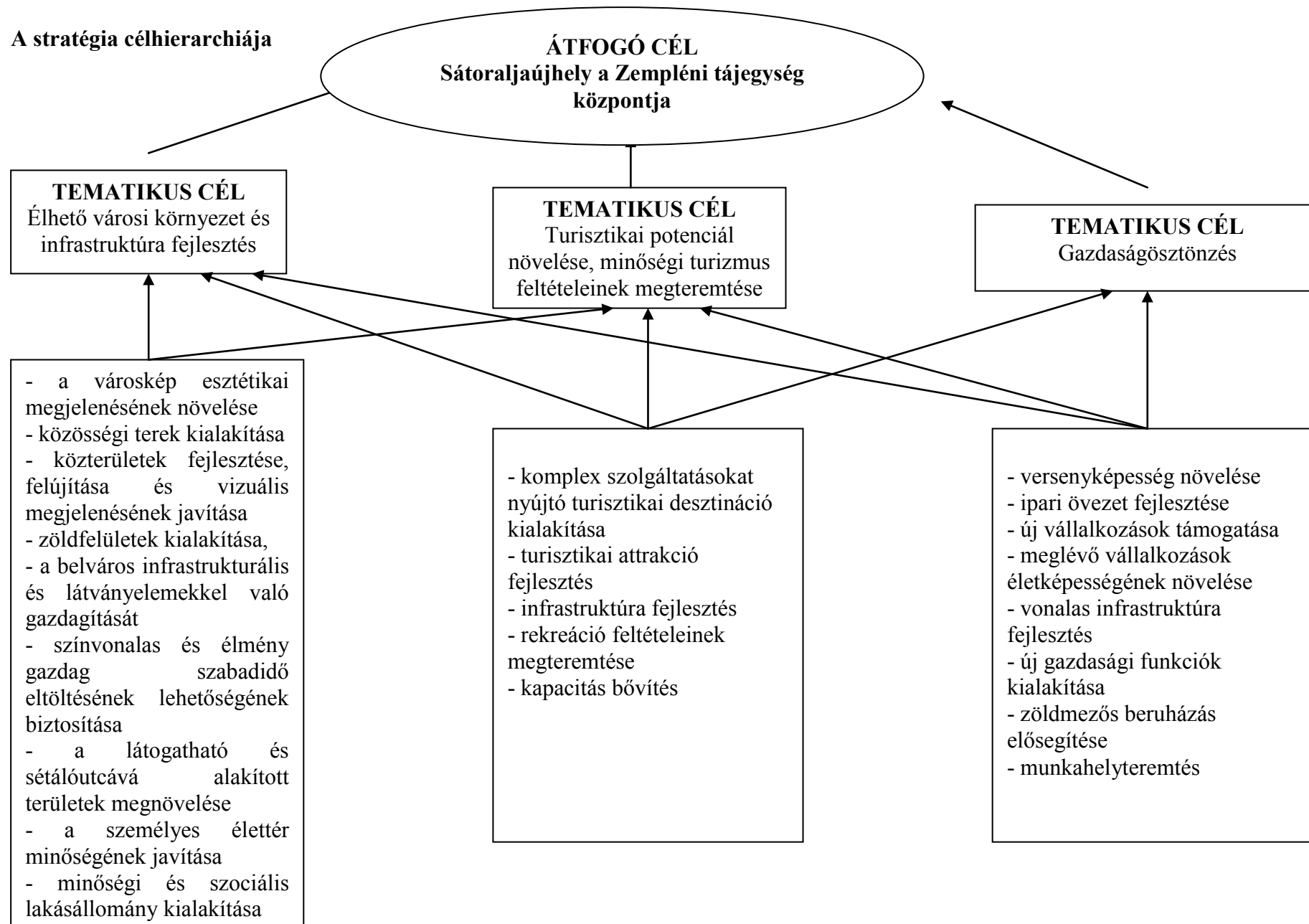
- a meglévő turisztikai attrakciók fejlesztése és újabb vonzerők kialakítása,
- arculatformáló, exkluzív turisztikai termékek kialakítása (aktív, hivatás-, öko-, kulturális és sportturizmus),
- az aktív és családi turisztikai termékekre (horgász-, kerékpáros, ifjúsági turizmus),
- színvonalas szolgáltatások kifejlesztése, amelyekkel növelhető a turista forgalom gazdasági hozama, illetve a különösebb vonzerővel nem rendelkező városrészek is bekapcsolódhatnak az idegenforgalmi ágazatba (tranzit- és kirándulóturizmus),
- a vendégfogadási feltételek átfogó javítása,
- a turizmus helyi szervezeti rendszerének megújítása, idegenforgalmi
- hálózatok és egymásra épülő programcsomagok létrehozása

T3. Gazdaságösztönzés

Az elmúlt években lezajlott beruházásoknak köszönhetően kijelölésre kerültek a zöldmezős fejlesztésre alkalmas ipari ingatlan. A város adottságai, a különböző közlekedési módok találkozása jelentős lehetőséget teremt a logisztika fejlesztése számára, ez azonban megköveteli az ipari park által kínált szolgáltatások színvonalának az emelését.

A város térségi gazdasági szerepkörének növekedését nagymértékben akadályozza egy korszerű, a XXI. század igényeit is kielégítő objektum, amely magas színvonalon biztosíthatná a gazdasági élet szereplőinek a találkozását, a város és környéke, valamint a távolabbi térségek termékeinek a bemutatását.

A stratégia célhierarchiája

1. Sátoraljaújhely város szerepe a településhálózatban

1.1 Sátoraljaújhely elhelyezkedése, térszerkezeti jellemzői

A Zemplén – hegység és hegyalja legnépesebb városa a Ronyva – patak partján alakult ki. Neve: Sátoraljaújhely mint többszöri összetétel a település fekvését és történelmi létrejöttét, szerepét sűríti egy szóba. A város nyugati határában emelkedő hegyek formája adta a helynév első elemét, a második a helyhez való viszonyát, viszonyítását szolgálja, a harmadik és a negyedik tag az újratelepülés emlékét őrzi.

Az Alföld és az Északi – középhegység találkozásánál városok sora alakult ki, melynek az utolsó tagja Sátoraljaújhely a Zemplén – hegységben, hazánk észak – keleti csücskében fekszik.

A Zempléni – hegységet a Hernád és a Bodrog folyó szegélyezi. A Központi – Zemplén átlagos tengerszint feletti magassága 150-893 méter, vulkáni hegység. A Nagy – Milic - hegycsoport és a Hegyköz forrás- és csapadékvizeit a Bózsza (Malom) – patak gyűjti össze, mely Széphalomál ömlik a Ronyvába, onnan jut a Bodrogba. A város ivóvize a Város környéki kutakból származik.

A Hegyköz falvainak képét a hegyvidéki és medencejelleg határozza meg. vonások. Legfejlettebb kistájnak Tokaj-Hegyalja tekinthető, amely **UNESCO kultúrtáj** besorolással is büszkélkedhet.

Az övezet területe jellemzően **határmenti, hátrányos helyzetű közlekedési szerkezettel** rendelkezik. A Sátoraljaújhelyi kistérség települései részben a vasút, részben a 37. számú főút révén szervesen bekapcsolódnak az ország vérkeringésébe és jelentős tranzitforgalmat lebonyolítani a Délkelet Szlovákiai területek irányába. Jelenleg személy- és tehergépjárművel Sátoraljaújhelyi Kistérséget a 37. sz. főúton lehet a leggyorsabban megközelíteni.

Az Országos Területrendezési Tervben szereplő, Miskolctól az országhatárig kiépítendő M30-as gyorsforgalmi út befejezése jelent majd gyorsabb elérési lehetőséget a kistérség nyugati részének megközelítésére, Göncön és Telkibányán keresztül.

Jelentős fejlődést remél a város és környéke egy autópályát Kassáig való megépülésétől, melynek révén be fog kapcsolódni az európai autópályahálózatba.

Az **úthálózat** kapacitása egyedül a fő megközelíthetőséget biztosító 37. sz. út esetében túrható - az útszakasz felújításával minőségileg jelentősen javulhatna-, a belső hegyközi úthálózat elegendő kapacitást jelent még az idegenforgalmi idényben is. Az útburkolatok teherbírása és a felületeinek minősége még elfogadható, vagy rossznak minősíthető.

A mellékút hálózat a kistérség területén a domborzati viszonyokhoz igazodik, jellemzően a természetes vízfolyásokat követve helyezkedik el.

A **kistérség településeiről** tömegközlekedési eszközzel – autóbusszal – is biztosított a település megközelíthetősége.

A **vasúthálózat** fővonalainak igénybevételével Sátoraljaújhely Budapestről 3,5 - 4 óra alatt, a megyeszékhely Miskolcra pedig 1,5-2 óra alatt elérhető.

A MÁV Zrt. középtávú tervében saját forrásból kerül sor a Mezőzombor-Sátoraljaújhely vasút villamosítására, vasúti pálya- és jelzőberendezés korszerűsítésre. Távlatilag a Vasútállomáson ROLA átrakó is létesítésre kerül.

A kistérségben a Pálháza – Kőkapu – Rostalló útvonalon közlekedő Kemencepataki Állami Erdei Vasút elsősorban idegenforgalmi jelleggel működő vonalát leszámítva egyedül Sátoraljaújhely rendelkezik vasútállomással, így lehetőséggel az országos és az európai vasúti árú és személyszállításba való közvetlen bekapcsolódásra. A vasút-fejlesztés meghatározó területe a transz-európai vasút hálózat részét képező fejlesztések (TEN). A hazai vasútvonalak fejlesztésének tervezetten része a meglévő vasúti határállomásokhoz futó vasútvonalak fejlesztése Sátoraljaújhely irányában, amelynek köszönhetően minőségi változás lesz tapasztalható, az elérhetőség jelentős javításával.

A legközelebbi működő, nemzetközi járatokat fogadó **repülőtér** Kassán található (65 km), melynek közelsége a gazdaság dinamizálhatóságának szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bír.

1.2 Sátoraljaújhely város térségi szerepköre és funkciói

1.2.1. Nemzetközi szerepkör

A város határközeli elhelyezkedése miatt kiemelt szerepet játszanak a határmenti együttműködések. Sátoraljaújhely évtizedek alatt kiterjedt és rendkívül intenzíven működő külkapcsolati hálózatot épített ki, melynek köszönhetően a nemzetközi együttműködések mind formális, mind informális módon aktívan nyomon követhetők a térség életében.

- Legkiemelkedőbb tevékenység a gazdasági, vállalkozásfejlesztési területen folyik: **Kárpátok Eurorégió Interregionális Szövetség, Zempléni Eurorégió, Kárpátok Beszállítói Klaszter** szervezetek célja a határmenti Zemplén térség közös, összehangolt fejlesztési programjának kidolgozása és megvalósítása, a két ország határmenti térségeinek partnerségi alapon történő felzárkóztatása,
- A határon átnyúló **környezet- és természetvédelmi együttműködések:**
 - *környezetvédelmi feladatok ellátása a határon átnyúló tájegységekben: Hegyköz, Bodrogek,
 - *a közös táj- és természetvédelmi területek fejlesztése: Zempléni Tájvédelmi Körzet,
 - *a környezetvédelmi problémák elleni közös fellépést, az ár- és belvízvédelem: Tisza, Bodrog
- A határmenti települések közötti **kulturális és cserekapcsolatok** fejlesztése: az önkormányzat számos intézménye intenzív nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik, a nyelvtanulás, a sport, a kultúra, a közös pályázatok benyújtása, az üdülés, a cseretáborok, a turisztika, a tanulmányutak és a közös szakmai programok szervezése terén
- Folyamatos az **önkormányzati, települési, kulturális** együttműködések összehangolása, szervezetté tétele, a településszövetségek fejlesztése: (ZTSZ,

Bodrogközi), testvérvárosi kapcsolatok, közös fejlesztési programok kidolgozása (pl: Nagy-Milic Natúrpark,)

A város kiterjedt városközi együttműködési hálózata lehetőséget teremt és segítséget nyújt az intézmények nemzetközi kapcsolatainak további fejlesztésére, bővítésére. Az együttműködő határmenti területek regionális gazdasági, statisztikai adatai már ma is a makrogazdasági szintű kapcsolatoknál intenzívebb együttműködést mutatnak, így tehát megvan az alapja az együttműködés szorosabbra fűzésének, fejlesztésének.

1.2.2. Országos szerepkör

Az **Országos Területfejlesztési Konceptió** a területi egyenlőtlenségek mérséklése érdekében deklarálja, hogy a hátrányos helyzetű kistérségek a területfejlesztés kedvezményezett térségei, melyek felzárkóztatására többlettámogatást kell biztosítani.

Környezeti állapot tekintetében az OTK „**országos jelentőségű magterületként**” definiálja a Zempléni Tájvédelmi Körzetet.

Az ágazati fejlesztési feladatoknál:

- az idegenforgalom-turizmus területén az OTK nevesíti a **Zempléni** és a Felső Tisza szakasz üdülőkörzetet, továbbá üdülési-idegenforgalmi adottságokkal rendelkező településként jelöli meg Sárospatakot (*műemléki város*), térségként a Tokaj-Bodrogzugi és a **Zempléni Tájvédelmi Körzetet**.

Az OTK továbbá kitűzte a Határ-menti területek fejlesztését és határon átnyúló térségi együttműködés erősítését, amely szerint cél, hogy a határ-menti területek adottságai e periférikus térségek megújulásának erőforrásaivá váljanak, kiaknázva a határok változó szerepét.

„b. közös befektetés-ösztönzés, gazdaságfejlesztés, **összehangolt turisztikai termékrendszer kialakítása;**

c. határon átnyúló táj-, természet- és környezetvédelmi, ökológiai gazdálkodási rendszerek fejlesztése és a katasztrófavédelmi tevékenységek összehangolása;

g. közös területi tervezés, közös regionális programok készítése és a rendezési tervek összehangolása.

Részcélok között szerepel továbbá:

– **határon átnyúló természet- és környezetvédelmi, ökológiai gazdálkodási rendszerek kiépítése (pl. natúrparkok)."**

1.2.3. Kistérségi szerepkör

Az Országos Területrendezési Tervben Sátoraljaújhely város **kistérségi központként** szerepel, így a város az 508. számú Sátoraljaújhelyi Kistérség gazdasági, igazgatási, egészségügyi, kereskedelmi, kulturális, oktatási, térségi integrált szakképző és idegenforgalmi szerepkörrel bíró központja. Határ menti adottságaiból adódóan ezen területeken jelentős szerepkört tölt be az országhatáron túl is.

A kistérségben Sátoraljaújhely városon kívül csupán még egy városi rangú település található: Pálháza, valamint 17 falu:

Alsóregmec
Bózsza
Felsőregmec
Filkeháza
Füzér
Füzérkajata
Füzérkomlós
Füzérradvány
Hollóháza
Kishuta
Kovácsvágás
Mikóháza
Nagyhuta
Nyíri
Pusztafalu
Vágáshuta
Vilyvitány

A kistérség gazdasági szempontból Borsod-Abaúj-Zemplén megye kistérségei között átlagos, nem tartozik a megye legfejlettebb városainak tengelyébe, de helyzete jobb, mint a legnehezebb sorsú abaúji, vagy bodrogi közeli településcsoportoké. Különösen érdekes, hogy a schengeni határok megszűnésével a térség történelmi kapcsolatrendszere helyreállhat, ami mind a gazdaság fejlődése, mind a foglalkoztatás szempontjából lényeges szempont.

A **többcélú kistérségi társulás** központjaként Sátoraljaújhely részt vesz a kistérség területének összehangolt fejlesztésében (különösen: fejlesztési tervek, programok, pályázatok készítésében, megvalósításában) és a településfejlesztés összehangolásában, vállalja a kistérségi közszolgáltatások biztosítását, fejlesztését és szervezését, valamint intézmények fenntartását.

Kistérségi szinten a város az alábbi funkciókat tölti be:

- gazdasági-szolgáltatási szerepkör: itt található a kistérségben regisztrált társas vállalkozások és az egyéni vállalkozások többsége, valamint a szaküzletek és pénzügyi szolgáltatók jelentős része is.
- turisztikai központ
- középfokú szintű oktatás, szakképzés nagymértékű koncentrációja kistérségi szinten elsősorban a középfokú oktatás esetén mutatkozik meg
- egészségügyi és szociális terület
- kultúra és a közművelődés területén elsősorban a kínálati paletta és a rendezvények tekintetében

1.3 Sátoraljaújhely város ellátási funkciói és vonzáskörzetre vonatkozó hatása

A város kistérségi szerepkörének bemutatásából jól szemléltethető, hogy Sátoraljaújhely kistérségi szinten mutatja leginkább a funkcionális koncentrációt.

Az egyes funkciók közül kiemelkedik a város **idegenforgalmi és kulturális funkciója**, a jelenlegi turisztikai kínálat rendkívül széleskörű: Sátoraljaújhelyen és környékén 16 db regionális (pl: Panoráma-utak, Középkori templomok, Vár-hegy, Arborétum, Nagy-Milic Naturpark, Országos kék Túra,), 41 db országos (Magyar Nyelv Múzeuma, Tavaszi Várkapu Tárogató, Udvari Bolondok Napja, Pünkösdi Multság, Füzéri Várnapok, Falusi Fonó, Károlyi-kastély, Porcelánmúzeum, Kazinczy Ferenc Múzeum, Kazinczy Ferenc Emlékcsarnok – Széphalom,), 3 db nemzetközi jelentőséggel bíró (pl: Tokaj-hegyalja) turisztikai vonzerő található és turisztikai vonzerővel bíró rendezvény kerül lebonyolításra. A Zemplén a honfoglalástól kezdődően a kultúra bölcsője volt. A zempléni rendezvények, fesztiválok bőségesen meríthetnek ebből az örökségből. A Zemplénbe érkező vendégek az itt megrendezésre kerülő rendezvények széles tárházából válogathatnak (pl: Zempléni Fesztivál, Zempléni Nemzetközi Néptáncfesztivál, Nemzetközi Cigánytánc Fesztivál, stb.). Az attrakciókhoz kapcsolódóan az utóbbi években jellemző a turisztikai fogadó kapacitás folyamatos fejlesztése (pl: Hunor, König Hotelek, Csillagfény Panzió).

Az **oktatási funkció** szerinti vonzáskörzet tekintetében megállapítható, hogy az óvodákba és általános iskolákba leginkább város és agglomerációjában élő gyermekek járnak. Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő – testülete 2004. május 29-én hozott határozatával megszüntette az Esze Tamás-, a Petőfi Sándor-, a Jókai Mór és a Kazinczy Ferenc nevét viselő Általános Iskolákat és létrehozott az előbbieket jogutódjaként és telephelyeinek felhasználásával egy Általános Iskolát. Az új intézmény kiegészült a sportcsarnokkal, az uszodával és a Kácsárdi Ifjúsági Táborral. Alapfokú ellátást biztosít további a nem helyi önkormányzati működtetésű Szlovák Tanítási Nyelvű Általános Iskola, a speciális képzést nyújtó Deák úti Általános Iskola és az Árpádházi Szent Margit Általános Iskola. Alapfokú művészeti oktatást biztosít a Megyei Önkormányzat fenntartásában működő Művészeti Iskola és alapítványi működtetésben a Lavotta-ház.

A középfokú oktatási intézményekben a megye minden részéről járnak diákok, ahol komoly hagyományokkal rendelkező iskolákban tanulhatnak. A fenntartói jogokat az Egri Főegyházmegyei Érsekség gyakorolja V. István Közgazdasági és Informatikai Szakközépiskola felett. A Város többi középfokú oktatási intézménye megyei fenntartásban működik (Kossuth Lajos Gimnázium, Szakközépiskola, Kollégium és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Trefort Ágoston Szakképző Iskola, Szepsi Laczkó Máté Mezőgazdasági Szakképző Iskola).

A Piarista Rend működteti a Deák úti Kollégiumot.

Az intézmények műszaki állapota és akadálymentesítése néhány kivételtől eltekintve nem megfelelő.

Oktatás terén a város helyzete jó.

Funkcióhiány mindenekelőtt a felsőoktatásban érezhető, amely funkciót a szomszédos Sárospatak város lát el a kistérségben (Miskolci Egyetem Comenius Tanítóképző Főiskolai Kara).

A **kulturális** ellátás területén a Kossuth Lajos Művelődési Központ az önkormányzat intézményeként látja el a kulturális szolgáltatás feladatait és működteti a három városrészben a helyi lakosságot ellátó intézmény kisebb művelődési házait. Működteti a Latabár Színházat és Mozit, időszaki kiállításokat rendez a galériában.

A Városi Könyvtár az alapszolgáltatás mellett kisebb rendezvények és kiállítások helyszíne.

A Városháza épületében működik a Kazinczy Levéltár, amely Zemplén Vármegye adattára.

A B.A.Z. Megyei Herman Ottó Múzeum részlegeként a Dózsa Gy. úton működik a Kazinczy Múzeum, amely helytörténeti állandó és időszaki kiállítások helye. Kezelésükben van a Széphalmi Kazinczy Kert és Emlécsarnok és a közelmúltban ott átadott A Magyar Nyelv Múzeuma.

Az **egészségügyi** és a **szociális** szolgáltatások vonzáskörzete szintén kiterjed a környező kistérségek területére a kórház esetében, azon túl is.

Az Önkormányzat tulajdonában lévő kiemelt súlyponti Erzsébet Kórház 414 ágygal, magas szinten és színvonalon biztosít ellátást a település és környéke lakói számára.

A kórház működteti a járóbeteg szakrendelő intézetet, amely szintén térségi feladatokat is ellát. Emellett magánvállalkozásban is működik szakrendelő intézet a városban.

Jelenleg 8 felnőtt és 4 gyermek háziorvos gondoskodik több mint 17 000 fő ellátásáról.

A szociális funkciót az Egyesített Szociális Intézmény (ESZI: Idősek bentlakásos és nappali otthonai, Alapszolgáltatási Központ) látja el. Az ESZI Sátoraljaújhely város közigazgatási területén élő lakosság, valamint bizonyos szolgáltatások esetében kistérségi feladatokat egyaránt ellát, az Idősek Otthona vonatkozásában tevékenységét Borsod – Abaúj – Zemplén megye területén végzi.

A Görög Katolikus Egyház működteti a Pataki úti Szent Anna Szeretetotthont

A **minőségi és szabadidő-sport** terén a városban két sportpálya (Dohány út, Pázsit út) üzemel. A városi parkban működik a sportcsarnok és a Diana-kertben az uszoda, amely télen is használható műanyag sátorral kerül lefedésre.

A Magas-hegyen az országban leghosszabban érhetők el a sí- és szánkópályák. Itt kerül sor a hegyikerékpáros versenyekre.

A **közigazgatási** szolgáltatások tekintetében kistérségi központ lévén szintén jónak minősíthető, közigazgatási szerepe a környező települések vonatkozásában is érvényesül (okmányiroda, építéshatósági feladatok és gyámhivatal).

A város mint kistérségi központ a Munkaügyi Kirendeltségén keresztül koordinálja a foglalkoztatást, az álláskereső regisztrálását, kiközvetítését, képzését.

Sátoraljaújhelyben 1998-tól működik a vállalkozási övezet részeként az Ipari Park, amelyet gazdasági társaság működtet. Ma már az Ipari Park területe betelt, annak fejlesztése szükséges a fogadókészség javítása céljából.

Megállapítható, hogy Sátoraljaújhely város funkcióit és városhierarchiában betöltött szerepét tekintve összességében **funkciógazdag városként** jellemezhető, földrajzi adottságai további

kihasználására irányuló beruházások, fejlesztések révén a város által ellátott funkciók további bővülése, jelenlegi szolgáltatási színvonalának további emelkedése várható.

1.4 A város dinamikai jellemzői

1.4.1. Demográfia

Sátoraljaújhely város lakossága folyamatosan csökken. Míg 2002-ben meghaladta a 18 000 főt, addig napjainkra alig haladja meg a 16 000-res lakosságszámot. Sajnálatos módon a jelenlegi trendeket figyelembe véve további csökkenés prognosztizálható. A népességfogyás oka a természetes fogyás, amelyet jelentősen befolyásol a természetes fogyás, valamint a térségből való elvándorlás. Jellemző a város folyamatos elöregedése, csaknem minden ötödik állampolgár a hatvan év felettiek közé sorolható.

Sátoraljaújhely város állandó népesség száma a KSH adatai alapján a korosztályok és nem megoszlása az alábbiak szerint alakult:

	0-14 évesek száma (fő)		15-17 évesek száma (fő)		18-29 évesek száma (fő)		30-39 évesek száma (fő)		40-49 évesek száma (fő)		50-59 évesek száma (fő)		60-64 évesek száma (fő)		65-X évesek száma (fő)		Összesen		Mindösszesen
Időszak	N	F	N	F	N	F	N	F	N	F	N	F	N	F	N	F	N	F	
2005. év	1411	1422	343	381	1550	1683	1266	1372	1152	1047	1391	1173	579	455	1421	771	9113	8304	17417
2006. év	1344	1360	337	370	1495	1652	1278	1341	1097	1035	1436	1159	558	457	1436	799	8981	8173	17154
2007. év	1291	1301	328	359	1458	1595	1254	1358	1095	1030	1425	1139	555	469	1477	814	8883	8065	16948
2008. év	1255	1259	328	342	1411	1559	1252	1377	1086	1009	1399	1116	596	467	1492	848	8819	7977	16796
2009. év	1225	1203	324	324	1356	1524	1235	1360	1078	1037	1359	1077	586	462	1556	886	8719	7873	16592
2010. év	1150	1170	320	305	1295	1479	1222	1342	1069	1052	1292	1061	628	466	1583	907	8559	7782	16341
2011. év	1102	1125	314	313	1301	1455	1182	1305	1084	1064	1254	1031	662	461	1594	926	8493	7680	16173

A térség vándorlási különbözete az utóbbi években pozitív tendenciát mutatott, azonban még így is negatívnak mondható, amely főleg a magas képzettséget igénylő munkahelyek hiányában elsősorban a fiatalabb, munkaképes korú generációt érinti. Az elvándorlás egyik legfontosabb oka a munkahelyek hiánya.

A térségben jellemzően legnagyobb demográfiai probléma az állandósult, természetes fogyás, az élve-születések aránya a térség egészét vizsgálva tehát fokozatos csökkenést mutat. 2000-től 2011-ig Sátoraljaújhely város lakossága 2351 fővel csökkent, 13%-os csökkenést jelent. A tendencia az utóbbi 5 évben lassulni látszik.

1.4.2. Foglalkoztatottság, munkanélküliség

Az Észak-magyarországi régió egyik legsúlyosabb problémáját a kedvezőtlen munkaerő-piaci viszonyok jelentik. A Sátoraljaújhelyi foglalkoztatási aktivitásra jellemző, hogy a kistérségben a 2010. évben az ÁFSZ adatai alapján az állandó népesség 56,7%-a aktív korú (mely a B-A-Z megyei 49,8% átlagtól valamivel jobb). A kistérségben az aktivitási ráta 56,7% volt, ez jobb a megyei átlagnál, ami 49,8%. A foglalkoztatási ráta is kedvezőbb képet mutat a kistérségben (47,9%) szemben a megyei adatokkal, ami 40,5%.

A település foglalkoztatottsági helyzet az országos átlaghoz közelít (49,2%), hiszen a foglalkoztatottak aránya közelíti az 48 %-ot 2010 évben (Forrás: ÁFSZ). A regisztrált munkanélküliek helyzete hosszú ideje kedvezőtlenül alakul, hiszen a városban 2005 és 2008. év között közel 17,5 %-os növekedés volt tapasztalható a mutató értékében, majd ezt követően fokozatos csökkenés mutatkozik.

Sátoraljaújhely városban nyilvántartott álláskereső és regisztrált munkanélküliek száma

Évek	Összesen nyilvántart.	Foly.nyilv. hossz>365 nap	Járadék típusú ellátás	Segély típusú ellátás	Rendsz. Szoc. segély	Munkaképes korú népesség	Területi mutató ** (Arányszám***)	Relatív mutató *
	Fő							%
2005	1222	485	189	21	683	11699	1,67	10,45
2006	1269	483	182	61	723	11561	1,79	10,98
2007	1353	633	174	71	808	11679	1,73	11,58
2008	1435	690	199	59	819	11474	1,74	12,51
2009	1326	448	241	85	586	11441	1,29	11,59
2010	1163	276	167	77	448	11321	1,17	10,27
2011	1236	159	163	18	520	11149	1,34	11,09

Forrás: KSH – Tájékoztatási adatbázis (www.ksh.hu)

A nyilvántartásban szereplők többsége halmozottan hátrányos helyzetű, nehezen tudnak elhelyezkedni. Az elsődleges munkaerő piacra való kijutásukat számtalan külső körülmény - fekete gazdaság burjánzása, szociális segélyezés rendszere, alacsony bérek, közgazdasági hatások – nehezíti.

Az övezet magas munkanélküliségi mutatói több tényezőnek köszönhetők. Ez magyarázható azzal, hogy a térségben a képzettségi mutatók még ma is elmaradnak a megyei és országos adatoktól, hiszen a munkanélküliek végzettségét tekintve megállapítható, hogy közel ötven százalékuk alacsony iskolai végzettséggel (általános iskola, szakmunkásképző) rendelkezik. További problémát jelent, hogy korlátozott a magasan kvalifikált munkaerőt igénylő munkahelyek száma, amely szintén a jól képzett, fiatal munkaerő elvándorlását generálja.

1.4.3. Gazdasági szervezetek

Sátoraljaújhely városának gazdaságának alakulását nagymértékben befolyásolja a hármas határ közelsége.

Az elmúlt 10 évben a városban működő gazdasági vállalkozások száma közel 47%-kal nőtt, a 10 éves időtávra vonatkozó vizsgálatok hasonló tendenciát mutatnak, bár a nagy mértékű növekedési ütem a 2005-os év folyamán kissé megtorpant, de az Önkormányzat gazdaságfejlesztési törekvéseinek köszönhetően a tendencia további növekedése várható.

A térség gazdaságának meghatározó motorja a kifejezetten gazdaságfejlesztő feladatok ellátásán munkálkodó a Zempléni Vállalkozási Övezet munkájához is hozzájáruló Zempléni Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítvány, a Kárpátok Beszállítói Klaszter, Kárpátok Határmenti Gazdaságfejlesztési Szövetség, Zemplén Eurorégió Szövetség.

Bár 1999-ben Sátoraljaújhelyen is érezhető volt az Észak-magyarországra általánosan jellemző súlyos gazdasági depresszió és fejlődési dinamizmusa alapján a csökkenő méretű, hanyatló városok közé volt sorolható, a folyamatos településfejlesztésnek és a gazdasági aktivitásnak köszönhető gazdaságélénkülés – bár az elvándorlási mutatók további csökkenést mutatnak- a város a stagnáló városok kategóriájából a mérsékelt dinamikájú városok fejlődési pályájára állt rá.

2. A város egészére vonatkozó helyzetértékelés

2.1 Gazdaság

A várost és térségét a rendszerváltozás előtti évtizedekben elkerülte a szocialista iparosítás, Észak-Kelet Magyarországon „bezárva” vegetált. A Hegyközben néhány tsz., a Hollóházi Porcelángyár, az erdőgazdaság, a perlitbánya, a MÁV valamint a közintézmények biztosítottak megélhetést.

A rendszerváltozást követően a privatizációval a „virtuális” foglalkoztatás egykettőre megszűnt, a város „zászlós hajó” vállalatai (Elzett, Dohánygyár, Borkombinát, Herukon és a Hollóházi Porcelángyár) százával bocsátották el főleg képzetlen dolgozóinak jelentős részét. A tsz-ek megszűntek, a kárpótlással a mezőgazdaságban foglalkoztatottak száma minimálisra zsugorodott, a szántóföldek zöme évekig műveletlen volt. A súlyos gazdasági depresszióból kivezető út sikerességét mutatják a következő fejezetben megvizsgált mutatók.

2.1.1. Vállalkozások helyzete, ágazati szerkezetük

A Sátoraljaújhelyi kistérségben a működő gazdasági szervezetek száma 2002-ben 1.601 db volt, ami 2006-ra 1.770-re növekedett. Ennek mintegy 36%-a (653 db) az társas vállalkozás. Az 1000 főre jutó gazdasági szervezetek száma Sátoraljaújhelyi kistérségben 2002 és 2006 között 65-ről 74-re növekedett, majd 2011-re 51,7-re csökkent. A kistérséget vizsgálva átlagot jóval meghaladó vállalkozói aktivitás figyelhető meg Bózsva, Pálháza, Mikóháza és Sátoraljaújhely településeken. Ebből a szempontból legrosszabb helyzetben van Kovácsvágás és Filkeháza.

Sátoraljaújhelyen 2010-ben összesen 1728 db regisztrált vállalkozás található, a jogi személyiség nélküli vállalkozások száma 267 db, az egyéni vállalkozások száma eléri a 1146 db-ot. Az elmúlt tíz év során tapasztalt növekedési ütem a 2006-os év folyamán kissé megtorpant, de további növekedése a gazdaságfejlesztési lépések nyomán prognosztizálható.

Regisztrált vállalkozások száma Sátoraljaújhelyen

Időszak	vállalkozások száma (db)	jogi személyiségű vállalkozások száma (db)	jogi személyiség nélküli vállalkozások száma (db)	egyéni vállalkozások száma (db)
2000. év	1 172	150	1 022	745
2001. év	1 211	150	1 061	764
2002. év	1 251	147	1 104	795
2003. év	1 310	161	1 149	820
2004. év	1 368	165	1 203	862
2005. év	1 400	176	1 224	875
2006. év	1 356	182	1 174	830
2007. év	1 349	188	1 161	826
2008. év	1 613	206	1 407	1 072
2009. év	1 684	246	1 438	1 107
2010. év	1 728	267	1 461	1 146
2011. év	1690	295	216	1 179

Forrás: KSH – Tájékoztatási adatbázis, Interaktív Térképek

A regisztrált vállalkozások közül a KHS aktuális adatai alapján, a településen működő regisztrált vállalkozások közül 2011 évben mindössze 375 db működik a mezőgazdaság területén, 142 db iparral és építőiparral foglalkozik, míg 1173 db szolgáltatási területen tevékenykedik.

A sátoraljaújhelyi működő vállalkozások adatai összehasonlítva a kistérségi, megyei és régiós adatokkal

2010. évi adatok	Sátoraljaújhely	Sátoraljaújhelyi kistérség	B-A-Z megye	É-moi régió
Működő vállalkozások szám 1000 lakosra	54,6	51,7	46,6	49,3
Egyéni vállalkozások aránya a működő vállalkozásokból	58,70%	60%	52,60%	55,80%
Működő vállalkozásokból legalább 10 főt foglalkoztatók	3,10%	3%	4,10%	4%
Működő vállalkozásokból mezőgazdaságban, erdőgazdálkodásban, halászatban tevékenykedők aránya	2%	7,10%	4%	4,30%
Iparban tevékenykedők aránya	7,10%	8,30%	8,10%	8,40%
Építőiparban tevékenykedők aránya	5,50%	6,20%	9,50%	10%
Szolgáltatásban tevékenykedők aránya	85,50%	78,40%	78,45	77,35%

Forrás: KSH - Interaktív térképek, 2010. évi adatok
<http://www.ksh.hu/interaktiv/terkepek/mo/gazdsz.html>

A fenti táblázatból látható, hogy az 1000 lakosra eső működő vállalkozások száma az összehasonlítás alapján, Sátoraljaújhelyen volt a legmagasabb, országos viszonylatot tekintve még így is elmarad az átlagtól. Az egyéni vállalkozások száma is magasnak minősül, a mezőgazdaságban tevékenykedő vállalkozások száma azonban rendkívül alacsony, szemben a kistérségi adatokkal, hiszen a Sátoraljaújhelyi kistérség természeti adottságainál fogva kedvez a mezőgazdasági, erdőgazdálkodási tevékenységeknek. Az építőiparban tevékenykedők aránya messze elmarad a régiós és megyei adatoktól, ezzel szemben a szolgáltatásban tevékenykedők száma jellemzően magas, országos átlag feletti.

A működő társas vállalkozások **nemzetgazdasági ágak** szerinti megoszlását tekintve megállapítható, hogy Sátoraljaújhelyen – a megyei és az országos viszonyokhoz hasonlóan – kiemelkedő arányt képviselnek a kereskedelem és javítás, valamint az ingatlanügyeletek és gazdasági szolgáltatás területén tevékenykedő vállalkozások, a harmadik helyen az egészségügyi, szociális ellátás területén működő vállalkozások állnak. Ellentétes tendencia érvényesül a mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás és halgazdálkodás, valamint a a szállítás, raktározás, posta, távközlés nemzetgazdasági ágazatok tekintetében.

Működő társas vállalkozások nemzetgazdasági áganként

Időszak	2000. év	2001. év	2002. év	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év	2007. év	2008. év
az egyéb közösségi, személyi szolgált. (db)	11	11	11	16	17	16	12	11	11
az egészségügyi, szociális ellátás (db)	24	26	26	27	28	29	27	28	29
az oktatás (db)	4	5	4	3	5	6	7	6	7
az ingatlanügyletek, gazd. szolgáltatás (db)	49	63	62	71	69	70	69	67	73
a pénzügyi közvetítés (db)	1	4	6	5	6	5	5	8	7
a szállítás, raktározás, posta, távközlés (db)	10	10	10	9	11	10	12	12	10
a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (db)	11	13	14	15	15	14	13	11	11
a kereskedelem, javítás (db)	91	88	84	94	87	92	91	87	95
az építőipar (db)	14	13	13	19	19	19	20	17	19
a bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia, gáz-, gőz-, vízell. (db)	42	53	44	47	45	43	47	48	44
a mezőgazd., vadgazdálk., erdőgazdálk., halgazdálk. (db)	9	12	14	11	12	11	9	8	9

Forrás: KSH – Tájékoztatási adatbázis

Hasonló tendencia figyelhető meg a működő társas vállalkozások ágazati megoszlásának vizsgálatakor. Kiemelkedő arányt képviselnek a kereskedelem és javítás, valamint az ingatlanügyletek és gazdasági szolgáltatás területén tevékenykedő vállalkozások, harmadik helyen pedig a bányászat, feldolgozóiparban tevékenykedő vállalatok találhatók. Fordított helyzet (kiemelkedően alacsony értékkel) a pénzügyi közvetítés, valamint az oktatás ágazatok esetében figyelhetőek meg.

Sátoraljaújhelyen regisztrált vállalkozások megoszlása foglalkoztatottság alapján (2011.év)

	db
0 és ismeretlen fős regisztrált vállalkozások száma	493
1-9 fős	1161
10-19 fős	21
20-49 fős	8
50-249	5
250-499	1
500 és több fős	1

Forrás: TEIR VÁTI

A városban működő **kiskereskedelmi üzletek számának** alakulását vizsgálva 2000. és 2011. között a 10%-os csökkenés figyelhető meg, (335-ről 302-re). Az Élelmiszer vegyesüzletek és áruházak, a Textilszaküzletek és Ruházati szaküzlete, valamint a hal- és halkészítmény, hús- húskészítmény számát tekintve csökkenés tapasztalható. A Vegyesiparcikk-üzletek és áruházak (+40%), Zöldség-, gyümölcsszaküzletek (+27%), Kenyér-, pékáru- és édességszaküzletek (+127%) növekedés figyelhető meg, valamennyi üzlettípus számának folyamatos fejlődése figyelhető meg, összességében 150 %-os növekedés figyelhető meg, ezen belül is legnagyobb növekedést Kenyér-, pékáru- és édességszaküzletek könyvelhetnek el. Valószínűsíthetően ezen termékfajtákat nem tudták kiszorítani a térségben egyre nagyobb számban megjelenő Hipermarket üzletláncok.

Kiskereskedelmi üzletekre vonatkozó adatok (humán gyógyszerárak nélkül)

Időszak	2000. év	2001. év	2002. év	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. év
Kiskereskedelmi üzletek száma (db)	335	351	358	367	370	369	372	356	361	374	290	302
Élelmiszer vegyesüzletek és áruházak száma (db)	81	83	83	79	83	81	78	70	63	67	49	50
Vegyesiparcikk-üzletek és áruházak száma (db)	5	8	9	12	14	19	19	8	6	7	7	7
Zöldség-, gyümölcsszaküzletek száma (db)	15	14	15	19	21	21	22	25	19	19	20	19
Hús-, húсарu-szaküzletek száma (db)	8	9	9	9	9	6	6	7	8	9	6	5
Halszaküzletek száma (db)		1	1	1	1	1	1	1	na	na	na	1
Kenyér-, pékáru- és édességszaküzletek száma (db)	4	4	5	7	8	7	6	6	8	9	8	9
Illatszereküzletek száma (állatgyógyászati termékek üzletével együtt) (db)	6	6	6	7	7	7	5	na	na	na	na	na
Textilszaküzletek száma (db)	5	6	7	5	5	5	5	4	4	3	2	2
Ruházati szaküzletek száma (db)	43	51	52	57	51	47	45	40	43	44	32	33

na: nincs adat

2011-ben a vendéglátóhelyek száma Sátoraljaújhelyen 102 db volt, ez 5%-os növekményt mutat a 10 évvel korábbi adatokhoz képest. Dinamikus növekedés volt megfigyelhető egészen 2007. évig (+41%-os növekedés a 2000. évi adatokhoz képest), majd ezt követően fokozatos, majd drasztikus csökkenés következett, vélhetően a 2008 évi gazdasági válság begyűrűzésének következményeként. A növekedés a folyamatosan megnyílt éttermek és cukrászdák számából adódik, a jelen dokumentumban is ismertetett Ungváry-pincék rekonstrukciója során várható a borozók számának mérsékelt emelkedése is.

Vendéglátóhelyekre vonatkozó adatok

Időszak	2000. év	2001. év	2002. év	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. év
Vendéglátóhelyek száma (db)	97	98	114	116	119	120	129	137	124	124	99	102
Éttermek, cukrászdák száma (db)	58	57	63	68	70	71	77	87	78	77	na	na
Italüzletek és zenés szórakozóhelyek száma (db)	21	23	26	24	25	25	23	22	19	20	27	24

2.1.2. K+F helyzete

Sátoraljaújhelyen nem található K+F tevékenységgel foglalkozó vállalat, intézmény, a tőkeszegény vállalkozások szűkös anyagi erőforrásaik nem teszik lehetővé a kutatás-fejlesztési tevékenység folytatását.

2.1.3. Turizmus

2007-ben összesen 205.000 külföldi és hazai vendég kereste fel a zempléni üdülőkörzetet, ezen belül a Magas-hegyi ülőfelvonót, a Széphalmi Kazinczy Emlékhelyet, a Füzérradványi Kastélyt, a Pálháza-Kőkapui kisvasutat, a Füzéri Várat és a Hollóház Porcelánmúzeumot.

A 2011. évi adatokat vizsgálva az 1000 főre jutó kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakáinak száma a Sátoraljaújhelyi kistérségben 2323, ami a megyei és a régiós átlagot jelentősen meghaladja. A megyében a Tokaji (3863) és Mezőkövesdi (3690) kistérségeket követve az előkelő harmadik helyen áll.

Szálláshely adatok összehasonlítása 2011. évi adatok

2011. évi	Sátoralja- újhely	Sátoraljaújhelyi kistérség	B-A-Z megye	É-moi régió
Kereskedelmi szállásférőhely 1000 lakosra	67,7	85,4	30,1	31,7
Szállodák aránya az összes ker-i férőhelyből	n.a.	12,20%	24,30%	27,70%
Kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakái 1000 lakosra	1493,7	2323	1020	1340
Külföldi vendégek aránya kereskedelmi szálláshelyeken	12,50%	5,70%	20,20%	15,20%
Átlagos tartózkodási idő kereskedelmi szálláshelyeken	2,7	2,7	2,3	2,3
Egy vendégéjszakára jutó szállásdíj	n.a.	3738	5009	5539
Egy szoba átlagára	n.a.	9409	10230	11195
Szoba kapacitáskihasználtság	n.a.	13,90%	19,10%	23,50%

Forrás: KSH – Interaktív térképek

A városban 2011-ben – a fizető vendéglátást nem számítva – 901 db kereskedelmi szálláshely volt, a 2001. évi adatokhoz képest 19,4 %-os csökkenést jelent, a kereskedelmi szálláshelyek száma egészen 2007-ig intenzíven emelkedett (+10,6%-os növekedés), ez követően csökkenés

következett be. Ezen szálláshelyek a megyei 20 528 db szálláshely 4,4%-át teszik ki 2011-ben, 10 évvel ezelőtt 6,4%-át tette ki (akkor a B-A-Z megyei szálláshelyek száma 17 437 db).

Sátoraljaújhelyen, a **kereskedelmi szálláshelyeken** 2011-ban összesen 8417 fő vendégeskedett. Az elmúlt 10 év viszonylatában a szálláshelyekkel összefüggésben megállapítható, hogy 2008. évig dinamikus emelkedés jellemzi a vendégek számát (2001-től 2008-ig +49%-os emelkedés), majd ezt követően erőteljes csökkenés (2008-tól 2011-ig -28,27%-os csökkenés), összességében az elmúlt 10 évet vizsgálva az ingadozásoktól eltekintve 7,2%-os növekedés jellemzi a Sátoraljaújhelyre látogató vendégek számlának alakulását. Ehhez hasonló tendencia tapasztalható a kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák számában, bár a 2003-as és a 2006-os év folyamán kisebb csökkenés volt tapasztalható, majd 2009 évig tartó növekedést, ismét mérsékelt csökkenés követte. Az elmúlt 10 évben összességében a vendégéjszakák számában 7,6%-os növekedés történt. A térségben és a városban zajló folyamatos turisztikai fejlesztéseknek köszönhetően a vendégéjszakák és a vendégek számának további növekedésre várható.

A magas tartózkodási idő és a kereskedelmi szállásférőhelyek viszonylag magas szám utal Sátoraljaújhely turisztikai attraktivitására, megmutatja, hogy képes arra, hogy vonzerőt jelentsen az idelátogatók számára.

Szálláshelyek, vendéglátás

Időszak	2001. év	2002. év	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. év
Panziók szállásférőhelyeinek száma (db)	69	97	97	109	124	124	109	109	105	77	77
Turistaszállások szállásférőhelyeinek száma (db)	928	888	841	954	726	710	882	622	622		
Üdülőházak szállásférőhelyeinek száma (db)				51	54	58	77	77	79	79	519
Vendégek száma összesen a kereskedelmi szálláshelyeken (fő)	7851	8348	8870	8902	9691	9829	10310	11735	10795	10233	8417
Szállodák szállásférőhelyeinek száma (db)	25	26	82	82	82	82	77	147	127	152	155
Összes kereskedelmi szálláshely szállásférőhelyeinek száma (db)	1118	1107	1116	1292	1082	1070	1237	1047	1025	998	901
Szállodák száma (db)	1	1	2	2	2	2	2	3	2	3	3
Vendégek száma a szállodákban (fő)	1129	838	1876	1875	1741	1918	1991	3017	3405	3479	2869
Vendégek száma a panziókban (fő)	644	1412	1760	1788	2603	2332	1970	2173	2074	1373	914
Vendégek száma a turistaszállásokon (fő)	5142	5410	4586	4493	4910	4963	5450	3853	4665		
Vendégek száma a üdülőházakban (fő)				126	241	456	510	1144	301	241	3688

Panziók száma (db)	1	2	2	3	4	4	3	3	3	2	2
Vendégéjszakák száma a panziókban (vendégéjszaka)	1582	3276	3526	3510	5582	5763	4822	4508	4211	2821	1969
Turistaszállások száma (db)	5	5	4	4	4	2	3	2	2		
Vendégéjszakák száma a turistaszállásokon (vendégéjszaka)	14096	14318	9286	15270	19882	14644	17736	11611	17223		
Üdülőházak száma (db)				1	2	2	2	2	2	2	3
Vendégéjszakák száma az üdülőházakban (vendégéjszaka)				192	402	908	1008	3033	641	495	14096
A kereskedelmi szálláshelyek egységeinek száma (db)					13	11	11	11	10	9	10
Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (vendégéjszaka)	21243	21658	18245	25188	29961	25659	28673	26796	28889	25574	22869

na: nincs adat

Forrás: KSH - Tájékoztatási adatbázis

Sátoraljaújhely domináns helyet tölt be a Zemplén üdülőkörzetben. 2006-ban összesen 1070 db **kereskedelmi**, és 105 db **magánszálláshely** található a városban Megállapítható, hogy Sátoraljaújhelyen egy vendégre átlagosan 2,5 vendégéjszaka esett, ami lényegesen magasabb, mint a megye üdülőkörzeteinek átlaga (2), a városba érkezett vendégek túlnyomó többsége két-három napot töltenek el itt.

Az **egy szállásra jutó vendég** 11,5 fő, ami a megyei átlagnál (16,9) jóval alacsonyabb, mindössze 68%-a, amin mindenképpen javítani kellene. A **vendégek átlagos tartózkodási ideje** a kistérségben 2011-ben 2,7 nap, ami magasabb a megegyezik a megyei átlagnál (2006. évi adatokkal ellentétben, amikor a tartózkodási idő 2,3 volt, a megyei értékkel egyező volt).

Sátoraljaújhelyen az **idegenforgalom fogadókészsége** ugrásszerűen növekedett. Eleinte a falusi turizmus terén, majd a gombamód szaporodó vendéglátóhelyekkel és panziókkal. 2006-ban a kereskedelmi szálláshelyek összesen 1070 férőhelyet tudtak biztosítani, majd 2011-ben 901 férőhelyet az ide érkező turistáknak. Az elmúlt tíz év viszonylatában megállapítható, hogy mind a szállodák, a panziók, valamint a magánszálláshelyek férőhelyeinek száma folyamatos növekedést mutatott 2007-2008. évig, majd csökkenés következett be, alkalmazkodva a csökkenő vendéglétszámhoz is. A negatív irányú változásokat alapvetően befolyásolta a 2008 őszén kibontakozott és később globálissá vált gazdasági válság és a belső keresletet szűkítő egyensúlyjavítás. Ezek a tényezők mind a hazai, mind a külföldi turisztikai keresletre negatívan hatottak.

A turizmus húzóhatása több nemzetgazdaság ágban érvényesül, ehhez kapcsolódik a lakosság és a külföldi látogatók kiadásainak jelentős része. Kétségtelen, hogy a fizetőképes kereslet kedvezőtlen alakulása a turizmus teljesítményeit is csökkentette a válság időszakában, mivel a jövedelmek csökkenése miatt elsősorban a viszonylag jobban nélkülözhető javak, szolgáltatások fogyasztására jut kevesebb.

Sátoraljaújhely Város Önkormányzata 2008 júniusában kezdte el a 2008. évi IVS által célként kitűzött Nyugati városrészben található Zempléni Turisztikai Centrum létrehozását a Magas-hegyen. A tevékenység megvalósítására ROP forrás keretében kerülhetett sor, a sikeres megvalósítást követően a projekt lezárása 2010 májusában történt meg.

A városvezetők felismerték, hogy Sátoraljaújhely város és a térség kitörési pontja a turizmus lehet, melynek tárgyi feltételei adottak. A fejlesztés célja volt tehát a Sátoraljaújhely város mellett található Magas Hegyen egy olyan versenyképes turisztikai termék-együttes kialakítása, amely komplex módon hozzájárul a térségbe érkező turisták számának növeléséhez, valamint a termékkínálat növelése révén a vendégek tartózkodási idejének meghosszabbításához, mindezek által a költési hajlandóságuk fokozásához.

A fejlesztés során az alábbiak valósultak meg:

- 2275 m hosszú téli-nyári bob pálya.
- Kalandpark létesült a Libegő középső állomása közelében, a fákra épített állomásokkal.
- Központi épület.
- Kilátó korszerűsítése.
- Tanösvény létesült a környék jellemző növény- és állatvilágának, illetve egyéb látnivalók bemutatására.
- Uniós előírásoknak megfelelő játszótér kialakítása a legkisebbek számára.
- Fedett pihenők épülnek a felső és középső helyszíneken.
- Műanyag lesiklópálya és TUBBY (csúszda).
- Egysávos út két nyomra való szélesítése és korszerűsítése, parkoló bővítés.

További fejlesztés keretében megvalósította az Önkormányzat a Turisztikai Centrum II. ütemében a sípályához kapcsolódóan hóágyúk beszerzését, az ahhoz szükséges kiszolgáló létesítményekkel együtt (víztározó medencék, szivattyú gépházak). A Turisztikai Centrum III. ütemében pedig meghosszabbításra került a sípálya és új felvonó létesítése is megtörtént, kiemelt célként jelent meg a téli sí szolgáltatások erősítése.

Az Európai Unió csatlakozásunknak köszönhetően a vendégforgalom és a bevételek további növekedése várható. Az élénkülés motorja az EU és a tengerentúli piacok kereslete marad, erősödik a turisztikai beruházások intenzitása a kormányzati és EU támogatások révén. Komoly esélyt jelent a gazdaság élénkítéséhez, különösen az ország olyan elmaradottabb térségei számára, mint Sátoraljaújhely, amely megfelelő turisztikai adottságokkal rendelkezik.

2.1.4. Helyi gazdaságfejlesztés eszközei

A térség gazdaságára jelentős befolyással van a térség határmenti elhelyezkedése. Borsod-Abaúj-Zemplén megye szlovák és ukrán határmenti régiója 1998-ban különleges gazdasági övezeti státuszt kapott a Magyar Kormánytól. A **Zempléni Vállalkozási Övezet** Sárospatak és Sátoraljaújhely városok és vonzáskörzeteik (összesen 52 település) közigazgatási területeire terjed ki. Sátoraljaújhely hagyományosan kedvező geopolitikai elhelyezkedésén túlmenően az elmúlt évek régiófejlesztési munkája eredményeként – a Zempléni Vállalkozási Övezetben igénybe vehető beruházási adókedvezmények mellett – ipari park létrehozásával is javította az ipartelepítési, tökevonzási feltételeit. Az ipari parkot a város délkeleti területén egybefüggő, mintegy 88 hektáros területen az itt már működő, tulajdonnal rendelkező 24 vállalkozás és Sátoraljaújhely Város Önkormányzata hozta létre.

Az **Ipari Park** működtetésére a város önkormányzata az Északkelet-Magyarországi Regionális Fejlesztési Részvénytársasággal közösen – Sátoraljaújhelyi Ipari Park Kft. néven gazdasági társaságot hozott létre. Az ipari park, a működő vállalkozások mellett a befektetők, vállalkozók részére szolgáltató 88 hektáron. A parkon belül teljes mértékben kiépített infrastruktúrával rendelkezik. A parkban elsősorban gépipari, elektronikai, élelmiszeripari, faipari vállalkozások működnek. Az Ipari Parkon lévő MÁV pályaudvar logisztikai szempontból kiemelt jelentőségű. Az 1998. évben elindult fejlesztések értéke meghaladta az 1,5 milliárd Ft-ot, és jelenleg mintegy 300 új munkahely létesítését tette lehetővé, továbbá a dolgozók részére tömegközlekedési összeköttetéssel rendelkezik. Az ipari park további fejleszthetőségét a már létrehozásakor kijelölt 47 hektárnyi tartalék zöldmezős terület biztosítja. A parkban jelenleg prosperáló vállalkozások gazdálkodását jellemző adatok az alábbiak szerint alakulnak:

Sátoraljaújhelyi Ipari Park legfontosabb mutatói

	1998	2003	2008	2010
Betelepült vállalkozások száma (db)	25	35	52	50
Betelepült vállalkozásokban foglalkoztatottak összlétszáma (fő)	1668	1974	2315	2106
A parkban működő vállalkozások árbevétele (millió HUF)	9.802	31.975	34.149	33.936
Innovációval foglalkozó szakemberek száma (fő)	-	-	-	39
Exportarány az árbevételben (%)	45%	-	47,97%	41,8%

Forrás: <http://www.zrva.hu/sip.html>

Az Ipari park fejlesztésének további részleteit jelen dokumentum adott akcióterületre vonatkozó része mutatja be.

A **Zempléni Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítvány** 1991. június 07-én alakult a Zemplén térség - Hegyalja, Bodrogköz, Hegyköz - rendkívül súlyos gazdasági foglalkoztatási helyzetének enyhítését segítő, vállalkozások létrehozását, fejlesztését szolgáló tervek, programok kidolgozására, végrehajtására. Az alapítvány célja: a kis- és középvállalkozások létrehozásának, fejlesztésének támogatása, elősegítése révén az új gazdasági struktúra kiépítésének gyorsítása, s ezáltal az emelkedő munkanélküliség további növekedésének megállítása, majd fokozatos csökkentése. Alapítványunk a kitűzött célok megvalósítása érdekében 1991 októberétől létrehozta a Vállalkozói Központot, mely jelenleg 9 fő szakember foglalkoztatásával végzi tevékenységét.

A magyar és szlovák Zemplén kistérségeinek, településeinek együttműködéseként 2004. április 23-án, Sátoraljaújhelyen megalakult a **Zemplén Euro régió**, mely az európai gyakorlatnak megfelelően integrálja az 1920 óta kettészakított térséget.

A sátoraljaújhelyi Önkormányzat a fent ismertetett gazdasági szereplőktől az elmúlt több, mint 5 évben folyamatosan emelkedő mértékű iparüzési adóbevételt realizált, míg 2001. évhez képest a 2006. évre közel 10 szeresére növekedett a vállalatoktól befolyt összeg.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Adózók száma (db)	857	1157	1050	1147	1204	1257
Kivetett adó (ft)	33.493.404	199.763.407	210.887.842	218.036.922	271.140.750	293.543.607

Személyi jövedelemadót fizetők száma Sátoraljaújhelyen az elmúlt 5 évben.

	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Összes adófizető száma (db)	7005	6940	6804	6704	6786
Összes főállású száma (db)	5846	5986	5820	5778	5933
Összes társas vállalkozás száma (db)	154	147	137	128	98
Összes egyéni vállalkozó száma (db)	495	285	300	295	294
Összes mezőgazdasági kistermelő száma (db)	5	13	13	11	5

Forrás: <http://teir.vati.hu>

A jelentősebb vállalatok elsősorban Sátoraljaújhelyen működnek. A kistérségben prosperáló legnagyobb vállalatokat ismerteti a következő táblázat:

Cég neve	Hozzáadott érték, mFt	Nettó árbevétel, mFt	Export, mFt	Foglalkoztatottak száma
Prec-Cast öntödei Kft	Kb: 5 000	Kb: 12 000	n.a.	kb: 1 000
Tokaj Kereskedőház	1 396	3 452	661	182
Hollóházi Porcelángyár	550	1 027	49	285
Certa Zárgyártó Présöntő Kft	458	1 612	479	213
Continental Dohányipari Kft	Kb: 14 000	Kb: 13 500	n.a.	Kb: 183
Norpan Sütőipari Kft	n.a.	n.a.	-	158
Zemplén Vízmű	n.a.	n.a.	-	156

Forrás: APEH-BOKIK, 2007.

A térség hagyományos, nagy múltú terméke a hollóházi porcelán, amely 1831 óta működik. Jelenleg is állami tulajdonban van (MFB), eladására több sikertelen kísérlet is történt. Állandó gazdasági nehézségekkel küzd, fejlesztési forrásai nincsenek. Önköltségi szintje, így termékeinek ára is magas, amely az olcsó kínai porcelán-termékek előre törésével nagyon megnehezíti működését.

Sátoraljaújhelyen és a környező településeken (Sárospatak, Karcsa) nagy kapacitású, francia, német exportra dolgozó varrodák működtek, amelyek mára gyakorlatilag megszűntek.

Sátoraljaújhely városban működő 10 legnagyobb vállalat több mint fele a szolgáltató, pénzügyi szektorból képviselteti magát.

2010
Prec Cast Öntödei Kft.
Continental Dohányipari Rt.
OTP Bank NyrT.
Tokaj Kereskedőház Zrt.
Certa Kft
ÉMÁSZ Zrt.
Zemplén Takarékszövetkezet
Kereskedelmi és Hitelbank Zrt.
Raiffeisen Bank Zrt.
Magyar Telekom Nyrt.

A német tulajdonban lévő Prec-Cast Öntödei Kft. autóipari beszállító cég, amely alumínium és cink – öntvények, öntő és megmunkáló szerszámok gyártásával foglalkozik.

Ugyancsak patinás üzem a Dohánygyár, amelyet a rendszerváltást követően egy amerikai cég privatizált, majd az adókedvezmények megszűnését követően a berendezéseit leszerelte és keletre vitte. Ma magyar tulajdonosokkal, csökkentett kapacitással dolgozik.

A tokaji szőlő legnagyobb felvásárlója és bortermelője a Tokaj Kereskedőház Zrt., amely egyben a borkereskedelmet is végzi. Jelenleg állami tulajdonban van, és a cég sok problémával küzd, tőkéje nem elegendő a fejlesztésre, a tokaji bor exportja még a 20%-ot sem éri el.

Jelentős, de speciális könnyűipari cég az Ábránd Ágynemű Kft, amely a sátoraljaújhelyi Fegyház és Börtön fogvatartottait foglalkoztatja.

Sátoraljaújhely gazdasági aktivitását tekintve megállapítható, hogy mindezen nehézségek ellenére a prosperáló vállalkozások számának növekedése és működésükből származó bevételek folyamatos bővülése tapasztalható, amely hozzájárul a térség gazdaságának fejlődését.

2.1.5. Információs társadalom

A kommunikációs eszközökkel való ellátottság, az infrastruktúra kiépítettsége nélkülözhetetlen tényezője a versenyképességnek. A mobileszközök továbbra is népszerűek 2010-ben országosan a mobiltelefon-előfizetések száma meghaladta a 12 milliót, mely 2005-höz képest 29%-os bővülést jelentett. Országosan ezer lakosra 1203 mobiltelefon-előfizetés jutott 2010-ben, háromtizeddel több, mint öt évvel korábban.

Az Észak-Magyarországi régió lakosai 2010 végén 212 ezer internet-előfizetéssel rendelkeztek (mobil internet nélkül), ezer lakosra 177 előfizetés jutott, míg országosan 204. Az előfizetések 43%-át kábeltelevízió-hálózaton, 37%-át xDSL-hálózaton regisztrálták, az

előbbi 3,7-szeresére, az utóbbi négyszeresére nőtt az öt évvel korábbihoz képest. (Forrás: Észak-Magyarország megyéinek gazdasági-társadalmi helyzete, 2010, KSH)

A város területén a vezetékes távközlési térségi rendszerek jól kiépítettek. Ezek korszerűsítése folyamatos, az ellátás egyre magasabb szintű. A mobiltelefon hálózatok a teljes térségben, így Sátoraljaújhelyen is kiépített. A telefonhálózat korszerűsítése természetesen javította az Internet elérésének esélyét, de ezt még inkább befolyásolják a jövedelmi viszonyok. Az otthoni internetezés folyamatosan és lassan terjed, de egyelőre még nem tipikus. Ezért is fontos lenne a közösségi elérési helyek fejlesztése.

Kábeltelevíziós hálózatba kapcsolt lakások alakulása 2011. évben

2011. év	Sátoralja- újhely	Sátoraljaújhely i kistérség	B-A-Z megye	Észak- Magyarországi régió
Kábeltelevíziós hálózatban bekapcsolt lakások 1000 lakosra	n.a	211,2	203,5	196,7
Távbeszélő fővonalak száma 1000 lakosra	n.a	284,2	256,1	265,6
Internet előfizetések 1000 lakosra	n.a	n.a	180	186

Forrás: KSH – Interaktív térképek

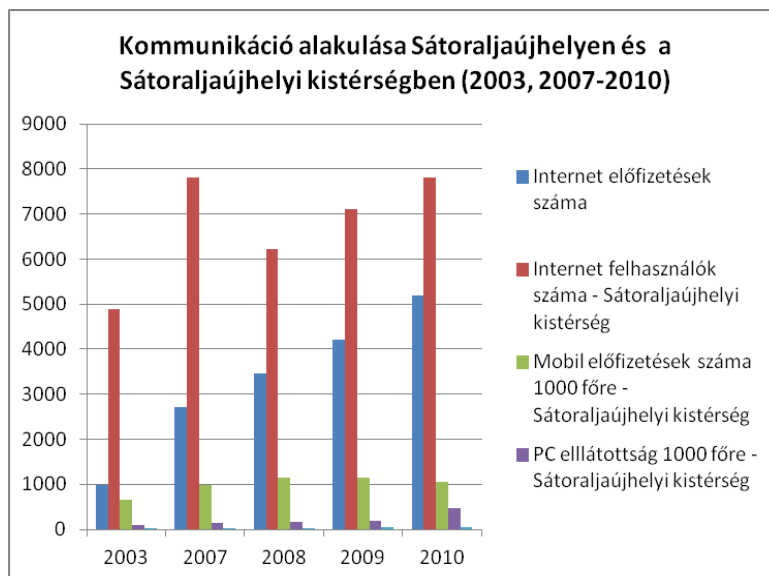
A táblázatból látható, hogy a kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások száma 1000 lakosra vetítve a Sátoraljaújhelyi kistérségben a megyei, régiós adatokhoz képest valamivel magasabb, országos viszonylatot vizsgálva a 175 kistérség közül 61 helyen található, megyei viszonylatban csak a Miskolci kistérség előzi meg 259,9 bekötéssel. A távbeszélő fővonalak számát tekintve a kistérség a középmezőnyben helyezkedik el.

Kommunikáció Sátoraljaújhelyen

	2001. év	2006. év	2011. év
Távbeszélő fővonalak száma	4521	5057	4509
Nyilvános távbeszélő állomások száma	90	48	26
Egyéni távbeszélő fővonalak száma	4004	3605	3306
Kábeltelevíziós hálózatban bekapcsolt lakások száma	3891	3988	3455

Forrás: TEIR - VÁTI

A táblázatból jól látszik, hogy a távbeszélő vonalak száma 2006-ig emelkedést mutat, majd ezt követően 2011. évre fokozatos csökkenés következik be, ennek oka az internet és a mobiltelefonok folyamatos térnyerése lehet, ezek az eszközök fokozatosan kiváltják a vezetékes telefonszolgáltatást.

Forrás: TEIR - VÁTI

A diagramból jól látható, hogy az internet előfizetések száma dinamikusan emelkedett az elmúlt közel 10 évben. A mobil előfizetések viszonylag kiegyensúlyozottan alakultak az elmúlt években. A számítógéppel való ellátottság ugrásszerűen nőtt 2009-ről 2010-re.

Sátoraljaújhelyen működik teleház. Az önkormányzat és az iskolák rendelkeznek Internet elérhetőséggel. A városnak van önálló honlapja, mely nemrég új arculatot kapott. A városban szinte minden jelentősebb idegenforgalmi vállalkozás, gazdasági egység működtet önálló honlapot. A helyi kábeltelevízió - hálózatba szinte minden lakás be van kapcsolva.

A helyi médiumok:

- Zemplén Televízió – Sárospatak, Sátoraljaújhely Önkormányzatok működtetésében,
- Rádió Aktív – magánvállalkozásban
- Zempléni Hírek – közös kéthetente megjelenő sajtótermék Sárospatak-Sátoraljaújhely kiadásában
- Helyi Krónika (havonta megjelenő vállalkozói kiadvány)

2.2 Társadalmi jellemzők

A megye területének 28 %-a, népességének 18,5 %-a található a térségben. A Szerencs, Tokaj, Sárospatak, és Sátoraljaújhely városok, mint jelentősebb központok, és a térség gerincét alkotó Hegyalja, valamint a hozzá csatlakozó zempléni, taktaközi, bodroghközi települések életét évszázadok óta a térség kedvező természeti adottságai határozták meg. (hegyvidék, folyók, bortermelés - és kereskedelem, ásványok és erdőségek, stb.). Sátoraljaújhely **területe: 73 m²**, a település népsűrűsége 229,8 fő/km².

2.2.1. Demográfia

A kistérség **lakónépessége 2010 decemberben 22 012 fő volt**, ami Borsod-Abaúj-Zemplén megye lakosságának (684 793 fő) 3,2 %-át teszi ki. Az övezet kistérségeire jellemző a kislélekszámú települések nagy aránya. A kistérség legnépesebb települése közel **16 173 lakossal Sátoraljaújhely városa**, amelyet Pálháza követ mindössze 1.158 fővel. A többi település közül 4 db haladja meg az 500 főt (Hollóháza, Kovácsvágás, Mikóháza, Füzér). A 200 főnél kisebb népességű települések Füzérkajata (134 fő), Vágáshuta (98 fő), Filkeháza (119 fő) és Nagyhuta (70 fő)

Sátoraljaújhely város lakosságszáma a népesség - nyilvántartás adatai alapján a korosztályok és nem megoszlása az alábbiak szerint alakult:

Sátoraljaújhelyen a lakosság korcsoportonkénti megoszlása (2011. évi adatok alapján) az országos (0-14 évesek aránya 14,33%, 60 év feletti aránya 22,87%) és a megyei (0-14 évesek aránya 15,75%, 60 év feletti aránya 21,52%) adatokhoz hasonló értéket mutat, a 0-14 évesek aránya alacsonyabb az országos és megyei átlagnál:

- 0-14 évesek aránya 13,77%,
- a 15-59 évesek aránya 63%,
- a 60 év feletti népesség aránya 22,53% a társadalmon belül.

A lakosság létszámára vonatkozó adatok, korosztályi bontás szerint

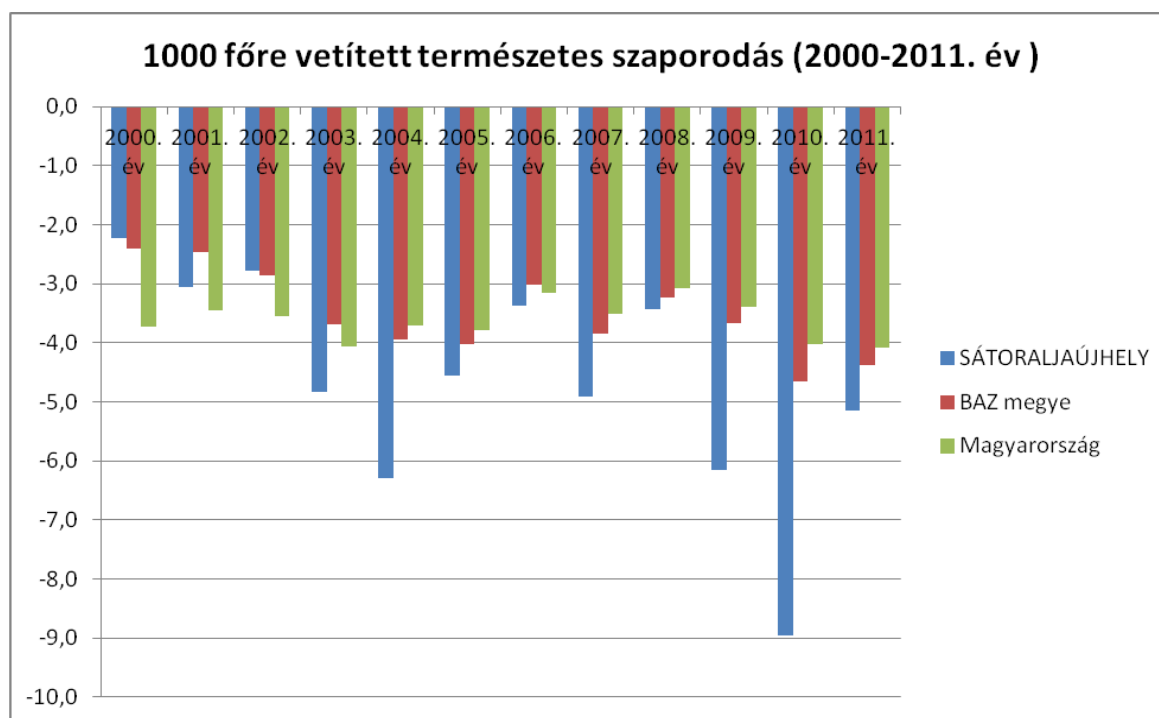
Népességi adatok	2000. év	2001. év	2002. év	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. év
Lakónépesség év végén	18340	18352	17992	17759	17456	17138	16882	16518	16299	15901	15619	15355
Lakónépesség száma Népszámlálás		18282										
A lakónépességen belül 0-14 évesek aránya Sátoraljaújhelyben % Népszámlálás		19,2										
A lakónépességen belül 15-59 évesek aránya Sátoraljaújhelyben % Népszámlálás		63,9										
A lakónépességen belül 60-x évesek aránya Sátoraljaújhelyben % Népszámlálás		16,9										
Állandó népesség Népszámlálás		17948										

Népességi adatok	2000. év	2001. év	2002. év	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. év
Állandó népesség	18524	18363	18107	17866	17624	17417	17154	16948	16796	16592	16341	16173
Állandó népességből 0-14 évesek száma	3437	3375	3221	3077	2944	2833	2704	2592	2514	2428	2320	2227
Állandó népességből 15-17 évesek száma	788	771	759	740	751	724	707	687	670	648	625	627
Állandó népességből 18-59 évesek száma	11241	11152	11032	10911	10720	10634	10493	10354	10209	10026	9812	9676
Állandó népességből 60-X évesek száma	3058	3065	3095	3138	3209	3226	3250	3315	3403	3490	3584	3643

Forrás: KSH – Tájékoztatási adatbázis

Sátoraljaújhelyen a **természetes szaporodás** értéke 2011-ben -5,1, amely a megyei -4,4-hez és az országos 4,1-hez képest magasnak minősül. Azonban meg kell jegyezni, hogy a megye minden kistérségében negatív a természetes szaporodás.

Sajnos látható a diagram alapján míg 2002 évig az országos átlagtól jobb mutatókkal rendelkezett a város, 2003-tól ez az irány megfordult és fokozatosan romlik.

Forrás: KSH – Tájékoztatási adatbázis

A Sátoraljaújhelyi városában 2011-ben az 1000 főre számított vándorlási különbözet -13,5, ami az előző évhez képest minimális romlást mutat, azonban összességében vizsgálva nem igazán változott, a bemutatott értékek az évek folyamánt a megyei értéke minden esetben jóval meghaladják, 2011-ben az megyei érték -5,4 volt.

Az **élve-születések aránya** a térség egészét vizsgálva tehát fokozatos **csökkenést mutat**. A természetes szaporodás aránya a Hegyközben kimondottan rossz, míg a Bodrogi terület településeinek egy részén pozitív mutatókkal lehet találkozni. A térség **vándorlási különbözete** az utóbbi években pozitív tendenciát mutatott, azonban még így is **negatívnak** mondható. Az aktív korú népesség aránya folyamatos növekedést mutat. Bár az idős korú népesség arányában állandóság figyelhető meg, mivel a fiatalok aránya 1990 óta folyamatos csökkenést mutat, a **térség elöregedettségi mutatója folyamatosan növekszik**. **Ha nem következnek be pozitív irányú gazdasági változások, akkor a fenti diagram trendjét tekintve további lassú népesség csökkenés várható!**

Sátorajújhely kedvezőtlen demográfiai jellemzőit a következő tényezők jelentősen befolyásolják. A terület közvetlen közelében élő lakónépesség 16 173 fő, a népesség korösszetétele erősen torzult képet mutat, hiszen a fejlesztési területen élők közül majd minden hatodik személy 60 éves, vagy annál idősebb korú, amely tovább gerjeszti a városra egyébként is jellemző szociális feszültséget.

2.2.2. Munkaerő-piaci helyzet

Az elmúlt években megbomlott a megyében a munkaerőpiac viszonylagos egyensúlya és tömeges méreteket öltő munkanélküliség alakult ki. A munkaerő-kereslet minimális szintre való csökkentésével párhuzamosan az 1990 eleji 3 ezerből 1993 végéig 74 ezerre nőtt, majd az 1994. évi csökkenést követően az ezredfordulóra 55-60 ezer fős szinten stabilizálódott a megyében a regisztrált munkanélküliek száma, míg napjainkra a különböző foglalkoztatási programoknak köszönhetően lassú csökkenés figyelhető meg (52-53ezer fő). A munkanélküliek tényleges létszáma azonban ennél magasabb, a nyilvántartásban szereplő, rendszeres ellátásban részesülő és helyzetéhez általában passzívan, reményt vesztetten viszonyuló személyekkel együtt kb. 75-80 ezerre becsülhető.

A megyében kialakult munkanélküliség legkedvezőtlenebb jellemzője, hogy az érintettek döntő többségénél tartós jellegűvé vált. Ez a tény sajnálatosan kedvezőtlenül befolyásolja a munkanélküli állomány minőségi megítélését még abban az esetben is, ha az érintettek nagy része önhibáján kívül vált munkanélkülivé és törekvései ellenére, a munkahelyek hiánya miatt nem volt képes elhelyezkedni. A tartósan munkanélküliek közül átmenetileg, rövid időre viszonylag sokan bekapcsolódnak ugyan különböző aktív munkaerő-piaci programokba (közhasznú foglalkoztatás, átképző tanfolyam), a normál munkakörben való stabil újra-elhelyezkedés azonban csak kisebb hányaduknak sikerül.

A hosszabb ideje munka nélkül lévő személyek jelentős részénél a reménytelenség és a kirekesztettség érzése lép fel, önbecsülésük szintje és munkavállalási hajlandóságuk csökken, fokozatos szellemi és fizikai leépülési folyamat indul be náluk. Ezek az emberek egyre inkább a munkaerőpiac perifériájára kerülnek, és a munkáltatók többsége nem szívesen alkalmazza őket.

A hosszú ideje, tartósan munkanélküliek közül - az esetleges jövedelem-kiegészítések és szociális támogatások ellenére - viszonylag sokan kerültek nehéz anyagi helyzetbe és megélhetésük a szegénységi küszöb alá süllyedt, vagy annak közelébe került.

A Sátoraljaújrhelyi **foglalkoztatási aktivitásra** jellemző, hogy a városban az állandó népesség 67%-a aktív korú. A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül eléri a 49,8%-ot, amely kissé elmarad ugyan az országos értéktől (53,04%), azonban jó értéknek tekinthető. A városban foglalkoztatottak közel 45%-át a 40-54 éves személyek teszik ki. Ezzel szemben a foglalkoztatott nélküli háztartások száma magas értéket mutat, 41,4%-os értékével, az aktív munkavállalási korú személyek 47%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. (Ezen személyek közül minden ötödik ember kizárólag alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik!)

A népszámlálási adatok szerinti foglalkoztatottsági helyzet

Foglalkoztatottság	Népszámlálás		
	1980	1990	2001
Foglalkoztatottak száma	9107	7856	6243
A munkanélküliek száma	-	388	906
Az inaktív keresők száma	4073	4366	5590
Az eltartottak száma	7748	6495	5543
A 15-29- éves foglalkoztatottak száma	2986	1962	1524
A 30-39 éves foglalkoztatottak száma	2697	2471	1630

A 40-54 foglalkoztatottak száma	2852	3122	2701
Az 55-59 éves foglalkoztatottak száma	46	280	332
A 60 és több éves foglalkoztatottak száma	105	19	56
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül %			49,8
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya %			41,4
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül %			47,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül %			18,0

A regisztrált **munkanélküliek** száma a Sátoraljaújhelyen 2000 és 2011 között 1.045-ről 1.429 főre nőtt. A munkanélküliségi ráta 13,06% volt 2012 decemberében, ami gyakorlatilag megegyezik a megyei átlaggal (11,9%). A munkanélküliségi ráta 20% fölötti volt Felsőregmec, Kovácsvágás, Füzérkajata és Füzérradvány településeken. A nyilvántartásban szereplők többsége hátrányos helyzetű, nehezen tudnak elhelyezkedni. Az elsődleges munkaerő piacra való kijutásukat számtalan külső körülmény - fekete gazdaság burjánzása, szociális segélyezés rendszere, alacsony bérek, közgazdasági hatások – nehezíti.

Sátoraljaújhely városban nyilvántartott álláskereső és regisztrált munkanélküliek száma

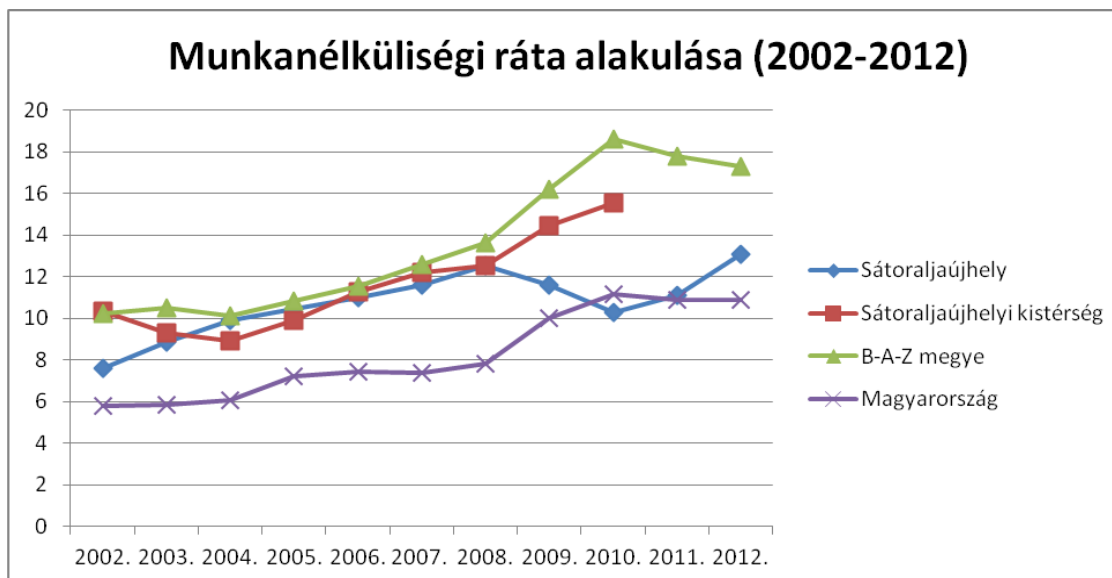
	Összesen nyilvántart.	Foly.nyilv. hossz>365 nap	Járadék típusú ellátás	Segély típusú ellátás	Rendsz. Szoc. segély	Munkaképes korú népesség	Területi mutató ** (Arányszám***)	Relatív mutató *
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő		
2000.	1045	595	236	292	193	11493	1,52	9,09
2001.	902	252	223	72	314	11956	1,43	7,54
2002.	905	229	172	7	413	11956	1,42	7,57
2003.	1058	318	216	1	492	11980	1,6	8,83
2004.	1171	411	235	-	574	11854	1,61	9,88
2005.	1222	485	189	21	683	11699	1,67	10,45
2006.	1269	483	182	61	723	11561	1,79	10,98
2007.	1353	633	174	71	808	11679	1,73	11,58
2008.	1435	690	199	59	819	11474	1,74	12,51
2009.	1326	448	241	85	586	11441	1,29	11,59
2010.	1163	276	167	77	448	11328	1,17	10,27
2011.	1236	159	163	18	520	11149	1,34	11,09
2012.	1429	370	77	16	663	10938	1,53	13,06

Forrás: AFSZ – www.afsz.hu

* Relatív mutató: nyilvántartott álláskereső a munkavállalási korú népesség %-ban

** Területi mutató: regisztrált munkanélküliek a munkavállalói korú népesség %-ban

*** Arányszám: a relatív mutatónak az országos relatív mutatóhoz viszonyított aránya (2006-tól)

Forrás: AFSZ és KSH

A munkanélküliségi ráta alakulásából látható, hogy 2008 évi közel megegyezett a város munkanélküliségi rátája a kistérségi és a megyei adatokkal, mindhárom adat magasan az országos átlag felett volt. 2008-tól a város munkanélküliségi rátája valamelyest javult 2011 évig, majd ezt követően ismét romlásnak indult.

A regisztrált munkanélküliek közel 53%-a részesül – a 2007 1. negyedéves adatok alapján – rendszeres szociális segélyben. Az elmúlt évekre általánosságban jellemzően elmondható ez az arány.

A regisztrált munkanélküliek ellátási forma szerinti megoszlása

Ellátási forma	Év/Fő				
	2003. május 22.	2004. május 4.	2005. január 28.	2006. május 31.	2007. március 12.
Munkanélküli járadékban részesül	208	204	219	189	-
Nyugdíj előtti munkanélküli segélyben részesül	-	13	15	10	-
Jövedelempótló támogatásban részesül	5	-	-	-	-
Ellátásban nem részesül	202	399	385	333	366
Álláskeresési járadék, segély	-	-	-	14	85
Rendszeres szociális segélyben részesül	380	553	601	692	691
Álláskeresést ösztönző juttatás	-	-	8	-	-
Álláskeresési, vállalkozói járadék	-	-	-	-	167
Regisztrált munkanélküliek száma összesen	795	1169	1228	1238	1309

Segélyben részesülők létszáma 2012 évben

Év	Megnevezés	Egy főre jutó családi jövedelem			Összesen
		A nyugd.min. felét nem éri el	A nyugd. Min. fele, ill. annál több, de a nyugd.min-t nem éri el	A nyugd.min. eléri ill. meghaladja	
2012	Időskorúak járadéka	5	1	0	6
	Lakásfenntartási támogatás	39	329	387	755
	Átmeneti segély	20	210	113	343
	Temetési segély	1	17	14	32
	Adósságcsökkentési támogatás	5	22	11	38
	Rendkívüli gyermekv.tám.	1	19	8	28
	Rendszeres gyermekvédelmi kedv.	118	903	273	1294
	Összesen:	189	1501	806	2496

A **munkanélküliek iskolai végzettségét** tekintve megállapítható, hogy közel 70 százalékuk alacsony iskolai végzettséggel (általános iskola, szakmunkásképző) rendelkezik. Folyamatosan emelkedik a regisztrált munkanélküliek számában a felsőfokú végzettségűek aránya, míg a középfokú végzettséggel rendelkezők száma közel hasonló mértékben csökken.

A regisztrált munkanélküliek iskolai végzettség szerinti megoszlása

SÁTORALJAÚJHELY	2001	2003	2005	2007	2009	2011
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	902	1171	1222	1353	1327	1236
Általános iskola 8 osztályánál kevesebb végzettséggel rendelkező nyilvántartott álláskeresők száma [fő]	8%	7%	8%	8%	8%	6%
Általános iskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma [fő]	35%	35%	35%	36%	35%	35%
Szakmunkás végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma [fő]	29%	31%	31%	31%	29%	27%
Szakiskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma [fő]	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Szakközépiskolai, technikumi, gimnáziumi végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma [fő]	22%	22%	21%	21%	22%	25%
Főiskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma [fő]	4%	3%	3%	3%	3%	4%
Egyetemi végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma [fő]	1%	1%	1%	0%	1%	1%

Forrás: TEIR - VÁTI

Az övezet magas munkanélküliségi mutatói több tényezőnek köszönhetők. Ez magyarázható egyrészt a mezőgazdaság leépülésével, másrészt azzal, hogy a térségben a képzettségi mutatók még ma is elmaradnak a megyei és országos adatoktól. A képzettségi viszonyokat figyelembe véve két csoport számára is komoly problémát okoz az elhelyezkedés. A szakképzetlen munkanélküliek között magas a roma etnikumhoz tartozók aránya, és az ő foglalkoztatásuktól számos munkaadó kategorikusan elzárkózik még olyan esetben is, ha más jelentkező nincs az állásra.

A munkanélküliek egészségi, szociális állapota aggodalomra ad okot. Gyakori jelenség, hogy a munkavállalást gyenge fizikai állapot, szociális és mentális okok akadályozzák. Továbbra is nagy probléma, és gondot jelent, hogy a foglalkoztatás egy része nem jelenik meg a szervezett gazdaságban.

2.2.3. Társadalmi kirekesztettség

A nemzeti és etnikai kisebbségek közül Borsod-Abaúj-Zemplén-megyében a cigány nemzetiség a legnagyobb létszámú. A megyében élő 49 ezer fős kisebbség 93,1%-a cigány, amely országos viszonylatban is kimagasló arány. A cigány származású munkanélküliek száma az egész megyében számottevő, tényleges munkanélkülieken belüli becsült részarányuk megyei szinten elérheti a 20 % –ot, egyes kistérségekben akár még a 30 % – ot is meghaladja.

A városban jelentős a roma lakosság száma. A 2001. évi népszámlálási adatok szerint a város 8,4 %-a volt roma. 2006-ban Sátoraljaújhely lakosságának 10,563%-a roma származású. A statisztikákból sajnos az derül ki, hogy az 1812 fős roma népességből csak 92 fő részesül nyugellátásban. Munkaképes korú a roma lakosság 48,12%-a, de közülük csak nagyon kevesen tudnak elhelyezkedni megfelelő iskolai végzettség, szakma hiányában.

A városban élő cigány lakosság életminőségének jobbá tétele, foglalkoztatása komplex programok működtetésével lehetséges, ezért jelen program keretében a pályázó elsődleges céljának tekinti a roma lakosság munkaerő-piaci, oktatási, egészségügy környezetében, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában történő lépések megtételét.

A hosszú ideje, tartósan munkanélküliek közül – az esetleges jövedelem kiegészítések és szociális támogatások ellenére – viszonylag sokan kerültek nehéz anyagi helyzetbe és megélhetésük a szegénységi küszöb alá süllyedt, vagy annak közelébe került. Ez a megállapítás különösen érvényes azokra a cigány származású munkanélküliekre, akik – a családi pótlékon és a nevelési segélyen kívül – szinte semmilyen más rendszeres támogatásban nem részesülnek és részben már a munkanélküli nyilvántartásból is kikerültek.

A városban és környezetében tartósan bizonyult problémák: a foglalkoztatottság alacsony szintje, a magas inaktivitás, a munkaerő gyenge területi mobilitása. A területen az inaktív és az eltartottak aránya meghaladja a 60%-ot, amely egyrészt, a településrészen lakók (romatelep) munkaerő-piaci résztvevőinek eltorzult demográfiai összetételéből, másrészt a munkaerőpiac kínálatának elavult szerkezetéből adódik. Az igazi problémát az jelenti, hogy az inaktivitásba vonulás a munkaerőpiacról való kiszorulás szinte visszafordíthatatlan folyamatát indítja be.

2.2.4. Képzettség- műveltség

A Borsod – Abaúj – Zemplén megyei adatok tanulsága szerint a lakosság 86,8%-a legalább az általános iskola 8 osztályát elvégezte, amelyhez erősen közelít a sátoraljaújhelyi mutató (85,1%). Rosszabb a helyzet, ha a középfokú végzettség arányát tekintjük, mert megyénkben a 18-x éves lakosság esetében ez az arány 34 %, míg városunkban csak szinte minden negyedik személy rendelkezik érettségivel. A 25-x éves lakosság körében Sátoraljaújhelyen élő lakosság mindössze 7,1 %-a rendelkezik egyetemi, főiskolai stb. oklevéllel, amely kissé elmarad a megyei átlagtól (9,5 %), és jóval lemarad az országos adatokhoz képest. (13%).

A lakosság iskolai végzettség szerinti megoszlása

Év	10-x éves, az ált. iskola első évfolyamát sem végezte el	15-x éves, legalább az ált. iskola 8. évfolyamát elvégezte	18-x éves, legalább középfokú érettségivel	25-x éves, egyetemi, főiskolai stb. oklevéllel
	%	%	%	%
2001	1,0	85,1	26,2	7,1

A Polgármesteri Hivatal Művelődési, Oktatási, Ifjúsági és Sport osztálya folyamatosan figyelemmel az oktatáshoz kapcsolódó ösztöndíj pályázatok megjelenését. A pályázatokhoz kapcsolódó űrlapokat sokszorosítják, a jelentkezők részére rendelkezésre bocsátják, igény esetén felvilágosítást adnak. A pályázatok megjelenéséről az iskolák és a város lakossága is tájékoztatást kap a helyi médián keresztül. Ezen túlmenően a Hivatal romaügyi referense is rendelkezésre áll.

Az Önkormányzat minden évben támogatja a „Bursa Hungarica” ösztöndíjat, a pályázati feltételeknek megfelelő tanulók differenciáltan részesülnek támogatásban.

Az aktív korú munkaerő képzettségét vizsgálva elszomorító helyzet tapasztalható, hiszen szinte minden negyedik munkavállaló korú személy kizárólag 8 általános végzettséggel rendelkezik! A felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányát tekintve szintén nem túl kedvező a helyzet a térségben, ugyanis Sátoraljaújhelyen a felsőfokú végzettségűek aránya a 25 évnél idősebb népesség körében 11,8%.

Legfeljebb 8 általános iskolai végzettségűek

Legfeljebb az általános iskola 8 osztályát végezte, illetve attól kevesebbet (2001)	Létszám (fő)	A lakónépesség százalékában
A 7 éves és idősebb népességből az általános iskola 1-5. osztályát végzettek száma	1474	8,06
A 7 éves és idősebb népességből az általános iskola 6-7. osztályát végzettek száma	1299	7,1
A 7 éves és idősebb népességből az általános iskola 8. osztályát végzettek száma	4337	23,72
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-19 évesek) belül	-	26,5

Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában

Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	Létszám (fő)	A megfelelő korúak arányában
25-X éves férfi egyetemi, főiskolai stb. oklevéllel	680	-
25-X éves férfi egyetemi, főiskolai stb. oklevéllel	-	12,4
25-X éves nő egyetemi, főiskolai stb. oklevéllel	718	-
25-X éves nő egyetemi, főiskolai stb. oklevéllel	-	11,2
25-X éves összesen egyetemi, főiskolai stb. oklevéllel	1398	-
25-X éves összesen egyetemi, főiskolai stb. oklevéllel	-	11,2
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában % Népszámlálás 2001		11,8

2.3 Környezeti jellemzők

2.3.1. Természeti környezet

A Hegyköz térség **domborzatának** jellegét tekintve hegyvidéki terület, de a Ronyva és Bózsva patak alsó szakasza a Nagy-Alföld észak-nyugati pereméhez a Bodroghöz természet-földrajzi tájegységhez csatlakozik. Ennél fogva a felszíne rendkívül változatos, a tengerszint feletti magasság 100 és 894 m között változik. A felszín közel a terület felén erős lejtőkkel szabdalt. Jelentős a fennsíki területek aránya, melyeken általában a talaj sekély termőrétegű és alacsony termékenységű.

A kistérség **vízrajza** is változatos. A térséget keletről határoló Ronyva patak és az ebbe torkolló Bózsva patak állandó jellegű vízfolyások, mivel azokat a hegyekből számos forrás táplálja. A Bózsva patak a fő befogadója a hegyvidéki területeken eredő patakoknak, csermelyeknek. A források és patakok vízminősége kifogástalan, többségük állati, de emberi fogyasztásra is alkalmas. A hegyi patakok nagy esésűek és nagyobb esők, hóolvadás alkalmával jelentős mennyiségű hordalékot szállítanak, melyek főként a települések belterületeit veszélyeztetik (*Fehér, Zsólyomka, Május-patakok*). A terepen lefolyó csapadék - a lemosott talajvesztésen túl-, állandó veszélyt jelent a településekre, mivel a csapadékvíz elleni védelem illetve annak szabályozott elvezetése általában nincs megoldva. A hegyvidéki területeken számos vízmosás nagyobb mélységű horhos található. Mind a felszíni mind a felszín alatti vizek minősége kiváló; sem a talajt, sem a talajvizet káros szennyeződés nem érte.

Az évi átlagos **középhőmérséklet** 8,5 C-nál alacsonyabb. A havi középhőmérséklet: Januárban: (-3) C⁰, decemberben és februárban (-1) C⁰ Legmagasabb július hóban: 20 C⁰. A hőségnapok száma – amikor a hőmérséklet eléri vagy meghaladja a 30 C -ot – 10-15 közötti, a magasabban fekvő területeken kevesebb, mint 10. Az átlagos évi **csapadék** 600-650 mm, a magasabban fekvő területeken 650-700 mm. A **napsütéses** órák száma Május - augusztus között 230 - 250, november-december hónapokban pedig 40-50 között változik.

A **környezet - és természetvédelem** ezen magas tájesztétikai és környezeti értékekkel rendelkező térségben igen nagy hangsúlyt kell, hogy képviseljen, ugyanis a természet hosszú időn keresztül megőrzött egyensúlyának elmozdulása visszafordíthatatlan környezeti károkat eredményezhet. A tájegység **környezetterhelése** összességében **alacsony**, viszont a térség nagyobb településeinek terjeszkedése és az ide települt vállalkozások tevékenységük végzése során konfliktushelyzetek alakulnak ki, emiatt fontos feladatként jelenik meg a védett tájrészeknél és közvetlen környezetükben lévő települések fejlesztésének összehangolása a táj- és természetvédelem fenntartható fejlesztésével. A térség értékes táji adottságú területeinek jelentős része – fekvéséből és infrastrukturális "ellátottságából" adódóan – még viszonylag érintetlennek mondható, a kezelők a megelőző tevékenységre, a terhelhetőség és a fenntartható fejlesztés elvének figyelembevételére nagy hangsúlyt fektetnek.

Fontos környezeti hatást képviselnek a bányászkodáshoz szükséges beavatkozások eredményei is, ugyanis egyrészt a megszűnt bányászati tevékenységek okozta utóhatások tartoznak, ezek általában tájsebek, rekultiválatlan elhagyott kőbányák, másrészt pedig a jelenleg is folytatott bányaműveléshez kapcsolódó környezeti hatások. Ezek közül is kiemelkedő konfliktussal jár a Pálháza körzetében folytatott kiváló minőségű perlit

bányászata, amely nagy területre kiterjedő közvetlenül is tapasztalható környezeti károkat okoz.

Hegyköz Nyugati, Délnyugati része a **Zempléni Tájvédelmi Körzethez** tartozik. A tájvédelmi körzet kiterjedése 26.496 hektár, amiből 2.395 hektár fokozottan védett. A kárpáti flóratartományhoz sorolt Milic, és a Zemplén központjában elhelyezkedő, háromhuta hegycsoport a kárpáti faunát képviselő hegyi bükkösekkel, tőzegmohás láprétegekkel, patak menti égeresekkel és hegyi rétegekkel számos magashegyi elemet őriznek.

A kistérség területén kiemelt természetvédelmi területek találhatók, ezek az alábbiak:

- Füzérradványi Park TT (140 ha kiterjedésű park, ahol az Ybl Miklós által átépített romantikus-eklektikus stílusú kastély régi vadsparkját az 1890-es évektől más éghajlatokon honos növényfajták és a hazai fajok betelepítésével angolparkká alakították. Ma a park kiemelt idegenforgalmi és turisztikai látványosság, komoly vonzerőt jelent a térség idegenforgalma szempontjából.
- Füzéri Tolvaj-hegy,
- Kishután a Gilevár-hegy és a Lackó-hegy,
- Megyei jelentőségű természeti érték a füzérkomlói kőbánya és Kisbózsza kastélyparkja

A térségben található helyi védettségű védett természeti értékek a sátoraljaújhelyi Mária fa, Dianna fák, Háromhónvéd fák, a Kazinczy Múzeum parkja, a sátoraljaújhelyi hegy törésvonala valamint a füzérkajátai kovásodott fatörzsek.

A Zempléni-hegység és a Long-i erdők teljes egészében a NATURA 2000-es területek közé tartozik.

A térség erdőgazdálkodására jellemző, hogy a Hegyköz erdősültsége magas, eléri az összterület 52,2 %-át (15670 ha). Az itteni erdők 71 % gazdasági erdő, 29 % véderdő. A kárpótlások miatt az erdőtömbök kezelőinél változások történtek, ugyanis az erdőszövetkezetek megalakulása utáni időszakban a tulajdonosi döntések alapján az erdőterületek 20 %-a szövetkezeti erdő, 10 %-át az erdőbirtokossági társulat, 70 %-át állami erdőgazdaság kezeli. Az erdők fakészletei az alábbi fafajtákból áll: 49,7 % tölgy, 32,9 % bükk, 4,8 %, gyertyán, 10,4 % fenyő és 2,2 % egyéb.

A hegyközi területen az Észak Erdő Rt. rendelkezik a legnagyobb tulajdonrészrel a fent említett terület 70 %-ával.

2.3.2. Épített környezet

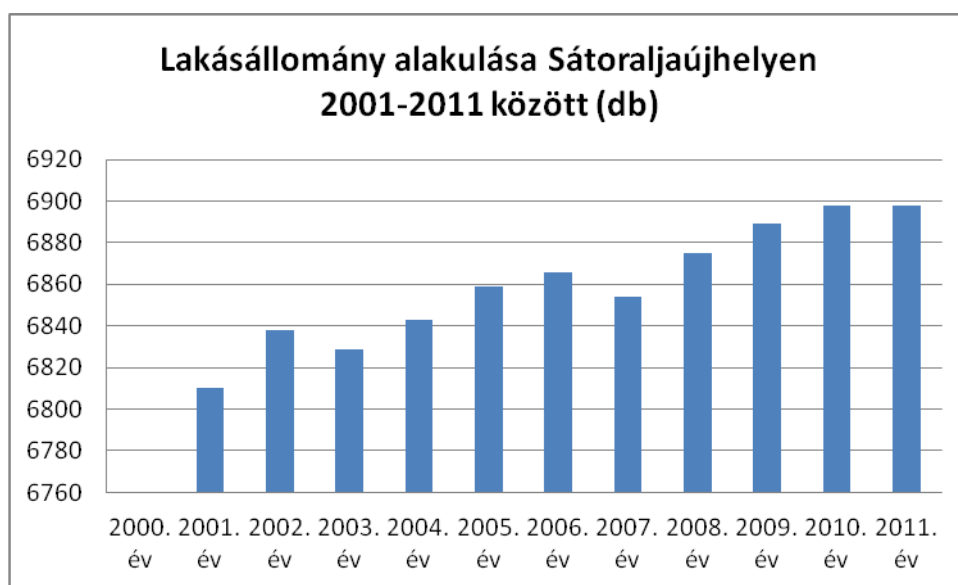
Zemplén a történelmi-kulturális örökségek gazdag tárházát rejtí és kínálja. A település igen értékes építészeti örökséggel rendelkezik. A Zemplén régió kultúrtörténete szerint ez a térség az ország korábbi évszázadaiban is jelentős helyet foglalt el a művelődésben, művészetek pártolásában. A terület mindig is kiemelkedő szerepet játszott mind a magyar történelemben, mind a szellemi, kulturális életben. Kultúrtörténeti emlékeket Sátoraljaújhelyen a Kazinczy Múzeum (várostörténet, élővilág, régészet), a Széphalmi /Kazinczy Emlékcsarnok, és a Levéltár őrzi.

Az országos vagy helyi védelem alatt álló értékek állapota változó, sok közülük felújításra szorul. Országos viszonylatban – más hasonló nagyságú városokhoz képest igen kedvező a helyzet a tényező tekintetében. Sátoraljaújhelyen és környékén az alábbi műemlékek találhatók:

Alsóberecki	Református templom
Cigánd	Református templom
Felsőregmec	Református templom
Filkeháza	Görög katolikus templom
Füzér	Római katolikus templom
	Református templom
	Tájház
Füzéradvány	Római katolikus templom
Hollóháza	László tanya
	Károlyi vadászkastély
Karcsa	Református templom
Kisrosvány	Református templom
Kovácsvágás	Református templom
	Református és izraelita sírkövek
Mikóháza	Görög katolikus templom
Nagyhuta	Kőkapu
	Vadászkastély
Sátoraljaújhely	Római katolikus templom és plébánia
	Református templom
	Görög katolikus templom
	Pálos - piarista templom és rendház
	Szentháromság kápolna
	Városháza és levéltár
	Volt Városháza (Dózsa Gy. u. 11.)
	Iskola (Kazinczy u. 12.)
	Borpince (Kazinczy u. 77.)
	Széphalmi Kazinczy Emlékcsarnok
	Darányi ház
	Görög katolikus templom (Rudabányácska)
	Waldbott kastély (műemlék jellegű)
Vilyvitány	Vily
	Temető
	izraelita sírkövek
	Református templom
Zemplénagárd	Görög katolikus templom

2.3.3. Lakásállomány

Sátoraljaújhely lakásállománya a KSH adatai szerint 2011. december 31-én üdülők nélkül 6 898 darab volt. Az épített lakások számának 2000-2003-ig tartó emelkedése a következő három évben megtorpant, majd csökkent. 2010 évben a megépített lakások közül a négyszobás lakások aránya 44%, a háromszobás lakásoké 33%, az épített lakások átlagos alapterülete 112,4 m² (a 2000. évi 90,9 m²-es adathoz képest ez jelentős növekedést mutat.) Az új építésű lakásokba szinte valamennyi esetben közcsonnával ellátottak voltak. Az 100 lakásra jutó lakosok száma 2006 évben 250 fő volt, 2011 évben 222,6 fő, mely 10,96%-os csökkenést jelent, amely az Borsod-Abaúj-Zemplén megyei adatokhoz (2011 évben 235,9 fő) képest ez elmarad. 2011. évben lakásépítés nem történt.

Forrás: KSH – Tájékoztatási adatbázis

A lakásállományt jellemző adatok

Időszak	2000. év	2001. év	2002. év	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. év
Lakásállomány (db)		6810	6838	6829	6843	6859	6866	6854	6875	6889	6898	6898
Épített lakások száma (db)	29	30	30	43	18	17	12	10	21	14	9	0
Az év folyamán épített gázvezetékekkel ellátott lakások száma (db)	7	9	21	32	9	13	10	8	13	14	6	0
Az év folyamán épített fürdőszobával ellátott lakások száma (db)	29	30	30	42	17	17	11	10	20	14	9	0
Az év folyamán épített, közcsonnával ellátott lakások száma (db)	8	16	27	36	18	15	12	10	21	14	9	0
Az év folyamán épített házi vízvezetékekkel ellátott lakások száma (db)	2	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	0
Az év folyamán épített egyszobás lakások száma (db)	-	-	18	4	-	-	2	-	-	-	-	0

Az év folyamán épített kétszobás lakások száma (a másfél szobásokkal együtt) (db)	4	4	2	6	5	4	1	2	7	5	3	0
Az év folyamán megszűnt lakások száma (db)	1	3	2	52	4	1	5	22	-	-	-	0
Az év folyamán épített háromszobás lakások száma (a két és félszobásokkal együtt) (db)	19	23	7	15	7	5	2	1	9	2	2	0
Az év folyamán épített lakóépületek száma (db)	15	12	7	21	7	13	8	9	17	4	6	0
Az év folyamán a helyi önkormányzat által épített lakások száma (db)	-	-	18	11	-	-	-	-	-	-	-	0
Az év folyamán természetes személy által épített lakások száma (db)	29	29	12	32	18	17	12	10	21	3	9	0
Az év folyamán kiadott új építési engedélyek alapján létesítendő lakások száma (db)	-	-	-	-	-	19	24	30	6	1	3	3
Az év folyamán egyéb ok miatt megszűnt lakások száma (db)	-	-	1	3	-	-	-	12	-	-	-	0

Forrás: KSH – Tájékoztatási adatbázis

A 2001-es népszámlálás alapján a sátoraljaújhelyi lakások 16,5 %-a alacsony komfortfokozatú kategóriába sorolható.

Lakások komfort fokozat szerint (1980, 1990 és a 2001. évi népszámlálási adatok alapján)

Lakások	Szám		
	1980	1990	2001
Lakások száma (üdülővel együtt)	6301	6657	6784
Lakott lakások száma (üdülővel együtt)	6158	6370	6398
Lakásokban lakók száma (üdülővel együtt)	19403	18205	17210
Összkomfortos lakások száma	568	2153	2923
Komfortos lakások száma	2831	2810	2742
Félkomfortos lakások száma	400	506	3976
Komfort nélküli lakások száma	2185	1009	527
Szükség és egyéb lakások száma	317	179	196
Népszámlálás 2001			
Lakásállomány (db)	6784		
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya %	16,5		

Forrás: KSH

2.3.4. Közüzeti ellátottság

Sátoraljaújhelyen az **ivóvíz szolgáltatáshoz** kapcsolódó vezetékhálózat hossza 64,9 km, amelyen összesen 856 000 m³ ivóvíz szolgáltatása történik, mintegy 6 531 db lakás részére. Az utóbbi tíz évben egy km-rel nőtt a közüzeti vízvezeték hossza, a közüzeti vízhálózatba bekapcsolt lakások számának 9%-os növekedése mellett.

Sátoraljaújhelyen az szennyvízszolgáltatáshoz kapcsolódó csatornahálózat hossza 54,6 km, amelyen összesen 1 071 000 m³ szennyvíz elszállítása történik, mintegy 6122 db lakás részére. Az utóbbi tíz évben több mint duplájára nőtt a közüzeti szennyvízcsatorna hálózat hossza, a közüzeti vízhálózatba bekapcsolt lakások számának 9%-os növekedése miatt. A hálózat előregedett bekötővezetékeinek folyamatos cseréje kiemelt feladat a hálózati veszteség csökkentése miatt.

Víz, szennyvíz közüzeti ellátottság

Időszak	2000. év	2001. év	2002. év	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. év
Közüzeti ivóvízvezeték-hálózat hossza (km)	64,8	64,9	64,9	64,9	64,9	64,9	64,9	64,9	64,9	64,9	64,9	64,9
Közüzeti ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	6347	6390	6432	6470	6504	6519	6532	6549	6570	6584	6551	6579
A közüzeti szennyvízgyűjtő-hálózat hossza (km)	28,1	28,1	51	63,7	63,7	64,4	54,6	54,6	54,6	54,6	55	55
A közüzeti szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	4033	4124	4402	5459	5639	5717	5736	6236	6257	6219	6380	6122

Forrás: KSH – Tájékoztatósi adatbázis

Sátoraljaújhely **vezetékes földgázhálózata**, valamint a területi lefedettsége és kapacitása jelenleg kielégítik a fogyasztói igényeket. A településen a gázszolgáltatást a MOL GÁZ Kft. Szerencsi Üzemigazgatósága biztosítja.

Gáz, villamos energia ellátottság

Időszak	2000. év	2001. év	2002. év	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. év
Lakásállomány (db)		6810	6838	6829	6843	6859	6866	6854	6875	6889	6898	6898
Háztartási villamosenergia fogyasztók száma (db)	8243	8190	8207	8249	8836	8566	8554	8765	8771	8676	8617	8761
A háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége (1000 kWh)	20088	18674	18336	19290	18290	18104	18105	18179	18746	18846	18704	18200
Háztartási gázfogyasztók száma (db)	1680	1834	2034	2210	2321	2413	2720	2708	2746	2698	2974	2515
Háztartások részre szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (1000 m3)	5406	5955	6263	6488	7381	7007	7914	5798	6055	4905	3707,2	3405,7
Távfűtésbe bekapcsolt lakások száma (db)					853	1054	1030	1045	1045	1026	1026	1034
Távhőellátásra felhasznált hőmennyiség a lakosság részére (Gigajoule)										33592	34654	32958
Melegvízhálózatba bekapcsolt lakások száma (db)					730	999	995	945	945	1006	1006	1006

Forrás: KSH – Tájékoztatási adatbázis

Sátoraljaújhely város ellátását az Észak-Magyarországi Áramszolgáltató Rt. (ÉMÁSZ), Borsod-Abaúj-Zemplén megyében kiépített 120, 35 és 20 kV-os fővezeték hálózata biztosítja. A város lakossági és intézményi fogyasztói, illetve ipari és mezőgazdasági üzemei részére, a 120 kV-os fővezetékéről a károlyfalvi és a sátoraljaújhelyi transzformátorállomások biztosítják a 20 kV-os, és 10 kV-os középvezetékű hálózatokról történő villamos energia vételezési lehetőséget. A településen középvezetékű kapcsoló állomás van, ahol a középvezetékű feszültséget 0,4 kV-os feszültséggé transzformálják, és ez a feszültség táplálja a lakossági és intézményi fogyasztók ellátására szolgáló kisfeszültségű hálózatot. Minden kapcsolóállomáshoz transzformátorállomás tartozik.

A település infrastruktúrája az alábbi utcákban részben, vagy egészben nem található:
Szennyvíz, csatorna:

- Kazinczy út 156.
- Bodrog út
- Berecki híd út

Pormentes út:

- Kökény út
- Zrínyi út
- Alsórét út (Rudabányácska)
- Templom út (Rudabányácska – temető felé)

2.3.5. Hulladékgazdálkodás

Sátoraljaújhelyen a hulladékkezelést a „Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testületének 9/2007. (III. 7.) rendelete a települési szilárd hulladékgyűjtéssel összefüggő tevékenység ellátásáról” szabályozza.

Sátoraljaújhely Városlapító tagja az Abaúj-Zempléni Szilárdhulladék Gazdálkodási Önkormányzati Társulásnak, mely társulás hivatott a térség szilárdhulladék gazdálkodási problémáinak megoldását jelentő fejlesztések megvalósítására.

Sátoraljaújhely Város területén jelenleg nem található a vonatkozó környezetvédelmi előírásoknak megfelelő települési szilárdhulladék kezelésére alkalmas telephely. A település szilárd hulladéka, ideértve az építési-bontási hulladékokat is, a Bodrogkeresztúri Hulladékkezelő Központba kerül.

A város korszerű és környezetkárosítást kizáró hulladékkezelési tevékenységéhez szükséges infrastruktúra kialakítása a térségi hulladékgazdálkodási rendszer keretében történik meg. Ezzel kapcsolatban 2012-ben született meg a végleges döntés, amelynek értelmében várhatóan 2014 áprilisában fejeződik be az Abaúj-Zempléni Szilárdhulladék Gazdálkodási Rendszer teljes kiépítése. A 3,9 milliárd Ft-os projekt célja a szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése szelektív hulladékgyűjtő szigetek és hulladékudvarok kialakításával, valamint a házhoz menő szelektív gyűjtés bevezetése a projektterület nagyobb, sűrűbben lakott településein, településészein a csomagolási hulladékok, valamint a zöldhulladékok tekintetében. A projekttervek szerint Sátoraljaújhelyen hulladékudvar és átrakóállomás is épül majd (utóbbi az egyetlen ilyen jellegű létesítmény lesz a projekten belül), továbbá számos szelektív hulladékgyűjtő szigetet is telepítenek majd a városban.

Sátoraljaújhely területén 30 db, négyfrakciós szelektív hulladékgyűjtő sziget került kihelyezésre. A szigetek üzemeltetése a közszolgáltató feladata. A szigetekről begyűjtött hulladék 2006. november 1-től a Bodrogkeresztúri Regionális Hulladékkezelő Központba kerül, ahol további előkezelése megtörténik. A hasznosító szervezetekhez mindezek után, bálázva, tömörítve kerül elszállításra. A város családi házas övezetében, 2200 háztartást érintően ládás rendszerű szelektív gyűjtés üzemel. A hulladék begyűjtését, járatrend szerint, a közszolgáltató végzi, a hulladék előkezelése és hasznosítónak történő átadása az előzőekben leírtak szerint folyik.

Települési folyékony hulladék: A város csatornázottsága csaknem teljes, 98 %. A folyékony hulladék kezelése a város szennyvíztisztító telepén történik. Üzemeltetője a Zemplén Vízmű Kft.

Települési szilárd hulladék: A települési szilárd hulladék kezelési módja 2006 végén 80 %-ban a végleges lerakással történő ártalmatlanítás. A lakossági és egyéb szelektív gyűjtés és az ezt követő újrahasznosítás az összes keletkező hulladék mennyiséghez viszonyítva még mindig elenyésző. A település szilárd hulladéka, ideértve az építési-bontási hulladékokat is, a Bodrogkeresztúri Hulladékkezelő Központba kerül.

Kommunális szennyvíziszap: A jelenlegi adatok alapján a Zemplén Vízmű Kft szennyvíztisztító telephelyén képződő iszapok teljes egészében komposztálásra, majd ezt követően mezőgazdasági hasznosításra kerülnek.

Veszélyes hulladék: A településen veszélyes hulladékok begyűjtésére kialakított gyűjtési körzetek nincsenek. A lakosság által termelt veszélyes hulladékok szervezett kezelése a komplex hulladékgazdálkodási rendszer keretében megépülő hulladékudvarban történik majd.

Akkumulátorok: nincs szervezett visszavétel

Egészségügyi hulladékok: Az egészségügyi hulladékok begyűjtését és szállítását a Borsodkómm végzi.

Állati eredetű hulladékok: Az állati eredetű veszélyes hulladékok kezelésére a SZATEV Rt vehető igénybe, illetve a háztartási kis és haszonállatok elföldelése 50 kg súlyhatárig telken belül megoldható.

Csomagolási hulladékok: A közszolgáltató az Öko-Pannon Kht koordináló szervezetével együttműködve üzemelteti a csomagolási hulladékok begyűjtésének, értékesítésének rendszerét.

2.4. Köszolgáltatások

2.4.1. Oktatás-nevelés

A városban igen jelentős számú óvoda, általános iskola, gimnázium és szakközépiskola működik. Az intézményhálózat jelenlegi állapotában alkalmas alapfeladatai ellátására, és az intézmények magas száma megadja a differenciálódás lehetőségét is. Egyedi arculatot teremthetnek maguknak az iskolák, speciális igények kielégítését is felvállalhatják, amely a jelenlegi állapotokat tekintve mind tartalmi, mind szerkezeti tekintetben megvalósult

Munkájuk során a város szinte valamennyi intézményével jó kapcsolatot alakítottak ki, a közös érintkezési pontok megtalálásával segítik egymás munkáját. Különösen szoros a kapcsolat a Pedagógiai Szakmai- és Szolgáltató Központtal. Évente több alkalommal folytatnak megbeszélést a beszédhibás, a fejlődési és pszichikai rendellenességekkel küzdő gyermekek tanítása, nevelése érdekében. Közös határozzák meg azon gyermekek körét, akik a különböző fejlesztő foglalkozásokon részt vesznek.

A problémás, hátrányos helyzetű tanulók fejlődését figyelemmel kísérik. Ebben segítséget nyújt a Családsegítő Szolgálat. Első osztályban az óvodai szakvélemények és a nevelők tapasztalatai alapján javasolják a fejlesztő foglalkozáson való részvételt, vagy kérik a Megyei Szakértői Bizottság vizsgálatát a gyermek normál iskolában való képezhetőségéről.

A 2010/2011-es tanévre beiratkozott **óvodások** száma 517 fő, az óvodai férőhelyek száma pedig 575. A csökkenő gyereklétszám miatt az óvodák kihasználtsága is csökkent, jelenleg 89,91% (ez közel 5 százalékponttal alacsonyabb, mint 2001-ben).

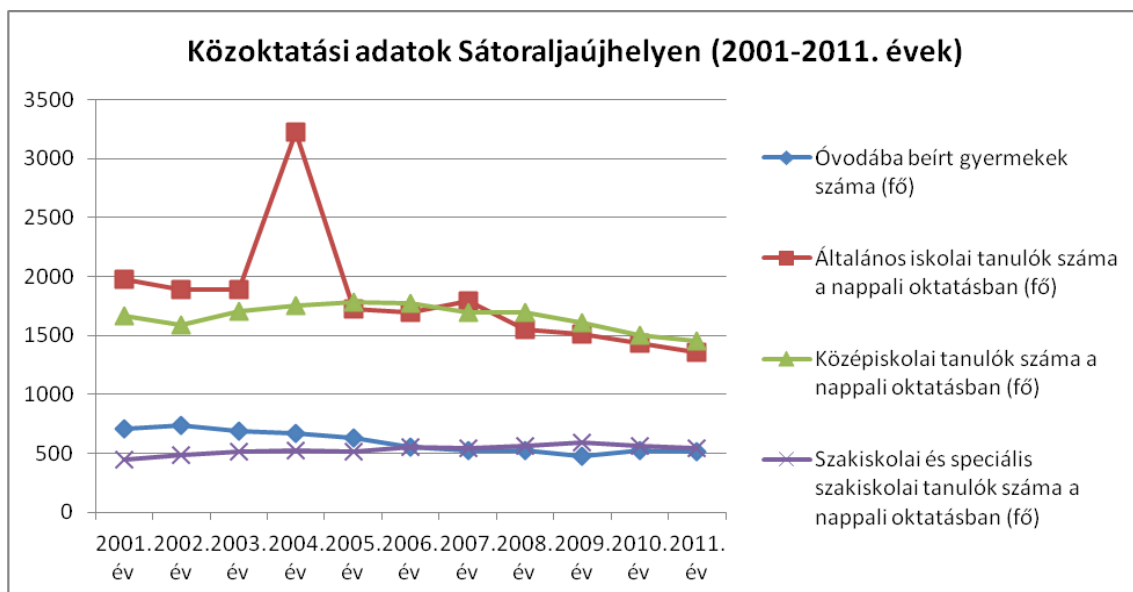
A város **általános** iskoláiban tanulók létszáma 1 362 fő volt, az általános iskolások száma 2001-hez képest 611 fővel csökkent (-30%), a középiskolai tanulók létszáma viszont 113 fővel, a gimnáziumi tanulók létszáma 16 fővel, míg a szakközépiskolában tanulók létszáma 87 fővel emelkedett. Az általános és a középiskolai hálózat egyaránt fejlett, biztosított a két tannyelvű oktatás lehetősége. A nemzetiségi, etnikai oktatásban részesülő tanulók száma 331 fő, amely kifejezetten magas létszámnak tekinthető.

A **középiskolák** intézményeiben 2002 fő tanult 2011 évben. Egri Főegyházmegyei Érsekség gyakorolja a fenntartói jogokat az V. István Közgazdasági és Informatikai Szakközépiskola felett. A Város többi középfokú oktatási intézménye megyei fenntartásban működik (Kossuth Lajos Gimnázium, Szakközépiskola, Kollégium és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Trefort Ágoston Szakképző Iskola, Szepsi Laczkó Máté Mezőgazdasági Szakképző Iskola). A Magyar –Szlovák Két tanítási Nyelvű nemzetiségi Általános Iskola és Kollégium a 2007-es oktatási évtől az Országos Szlovák Kisebbségi Önkormányzat fenntartásába került.

Óvodák, iskolák, tanulólétszámok

Időszak	2001. év	2002. év	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. év
Óvodai feladat-ellátási helyek száma (db)	7	7	7	6	6	6	5	5	5	5	5
Óvodai férőhelyek száma (fő)	745	720	720	695	650	665	570	575	575	575	575
Óvodába beírt gyermekek száma (fő)	707	734	687	667	629	556	529	530	480	526	517
Általános iskolai feladatellátási helyek száma (db)	8	8	8	11	8	8	9	8	8	8	8
Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	1973	1886	1888	3224	1727	1694	1796	1555	1509	1433	1362
Gyógypedagógiai oktatásban részesülő általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	115	104	118	110	97	97	89	86	84	70	73
Gimnáziumi feladatellátási helyek száma (db)	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2
Szakközépiskolai feladatellátási helyek száma (db)	6	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5
Középiskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	1664	1592	1704	1755	1782	1777	1693	1698	1608	1500	1457
Gimnáziumi tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	353	361	368	368	382	379	384	412	383	373	341
Szakközépiskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	1311	1231	1336	1387	1400	1398	1309	1286	1225	1127	1116
Szakiskolai és speciális szakiskolai feladatellátási helyek száma (db)	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	7
Szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	447	488	517	528	519	556	541	565	589	561	545

Forrás: KSH – Tájékoztatási adatbázis

Forrás: KSH – Tájékoztatási adatbázis

A közoktatásban résztvevők száma 2001 óta folyamatos csökkenést mutat. A szakiskolai oktatásban résztvevők száma minimális emelkedett az elmúlt 10 évben.

A városban felsőoktatási intézmény nem található, felsőfokú oktatás a szomszédos Sárospatakon található.

2.4.2. Egészségi állapot

A város egészségügyi ellátottsága a hasonló nagyságrendű városokkal összehasonlítva jónak minősíthető. Részben ennek és az egészségmegővésre fordított külön figyelemnek köszönhető, hogy a város lakosainak általános egészségi állapota az országos összehasonlításban jónak mondható, nincsenek kiemelkedő egészségügyi problémák.

Fekvőbeteg-ellátás

A Város rendelkezik aktív fekvőbeteg ellátással: Sátoraljaújhely Erzsébet Kórháza melyhez intézményileg is tartozik a rendelő intézet. A városban működő Erzsébet Kórház 2007-ben súlyponti kórház lett, azonban a térségben nagy igény van továbbra is a minőségi alapellátás fejlesztésére.

Borsod – Abaúj – Zemplén megye területén végzi tevékenységét a már említett Egyesített Szociális Intézmény (ESZI: Idősek Otthona, Alapszolgáltatási Központ, Gazdasági-műszaki egység) látja el. Az intézmény Sátoraljaújhely város közigazgatási területén élő lakosság, valamint bizonyos szolgáltatások esetében kistérségi feladatokat egyaránt ellát, az Idősek otthona az egész megyéből fogadja ellátottjait.

Házi orvosi szolgálat

Jelenleg 8 felnőtt és 4 gyermek háziorvosi szolgálat gondoskodik több mint 17 000 fő ellátásáról.

Házi gyermekorvosi adatok:

Összehasonlítva a gyermek háziorvosok létszámát egy háziorvosra jutó gyermek a városban élő gyermekek (0-14 éves korig) számával 556 Fő/ 1 gyermekorvos megállapíthatjuk, hogy az országos átlagot 953 Fő/1 gyermekorvos és a megyei átlagot 1190 Fő/1 gyermekorvos kedvezőbb eredményt kapunk. Azonban a házi gyermekorvosi ellátásban a megjelentek és a meglatogatottak száma esetében az átlag 12 alkalom / év / gyermek jóval meghaladja a megyei 6 alkalom/év/gyerek és az országos 7,3 átlagot! Ez a jelentős érték az aránylag magas hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek magas országos átlagot meghaladó mértéke miatt van. Ez a kimutatást az alábbi védőnői felmérések is alátámasztják 2011. év várandósok száma 212 fő ebből szociálisan és egészségügyileg veszélyeztetett várandósok száma 113 fő. Tehát a várandósok 53 %-a tartozik a veszélyeztetett kategóriába.

Védőnői szolgálat bemutatás

A Sátoraljaújhely városban 2011 évben 10 védőnői status volt.

Megoszlása 2 iskolai védőnői és 8 vegyes körzet, amely magába foglalja a területi védőnői és iskola egészségügyi feladatok ellátását egyaránt. A várandósok gondozásánál az átlagos 4 látogatás megvalósul. A látogatások átlagánál figyelembe kell venni, hogy a veszélyeztetett várandósokat többször is meg kell látogatni, és az látható, hogy sok a főleg egészségügyi indok alapján veszélyeztetett várandós. A tanácsadáson való megjelenés esetén látható, hogy a védőnők és a várandósok kapcsolata rendszeres, a szakmai felügyelet tapasztalata, hogy a várandósok gondozása az érvényben lévő protokollok, szakmai szabályok, rendeletek figyelembe vételével zajlik. A csecsemők száma az ellátási körzetekben 130 ebből 13 koraszülött. A veszélyeztetett csecsemők száma 28. Az 1-3 évesek száma 286 gyerek ebből veszélyeztetett 47 gyerek.

Házi orvosi ügyelet:

Sátoraljaújhely Város Önkormányzatával kötött szerződés értelmében Morrow Medical Zrt 2011. augusztus 1. óta látja el a központi háziorvosi ügyelet feladatait 3980. Sátoraljaújhely , Mártírok u. 9. telephellyel.(lebontandó 17.sz épület) A háziorvosi ügyelet esetszámait az

alábbi adatok mutatják be 2011.08-2012.01. hó viszonylatban. ambuláns beteg: 1512 fő, házhoz hívás: 314 alkalom, összes betegszám 1826 fő, ebből 14 évalatti gyermek: 536.

A legfőbb halálokok a kistérségben hasonlóan az országos és a megyei adatokhoz, a szív és érrendszeri, illetve a daganatos megbetegedések, jelezve ezen betegségcsoportok népegészségügyi jelentőségét.

Nagy figyelmet fordít a város az egészségi állapot megóvására, mely keretében évek óta életmódjavító-felvilágosító előadások kerülnek megrendezésre. A városban az egészségügyi prevencióban kitüntetett szerepet játszik a 0-18 éves kor között megvalósult, a teljes népességre kiterjedő, követéses iskola-egészségügyi szűrés. E cél megvalósításához a 0-5 éves korosztály körében rendszeres szűrővizsgálatot végez a házi gyermekorvos, a háziorvos, a gyermekgyógyász és a körzeti védőnő. Az óvodába és az iskolába járó 3-18 éveseket az iskolai (óvodai) egészségügyi feladatokat ellátó orvosok, védőnők kísérik figyelemmel.

A fiatalok népegségi állapota a környezeti ártalmakkal, életmóddal kapcsolatos tényezők egészségkárosító hatásával összefüggésben évek óta folyamatosan romlik.

2.4.3. Szociális ellátás

A város és környezetének szociális ellátásáról az Egyesített Szociális Intézmény gondoskodik, a már említett kistérségi, valamint megyei hatókörrel.

Az Egyesített Szociális Intézmény (ESZI) integrált szervezet, 3 szervezeti egységből áll:

- Idősek Otthona
- Alapszolgáltatási Központ
 - o Étkeztetés,
 - o házi segítségnyújtás,
 - o jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
 - o támogató szolgáltatás,
 - o szenvedélybetegek közösségi ellátása,
 - o idősek nappali ellátása,
 - o fogyatékosok nappali ellátása
 - o Családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás
- Gazdasági – műszaki egység

A **bölcsőde** - mint szolgáltató intézmény - az alapellátás keretében alaptevékenységként napközbeni ellátást nyújt a gyermekek számára.

A bölcsődébe férőhelyszámnak megfelelően felvesznek minden olyan kisgyermeket, aki:

- sátoraljaújhelyi állandó lakos,
- családban nevelkedik,
- betöltötte a 20 hetes kort és nem érte el a harmadik életévét,
- akiknek szülei munkavégzésük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A bölcsődei férőhelyek száma a városban 36 db, míg a bölcsődébe beíratott gyermekek száma 23 fő. A gyermeklétszám csökkenése okán javult a bölcsődék kapacitáskihasználtsága, hiszen 2002-ben 140 %-os kihasználtsággal üzemelt az intézmény.

Időszak	2002. év	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. év
Bölcsődei feladatellátási helyek száma	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Működő bölcsődei férőhelyek száma (db)	20	20	20	20	20	20	20	20	20	36
Bölcsődébe beírt gyermekek száma (fő)	28	29	25	24	23	22	25	22	29	30
Működő önkormányzati bölcsőde kapacitás kihasználtsága %	140	145	125	120	115	110	125	110	145	83

Forrás: KSH - Tájékoztatási adatbázis

A szociális ellátási rendszer fejlesztésének jelentőségét fokozza az egész településen, ezen belül kiemelten az akcióterületen tapasztalható elöregedés folyamata, a 60 éven felüliek arányának igen magas mutatója.

Az idősök nappali intézményei, valamint az önkormányzat kezelésében lévő tartós bentlakásos és átmeneti intézmények kapacitás-kihasználtsága az elmúlt években megközelítette a 100 százalékot, így csaknem teljes a kapacitás- kihasználtság.

Az **Egyesített Szociális Intézmény Időskorúak Otthona** (3980 Sátoraljaújhely, Köveshegy 20.) a 37-es főközlekedési úttól 600 méterre található szép természeti környezetben, zöldövezetben. Az intézmény tömegközlekedési eszközzel és gépjárművel egyaránt könnyen megközelíthető.

A város az épület felújítását tűzte ki célul, 2012. májusában pályázatot nyújtott be a TIOP-3.4.2 pályázati konstrukcióban, a projekt jelenleg elbírálás alatt van.

A épület állapota nem megfelelő. Az intézményi ellátásra szolgáló idősök otthona épületének teljes felújítására 1985-ben került sor. A folyamatos karbantartások mellett sem tudtuk az évek során elavult víz- és szennyvízhálózat, valamint villamoshálózat korszerűsítését megoldani, ami a szolgáltatás költséghatékony működtetéséhez szükséges. Az épület energetikai adottságainak javítása is szükséges, ezáltal a fenntartási költségek mérséklődése várható. A meglévő elektromos rendszer elavult, baleset és tűzveszélyes. A fűtési rendszer is nagy hővesztességgel üzemel. Az intézménynek és a fenntartónak sem áll rendelkezésére az a pénzügyi forrás, mely az épületet a mai kor elvárásainak és jogszabályoknak megfelelő infrastrukturális beruházáshoz szükséges lenne.

Az intézmény 2012. december 31-ig ideiglenes működési engedéllyel rendelkezik. A működési engedély a tárgyi feltételek vonatkozásában előírást tartalmaz, a szintek közötti akadálymentesítést 2012. december 31-ig biztosítani kell. A fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés a további működési engedély elnyerésén túlmenően az ellátásban részesülők életminőségének a javítását szolgálja.

Az idősök otthona szakdolgozói létszáma 20 fő. A szakdolgozók szakmai gyakorlatát tekintve megállapítható, hogy két fő pályakezdő egy évnél rövidebb munkaviszonnyal rendelkezik. Két fő gyakorlati ideje 1-5 év közötti, hét fő 6-10 év közötti, négy fő 11-15 év közötti, négy fő 16-20, egy fő 20 év feletti szakmai gyakorlattal rendelkezik.

Városunkban a szakdolgozói utánpótlás biztosított, mivel a Kossuth Lajos Gimnázium és Szakközépiskola folyamatosan indít ápolói képzést. Jelenleg a Munkaügyi Központ által finanszírozott szociális gondozó és ápoló képzés folyik 16 fő részvételével.

Az Egyesített Szociális intézmény Időskorúak Otthonában az engedélyezett férőhelyszám 62 fő.

Az időskorúak otthonában jelenleg ellátott 62 fő közül 1 fő mozgáskorlátozottsága miatt fogyatékosági támogatásban részesül. Egy ellátott hajléktalanként került be az intézménybe. Három ellátott hallássérült, akik hallókészülékkel rendelkeznek. Négy intézményi ellátásban részesülő diagnózisai között pszichiátriai kórkép szerepel.

Valamennyi férőhely betöltött, a jelenleg ellátásban részesülők főbb jellemzői a következők:

Korcsoport szerinti megoszlás:	Férfi	Nő
40-59 évesek	1 fő	0 fő
60-64 évesek	2 fő	1 fő
65-69 évesek	1 fő	1 fő
70-74 évesek	1 fő	5 fő
75-79 évesek	1 fő	11 fő
80-89 évesek	2 fő	29 fő
90 évesek	0 fő	7 fő
<i>Átlagéletkor</i>	<i>72 év</i>	<i>81 év</i>

Idősek nappali ellátása, tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezés

Időszak	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények működő férőhelyeinek száma (db)	95	95	95	95	100	100	100	125	125	125	125	137
Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézményeinek gondozottak száma (fő)	94	96	92	97	99	100	95	118	119	128	137	132
Időseket (is) ellátó nappali intézmények száma (db)	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények működő férőhelyeinek száma (db)	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62
Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézményekben a gondozottak száma (fő)	62	66	60	64	63	62	60	63	63	62	61	63
Szociális étkeztetésben részesülők száma (fő)	151	161	123	148	155	147	160	171	172	172	257	258
Házi segítségnyújtásban részesülők száma (fő)	93	97	88	94	103	285	282	262	72	101	129	156
Idősek nappali ellátásában engedélyezett férőhelyek száma (db)	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80
Idősek nappali ellátásában részesülők száma (fő)	75	83	72	71	69	76	77	78	89	79	87	85

Forrás: KSH - Tájékoztatási adatbázis

2.4.4. Közigazgatás helyzete

Sátoraljaújhely Város Önkormányzata, amely az 1990. évi LXV. Törvény (Önkormányzati tv.) rendelkezései szerint működik.

Adatai:

- Név: Sátoraljaújhely Város Önkormányzata
- Székhelycím: 3980 Sátoraljaújhely, Kossuth tér 4.
- Közigazgatási területe: Sátoraljaújhely város és a hozzá tartozó Károlyfalva, Rudabányácska, Széphalom városrészek.

Az önkormányzat **jogi státuszát** tekintve önálló jogi személy, költségvetési szerv. Az önkormányzati feladat- és hatáskörök a képviselőtestületet illetik meg.

Az önkormányzati feladatokat a Képviselő testület és szervei: a polgármester, a Képviselő-testület bizottságai, a Képviselő-testület hivatala látják el.

Az alábbi bizottságok működnek:

- Gazdasági, városfejlesztési és vagyongazdálkodási Bizottság
- Idegenforgalmi és Környezetvédelmi Bizottság
- Oktatási, Közművelődési, Civil, Ifjúsági és Sportügyi Bizottság
- Pénzügyi Bizottság
- Ügyrendi és Kisebbségi Bizottság
- Városüzemeltetési és Közbeszerzési Bizottság
- Szociális és Egészségügyi Bizottság

Önkormányzati **döntést** a képviselőtestület, annak felhatalmazása alapján az általa választott bizottság, városrészi önkormányzat, kisebbségi önkormányzat, a polgármester, illetőleg helyi népszavazás hozhat.

Költségvetési szervként, gazdálkodási jogköre alapján az önkormányzat saját vagyonnal rendelkezik és költségvetési bevételeivel, kiadásaival önállóan gazdálkodik. A gazdálkodás szabályszerűségéért a polgármester felelős.

Az önkormányzat működési **alaptevékenységét, feladat- és hatáskörét** az alábbi jogszabályok határozzák meg:

- 1990. évi LXV. tv. a helyi önkormányzatokról
- 1991. évi XX. törvény a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről
- 1992. évi XXXVIII. törvény az államháztartásról
- 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
- 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet az államháztartás működési rendjéről
- 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól
- Sátoraljaújhely Város Önkormányzata Képviselő-testületének 44/1999. (XII.20.) rendelete Szervezeti és működési szabályzatáról.

Az alábbi szolgáltatásokkal rendelkezik a város (2011. évi adatok):

- Munkaügyi központ, illetve kirendeltség
- Önkormányiroda
- Rendőrőrs
- Postahivatal
- Kórház
- Mentőállomás

2.4.5. Közlekedés helyzete

Az Alföld és az Északi – középhegység találkozásánál városok sora alakult ki, melynek az utolsó tagja Sátoraljaújhely a Zemplén – hegységben, hazánk észak – keleti csücskében fekszik.

A Sátoraljaújhelyi kistérség települései részben a vasút, részben a 37. számú főút révén szervesen bekapcsolódnak az ország vérkeringésébe és jelentős tranzitforgalmat lebonyolítani a Délkelet Szlovákiai területek irányába. Jelenleg személy- és tehergépjárművel Sátoraljaújhelyi Kistérséget a 37. sz. főúton lehet a leggyorsabban megközelíteni.

Az **úthálózat** kapacitása egyedül a fő megközelíthetőséget biztosító 37. sz. út esetében túrhető - az útszakasz felújításával minőségileg jelentősen javulhatna-, a belső hegyközi úthálózat elegendő kapacitást jelent még az idegenforgalmi idényben is. Az útburkolatok teherbírása és a felületeinek minősége még elfogadható, vagy rossznak minősíthető.

A város belső úthálózat kiépítettségét tekintve a Magyar Közút Nkft. 2010 évi adatai alapján 87%-os. Az elmúlt közel 10 évben a bel- és külterületi kiépítettség, a gyalog út és járda kiépítettség nem igazán változott.

A kerékpárút tekintetében figyelhető meg jelentősebb változás, 2003 évi adatokhoz képest meg 4-szereszködött a kerékpárutak hossza (2003. év 1,8 km, 2010. év 7,6 km).

Az autóbusz közlekedés szempontjából Sátoraljaújhely a hegyvidék autóbusz közlekedésének egyik központja.

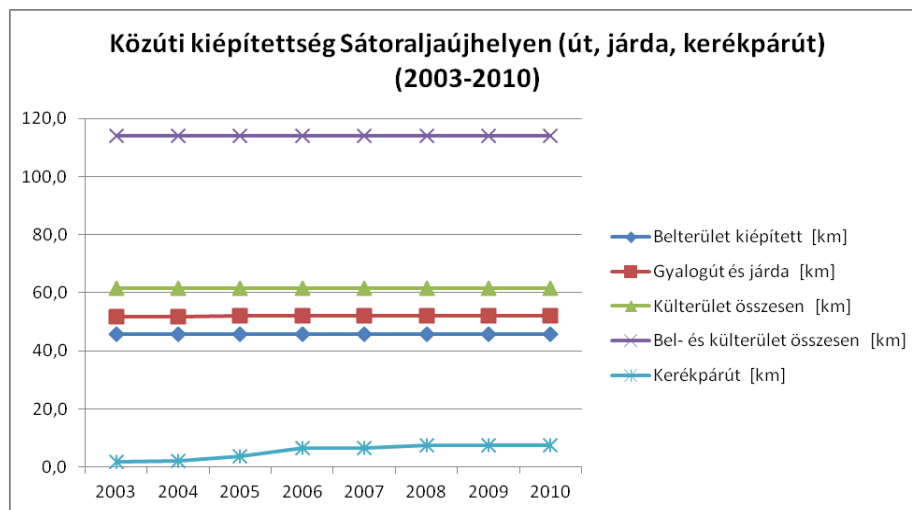
A busz közlekedés (Volán Rt.) egyik legfontosabb funkciója a térségen belüli és a hozzá közvetlenül kapcsolódó szűkebb terület összetartása. A volán járatai Sátoraljaújhelyen, Sárospatakon és környékükön élőket szállítják a megyében. A távolsági járatok Nyíregyházára, Debrecenbe, Kisvárdára közlekednek. A tömegközlekedési lehetőségek közül a busz rendelkezik a legkisebb tehetetlenséggel, mivel nemcsak a járatok számának meghatározásában, hanem a közlekedési vonalak kialakításában is meglehetősen nagy a szabadsága.

Az Önkormányzat a jövőben – amennyiben arra van fogadókészség a lakosság részéről – helyi járatok működtetését tervezi, akár kisebb méretű buszokkal. Nem csak a fő utcán közlekednének, hanem a fontos közintézményeket is érintenék a járatok (pl. kórház, esetleg iskolák, múzeumok, látványosságok, Kalandpark), Tescoig, Kalandpark érintésével.

Jelenleg a városfejlesztési koncepció kialakítása is folyamatban van, melynek végleges formáját lakossági bevonással kívánja elérni a városvezetés. A tervezett fejlesztések a városholnapján társadalmi egyeztetés céljából megjelenítésre kerültek.

A kerékpáros közlekedés, a kerékpáros turizmus folyamatos ösztönzése a cél 2007-ben került átadásra 2007-ben került átadásra a Sárospatak-Sátoraljaújhely közötti kerékpárút teljes hosszában. 2008-ban pedig határon túli összefogás eredményeképpen, Mikóháza és Alsómihályi (Michal'any) Község Önkormányzata együtt valósította meg a Zempléni-hegység peremén Sátoraljaújhely - Széphalom - Mikóháza - Alsóregmec -Felsőregmec - (országhatár) - Alsómihályi (Michal'any) településeket felfűző kerékpárutat.

Fejlesztési célok között szerepel többek közt a városon belüli kerékpáros közlekedés élénkítése is.

Forrás: TEIR – VÁTI (Magyar Közút Nkft. adatai alapján)

A **vasúthálózat** fővonalainak igénybevételével Sátoraljaújhely Budapestről 3,5 - 4 óra alatt, a megyeszékhely Miskolcra pedig 1,5-2 óra alatt elérhető.

A MÁV Zrt. középtávú tervében saját forrásból kerül sor a Mezőzombor-Sátoraljaújhely vasút villamosítására, vasúti pálya- és jelzőberendezés korszerűsítésre. Távlatilag a Vasútállomáson ROLA átrakó is létesítésre kerül.

A legközelebbi működő, nemzetközi járatokat fogadó **repülőtér** Kassán található (65 km), melynek közelsége a gazdaság dinamizálhatóságának szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bír.

2.4.6. Környezetvédelem

Korábban jeleztük, hogy Sátoraljaújhely város Önkormányzatának 2013-2018 évi Környezetvédelmi Akcióprogramja 2012 októberétől társadalmi egyeztetésen van, a dokumentum elfogadása jelenleg folyamatban van.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia aktualizálása során természetesen a fent említett dokumentumban foglalt célokat is figyelembe vettük.

Levegő minőség

A levegő minőségét a közlekedés, a lakossági fűtés és az ipari tevékenységből származó szennyezések mennyisége határozza meg, de a meteorológiai helyzettől függően időszakosan szerepe van a nagyobb távolságról érkező szennyezésnek is.

A közlekedési módok közül a közúti személy-, és teherszállítás jár a legnagyobb környezeti terheléssel, míg a vasúti és az autóbusszos közlekedés fajlagos (egy utaskilométerre jutó) környezeti terhelése lényegesen alacsonyabb. A kerékpáros közlekedés a gyalogos közlekedés után a leginkább környezetbarát közlekedési mód.

A városban a gépjármű közlekedés okozta levegőszennyezés a domináns (1000 lakosra 255 személygépkocsi jut). A város központi részének levegőminőségét jelentős mértékben javította a 2009-ben átadott, a Kossuth Lajos utcán kialakított ún. „sétálóutca”, amely nemcsak esztétikai szempontból hordoz értéket magában, de a város szívében elhelyezkedő

hivatalokban, üzletekben dolgozók, a sétálóutcában lakók és a pihenni vágyók, valamint a városba érkező turisták számára is élhetőbb környezetet teremtett.

A közúti közlekedésen belül fontos megemlíteni a tranzitforgalmat is. Sátoraljaújhely a 37. számú főút révén szervesen bekapcsolódik az ország vérkeringésébe és jelentős tranzitforgalmat lebonyolítására van lehetőség a Délkelet-Szlovákiai területek irányába. A tranzitforgalom elterelésére került átadásra 2006-ban a város keleti részén átfutó ún. „tehermentesítő út”, amellyel a tranzitforgalmat, illetve az ezzel járó légszennyezést kiiktatta a város sűrűn lakott területeiről. Érdemes megjegyeznünk, hogy a „tehermentesítő út” része egy hosszú távú tervnek, amely azt a célt szolgálja, hogy a teljes tranzitforgalmat egy, Szlovákia területén kiépített „elkerülő úttal” végleg elterelje a várostól.

A lakosság a levegő szennyezéséhez leginkább a fűtési rendszereken keresztül, valamint az avar és a kerti hulladékok égetésével járul hozzá. A településen az ingatlanok többsége rá van kötve a gázhálózatra. A társasházak jelentős része távfűtéssel rendelkezik, ami légszennyezés szempontjából a legkedvezőbb megoldás. A kertvárosi lakások jelentős része vegyes tüzelési rendszerrel rendelkezik és a földgáz árának drágulása miatt többen térnek vissza a fa- és széntüzeléshez. Nagyobb problémát az jelent, hogy veszélyes hulladékokat, műanyagokat is elégetnek a kazánokban, az így keletkezett füst nagymértékben tartalmaz erősen toxikus szennyezőanyagokat.

Sátoraljaújhely az Észak-Magyarországi régió legkeletibb gazdasági és kereskedelmi központja. A térségben egyesült államokbeli, német, francia, brit, olasz, spanyol, holland vállalkozói-befektetői kapcsolatok épültek ki. Az együttműködések sikere a Zemplén Eurorégió természeti (tokaji borkultúra, erdőgazdálkodás, ritka ásványok) és ember alkotta adottságaira a gépipar, dohányipar, élelmiszeripar alapozódik, amit jól kiegészít a térség kvalifikált munkaerő kínálata és munkakultúrája. A betelepült vállalkozások (PREC CAST stb.) korszerű technológiával rendelkeznek, szennyezőanyag kibocsátásukat rendszeresen ellenőrzik, tehát a város levegő minőségére kibocsátásuk nincs kedvezőtlen hatással. Az ipari kibocsátók a lakott területtől távolabb, a város déli részén helyezkednek el.

Sátoraljaújhely város településére vonatkozó légszennyezettség adatok (kg-ban) a szennyezőanyagok és kibocsátásuk tekintetében (2006-2010)

Szennyező anyagok	2006	2007	2008	2009	2010
Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂	30	4	<0,5	3	<0,5
Kénsav-kénsav gőzök (SPECIFIKUS)	17 725	16 719	7 762	1 530	<0,5
Xilolok	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5
Etil-benzol	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5
Szén-monoxid	2 074	2 780	1 647	2 899	1 860
Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	7 672	10 137	5 973	7 038	4 946
Etil-acetát / ecetészter; ecetsav-etil-észter /	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5
Izo-butil-acetát	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5
Króm és vegyületei Cr-ként (kromátok is)	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5
Réz és vegyületei Cu-ként	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5
Benzin mint C, ásványolajból	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5
Cianidok, könnyen oldódóak CN -ként	1	1	<0,5	1	3
Fluor gőz vagy -gáznemű szervesetlen vegyületei (HF- ként)	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5
Cink és vegyületei Zn-ként	<0,5	3	5	5	7

Szilárd anyag	306	917	793	647	678
Nátrium-hidroxid	18	72	89	80	87
Króm (VI) vegyértékv vegyületei	<0,5	2	3	<0,5	4
Nikkel és vegyületei Ni-ként	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	1
Foszfén	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5
Szén-dioxid	8 715 519	9 971 604	10 232 154	6 754 107	7 648 158

Forrás: Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (<http://okir.kvvm.hu>)

A légszennyezettség adatokból látható, hogy a széndioxid kibocsátás 2006-2008 között folyamatosan nőtt, amely magyarázható a tranzitforgalom növekedésével, illetve az ipari létesítmények növekvő kibocsátásával is. Ezt követően 2009-ben drasztikusan (2008-hoz képest 34%-al) csökkent, amely egyértelműen a tehermentesítő út átadásának tudható be. Ezt követően 2010-ben ismét nőtt a CO₂ kibocsátás (2009-hez képest közel 14%-kal), azonban még így is a 2006-2008-as időszak átlaga alatt maradt jelentősen.

Felszíni és felszín alatti vizek

Sátoraljaújhely környékén a hegyi forrásokról elmondhatjuk, hogy sem a beszivárgáskor, sem a kilépéskor nem éri őket jelentős szennyeződés. Általánosságban véve a források vize jó, iható, amit a vizekben megjelenő indikátor-élőlények is alátámasztanak.

A terepen lefolyó csapadék - a lemosott talajvesztésén túl - állandó veszélyt jelent a településekre, az ez ellen való védekezés érdekében Sátoraljaújhelyen 2011-ben megkezdődött és 2012-ben megvalósult a Ronyva patak, valamint a Ronyva-árapasztó városon átfolyó szakaszán a patakmeder kiszélesítése és a gátépítés, ezzel elhárult a szélsőséges időjárás okozta árvíz-veszély.

Zaj- és rezgésterhelés

A településen belüli zajterhelés nagyságát rengeteg tényező befolyásolja, de általánosságban elmondható, hogy a legnagyobb részben a közúti közlekedésből származó zajterhelés a leginkább zavaró a lakosság számára.

Különösen a főforgalmi utak városokon átvezető szakaszai mellett élőket éri nagy zajterhelés. Sátoraljaújhelyen az elkerülő út menti szakaszokon a legnagyobb a zajterhelés.

Ipari eredetű zajterhelés

A nagy zajforrást kibocsátó ipari létesítmények nagyobb része a Sátoraljaújhely külvárosában fekvő Sátoraljaújhelyi Ipari Parkban foglal helyet, ezáltal ezen létesítmények zajterhelése nem jelent problémát.

Egyéb eredetű zajforrások

Sátoraljaújhelyen a szórakozóhelyek zeneszolgáltatásából eredő zajforrások nem jelentenek nagy problémát, hiszen ezek kisebb méretű létesítmények.

3. Korábbi időszak fejlesztései

A fejezetben rövid összefoglalás keretében bemutatjuk Sátoraljaújhely város fejlesztése szempontjából fontosabb projekteket, bemutatva azok eredményeit.

Az Önkormányzat által 2008-ban összeállított Integrált Városfejlesztési Stratégia célja volt, hogy az elkövetkezendő időszakra vonatkozóan prioritizált megvalósítási tervet állítson össze. Az Önkormányzat a célok megvalósítását jellemzően Európai Unió források igénybevételel kívánta elérni, illetve a jövőben is uniós források elérésére törekszik.

Sátoraljaújhelyen 2007-2013 időszakban megvalósult beruházások:

- **Sátoraljaújhely történelmi belvárosának megújítása**
 - Sétálóutca (forgalomcsillapított zóna) kialakítása
 - A piac rekonstrukciója
 - A római katolikus templom külső felújítása
 - A polgármesteri hivatal homlokzat-felújítása
 - A Kossuth téri üzletek homlokzat-felújítása
 - A bíróság épületének külső felújítása
- **Rendezvények terének kialakítás, bíróság új bejáratának kialakítása**
- **A Kossuth tér sétálóutcák elkerülő és mentesítő út építése, felújítása Sátoraljaújhely (I. ütem)**
- **Zempléni turisztikai és idegenforgalmi centrum kialakítása a Magas-hegyen (I. ütem)**
- **Zempléni turisztikai és idegenforgalmi centrum (II. ütem) - hóágyúk és azok vízellátása, ivóvízellátás.**
- **Zempléni turisztikai és idegenforgalmi centrum (III. ütem) – sípálya meghosszabbítás sífelvonóval.**
- **Károlyfalván található közösségi ház felújítása**
- **Városi parkban sportlétesítmény – műfüves pálya kialakítása.**
- **Pázsit úti sportpálya öltöző felújítása**
- **Hunyadi úti Öregek Napközi Otthonának akadálymentesítése és felújítása.**
- **Diana, Bem utcák út és járda felújítása.**
- **Szociális városrehabilitáció Sátoraljaújhelyen (I. ütem)**
- **Sátoraljaújhely közlekedés fejlesztése (II. ütem)**
- **Hősök tere 10. szám alatti épület felújítása.**
- **Jókai Mór Tagiskola akadálymentesítése**
- **Erzsébet Kórház épület felújítás, bővítés**
- **Ungvári pincék világörökségi rehabilitációja, közműépítések, útfelújítása**
- **Torzsási kommunális hulladéklerakó rekultivációja**
- **Hegyközi kerékpárút építése**

Főbb projektjeink részletesen:

- **Zempléni turisztikai és idegenforgalmi centrum kialakítása a Magas-hegyen**
 - Turisztikai attrakciók fejlesztés - Észak-magyarországi Operatív Program
 - Eredmények:
 - 1570 m hosszú téli-nyári bob pálya a libegő középső és alsó állomása között, indító-fogadó épülettel.
 - Kalandpark létesül a fákra épített állomásokkal.

- Központi épület létesült a régi sí ház mellett, mely információs- és vizesblokkot, orvosi szobát, büfét, oktatótermet is tartalmaz.
 - A meglévő kilátó korszerűsítésére kerül sor két kilátóterasszal.
 - A libegő felső és középső állomásán új épület létesül, a felső állomáson mozgáskorlátozottak számára is használható vizesblokk létesül.
 - Tanösvény létesült a környék jellemző növény- és állatvilágának, illetve egyéb látnivalók bemutatására.
 - Uniós előírásoknak megfelelő játszótér kialakítása a legkisebbek számára.
 - Fedett pihenők épülnek a felső és középső helyszíneken.
 - Műanyag lesiklópálya és TUBBY (csúszda) (9300 m² területű sípálya, 200 m hosszú csúszda).
 - Egysávos út két nyomra való szélesítése és korszerűsítése, parkoló bővítés.
- **Sátoraljaújhely történelmi belvárosának megújítása**
 - Funkcióbővítő városrehabilitáció - Észak-magyarországi Operatív Program
 - Megvalósításra került:
 - Sétálóutca (forgalomcsillapított zóna) kialakítása
 - A piac rekonstrukciója
 - A római katolikus templom külső felújítása
 - A polgármesteri hivatal homlokzat-felújítása
 - A Kossuth téri üzletek homlokzat-felújítása
 - A bíróság épületének külső felújítása
 - Eredmények:
 - A fejlesztéssel megvalósuló rehabilitált városi terület nagysága: 2 ha;
 - az érintett lakosság száma 15 800 fő (célérték; kiinduló érték: 17 154 fő)
 - a projekt 10 fő számára teremt új munkahelyet
 - A lakossági elégedettség mértéke a fenntartási időszak végére a meglévő 50%-ról 20 %-kal nő
 - A beruházással kialakított akadálymentesített épületek szám: 1 db
 - A projektbe bevont hátrányos helyzetű munkavállalók száma: 15 fő.
- **Szociális városrehabilitáció Sátoraljaújhelyen**
 - Integrált szociális jellegű városrehabilitációs akciók - Észak-magyarországi Operatív Program
 - A fejlesztés specifikus céljai
 - Fizikai életfeltételek (lakáskörülmények) javítása – 42 db önkormányzati tulajdonú szociális bérlakás felújítása; életkörülmények javítása -(Sátoraljaújhely leromlott városrészében)
 - A szegregált városrész bekapcsolása Sátoraljaújhely integrált rehabilitációjának megvalósításába
 - Társadalmi integráció erősítése
 - Foglalkoztatási kezdeményezések, munkahelyek kialakítása romák számára
 - A fejlesztés eredménye (indikátorok)
 - Rehabilitált városi terület nagysága (370 000 m²)
 - Az érintett lakosok száma (1016 fő)
 - Új, a projekt eredményeként teremtett munkahelyek száma 3 fő

- A fejlesztés nyomán elérhető szolgáltatások száma 2 db (játsszótér, életvezetési tanácsadás)
- Lakossági elégedettség 70%
- Támogatással felújított önkormányzati tulajdonú lakások száma: 42 db
- A fejlesztés megvalósításába bevont hátrányos helyzetű munkavállalók száma: 15 fő
- A projekt eredményeként létrejövő zöldfelület nagysága: 12 830 m².
- A projekt eredményeként elért energia megtakarítás növelése

• ***A Kossuth tér sétálóutcák elkerülő és mentesítő út építése, felújítása Sátoraljaújhely***

- Kistérségek központi településeinek közlekedésfejlesztése - Észak-magyarországi Operatív Program
- A fejlesztés specifikus céljai
 - A projekt keretén belül Sátoraljaújhely városának két utcája, a Mártírok utca és Esze Tamás utca került megújításra. Az utcák környezetében számos közintézmény, turisztikai látványosság fekszik, valamint közelíthető meg ezeken az utcákon keresztül (Magas-hegy, piac, iskolák, kórház.
 - A projektben az említett utcák burkolatának felújítása, gépjárműforgalmi okból helyenként a burkolatok szélesítése (ahol jelenleg egysávos a közlekedés), az utcákat szegélyező járdák és csapadékvíz-elvezető rendszerek felújítása, valamint a szélesítések mellett található lámpaoszlopok kintebb helyezése történik.
- A fejlesztés eredménye (indikátorok)
A projekt keretén belül 606 méter önkormányzati tulajdonú út felújítása történik, a fejlesztéssel érintett lakosság száma jelenleg 2000 fő. A fejlesztés hatására az elérési idő közel felére csökken.

• ***Sátoraljaújhely közlekedés fejlesztése***

- 3.1.2/B-09 Kistérségek központi településeinek közlekedés fejlesztése - Észak-magyarországi Operatív Program
- A fejlesztés specifikus céljai
A projekt keretén belül Sátoraljaújhely városának két utcája, a Mártírok utca és az Esze Tamás utca került megújításra. Az utcák környezetében számos közintézmény, turisztikai látványosság fekszik, valamint közelíthető meg ezeken az utcákon keresztül (Magas-hegy, piac, iskolák, kórház). A projekt során az említett utcák burkolatának felújítása történik, az út csapadékvíz elvezetését az utat lehatároló kiemelt szegélyek biztosítják, melyek mellett víznyelőrácsok kerülnek elhelyezésre. Az út mellett parkolók kialakítására kerül sor, a meglévő parkolók rossz állapotuk miatt elbontásra kerülnek. A rekonstrukció során a meglévő közművezetékek átépítésre kerülnek. A projekt keretén belül 813 méter önkormányzati tulajdonú út felújítása történik. A gyűjtőút várható forgalma az üzembe helyezést követően 2427 E/nap. Az elérési idő kb. 10 perccel csökkenhet a burkolatépítést követően. A VI. szakaszon az út mellett 42 parkoló kialakítására kerül sor, amelyből 12 akadálymentes lesz.

• ***Erzsébet Kórház épület felújítás, bővítés***

- „Struktúraváltoztatást támogató infrastruktúrafejlesztés a fekvőbeteg-szakellátásban” - Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program
- A fejlesztés specifikus céljai
A meglévő területi adottságok és az új kórház struktúra megvalósításának igénye nevezetesen a diagnosztika és terápiás egységek központosítása, azoknak a fektető részlegekhez való közvetlen kapcsolat megtervezése – a kórház távlati fejlesztést egyértelműen meghatározta.
Ennek a vizsgálatnak az eredményeként építészeti és orvos-szakmai szempontok alapján optimálisnak tartott koncepció alapját egy új technológiai tömb, sebészeti osztállyal és a meglévő épületekben lévő un. belgyógyászati mátrix és sebészeti mátrix (37. számú épület) az 1-2 épületben kialakítandó szülészeti – gyermekosztály funkció. Ezek együtt képezik a döntően a tömbösített, racionálisan üzemeltethető jól funkcionáló kórházi egység meghatározó tömbjét (aktív ágyak és központi diagnosztika).
- A fejlesztés eredménye:
Az új épület (központi technológiai tömb) szakmai tartalma:
Földszint:
 - az új kórházi előcsarnok, központi betegirányítással
 - folyosói csatlakozás a meglévő konyhai ételszállítás felé, kórházi közlekedő kialakítása a 37. számú épület betegosztályai felé
 - sebészeti mátrix /sebészeti részleg 36 ágy/
 - folyosói, felvonós kapcsolat a z I. és II. épület felé /
 I. emelet:
 - központi radiológia (CT, és UH helyiségekkel) kórházi és ambuláns kapcsolattal
 - központi endoscopy egység kórházi és ambuláns kapcsolattal
 - központi sterilizáló
 II. emelet:
 - központi műtőegység (3 műtővel)
 - központi intenzív osztály (7 ágy), 37.sz-ú épület felé is folyosói kapcsolattal

Összegezve:

Az új technológiai tömb létrehozásával:

- sebészeti mátrix / sebészeti részleg 36 ágy /
- központi betegirányítás
- központi sterilizáló
- központi radiológia
- központi műtők

és központi intenzív osztály egy tömbben való elhelyezését és a 2 aktív betegellátó egységeket tartalmazó épületekkel / 1-2 épület, és 37. számú épület / közvetlen, rövid ellenőrzött beteg-utak biztosíthatók.

A projekt megvalósítása folyamatban van, várhatóan 2013. I. negyedévében befejeződik.

A pályázatot az Önkormányzat nyújtotta be 2011 márciusában, azonban fenntartóváltás következtében 2012. május 1-től már nem Sátoraljaújhely Város Önkormányzata látja el a fenntartói feladatokat, az új fenntartó az Magyar Állam lett.

4. Összegzés

Az akcióterületek vonatkozásában, minden fejlesztendő területre vonatkozóan részletes helyzetelemzést, épületállomány és SWOT elemzést készítettünk.

Jelen fejezetben összegezve mutatjuk be a város erősségeit, lehetőségeit és gyengeségeit, veszélyeit.

Célunk, hogy feltárjuk az egymás erősítő vagy gátló folyamatokat, a lényegesebb ok-okozati összefüggéseket, amelyek a stratégiánk kiindulópontját képezhetik.

Sátoraljaújhely –SWOT analízise

<u>Erősségek:</u>	<u>Lehetőségek:</u>
• A földrajzi elhelyezkedésből eredő határmenti, stratégiai jelentőségű helyzet (Háromhatár) • Ipari hagyományok (régibbi iparterület) – meglévő ipari park. • A szlovák magyar kétoldalú gazdasági, kulturális kapcsolatok megléte. • Fejlődést segítő innovatív önkormányzat. • Önkormányzat fejlesztési tapasztalatai. • Egységes településkép. • A Magas-hegyi Zempléni Turisztikai Centrum vonzó turisztikai célponttá válása. • Világörökségi helyszínek közelsége. • Hasznosítható, alacsony árú ingatlanok. • Mérsékelt átalakított természeti környezet, védett természeti területek, tájvédelmi körzet megléte, értékes növény- és állatvilág. • A lakossági infrastruktúra kiépítettségi foka meghaladja az ország más határmenti térségeinek infrastrukturális ellátottságát. • Tiszta, szennyezésmentes, egészséges, attraktív lakó- és turisztikai környezet. • A térség lakossága támogatja a fejlesztési elképzeléseket.	• A Magas-hegyi Zempléni Turisztikai centrum minél magasabb szintű kihasználtsága, további látogatók vonzása. • Az elmaradott, illetve határmenti térségekre vonatkozó állami, nemzetközi támogatások fokozottabb igénybevétele. • Közterületek folyamatos megújítása. • Úthálózat felújítása. • A munkanélküliség csökkentésére képzési programok szervezése. • A társadalmi kohézió erősítése céljából közös sportrendezvények, környezettudatos akciók, bűnmegelőzési programok szervezése. • A térség, a város természeti és kulturális termékeinek turisztikai palettán való megjelenítése, értékesítése. • A természeti értékek védelme és bemutatása érdekében a környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztése. • Tudatos térségi népességmegtartó program kidolgozása, megvalósítása. • Jobb megközelíthetőség, M3-M30 autópálya, 37. sz. út fejlesztése. • Intenzív határmenti együttműködés kialakítása • Szegregálódott városrészek rehabilitációja, bekapcsolása a település életébe. • A romák életminőségének javítása. • Roma népesség társadalmi integrációjának elősegítése. • A meglévő ipari park további fejlesztésének lehetőségei • Befektetők vonzása.
<u>Gyengeségek</u>	<u>Veszélyek:</u>
• A fiatalok körében magas az elvándorlási arány. • A kvalifikált munkaerő hiánya. • Kevés az ipari park fejlesztésére fordítható helyi forrás. • A helyi vállalkozások tőkeszegénysége. • A hátrányos helyzetű lakosság magas aránya, elszegényedés. • Magas munkanélküliségi mutatók. Az országos és a megyei átlagot jelentősen meghaladó mértékű a munkanélküliségi ráta, a munkanélküliek képzettség szerinti szerkezete kedvezőtlen • Fokozódó szociális nehézségek. • Fejlesztési saját források beszűkülése. • Helyi adottságokon alapuló erdei termékek feldolgozása, értékesítése nem megfelelő. • Az ipari park bővítéséhez szükséges területek hiánya. • Rossz egészségügyi állapot a roma származású embereknél (várható élettartam 10 évvel rövidebb) • Viszonylag magas bűnözési mutatók. • Magas a szociális támogatásból élők között a csak erre az életmódra berendelkezettek aránya, akiknek nincs munkavállalási készségük	• A nemzetközi gazdasági folyamatok tartós és kedvezőtlen iránya. • A gazdaságpolitika kedvezőtlen módosulása: támogatás csökkenés, adóterhek, elvonások, növekedése. • Fokozódó elvándorlás miatt az innovatív szemléletű lakosok utánpótlása csökken. • A kvalifikált munkaerő elvándorlása, a végzett fiatal diplomások nem térnek vissza. • A képzett réteg elvándorlása csökkenti a szolgáltatások, a termelés színvonalát, gátat szab a társadalmi és gazdasági fejlődésnek. • Önkormányzat pénzügyi forrásainak szűkülése. • Roma népesség társadalmi integrációjának sikertelensége. • Stabilizálódó tartós munkanélküliség • Befektetői érdeklődés hiánya • A lakosság reáljövedelmének további visszaesése • Szegénység újratermelődése • A lakosság korstruktúrája előregedő. • Alacsony képzettség. • Nagyobb tömegek kiesése a rendszeres munkát vállalók köréből, ezen emberek társadalomba, munkába való visszailleszkedése.

5. A városrészek területi szintű megközelítése

5.1 Városrészek azonosítása

A városrészek lehatárolásánál a településfejlesztési koncepcióban, településrendezési tervben megfogalmazott tervezési elveknek megfelelően nem törekedtünk teljesen homogén városrészek lehatárolására sem funkcionális, sem településmorfológiai szempontból – elkerülve ezáltal a túlzott elaprózottságot. A városrészek is többféle, de egymást funkcionálisan kiegészítő területekből állnak. Az IVS városrészeit elsősorban azok beépítettségi funkcionális sajátosságainak figyelembevételével alakítottuk ki.

Sátoraljaújhelyen 3 városrészt határoltunk le: városközpont, nyugati városrész, keleti városrész, amely magába foglalja a szegregált városrészt. Az IVS területi és funkcionális alapú elemzése teljesen lefedi a város területét. A városrészek átfogó gazdasági, társadalmi és településszerkezeti jellemzéséhez szükséges adatok segítségével pontosan feltárhatók az egyes városrészek belső folyamatai, különbözőségei is.

A városrészek térképes megjelenítése jelen dokumentum mellékletét képezi.

A városrészekben belül összesen 13 akcióterület került kijelölésre.

5.1.1. Városközpont

Sátoraljaújhely földrajzi fekvéséből adódóan a belső városrész viszonylag nagy területen helyezkedik el, amelyet az alábbi utcák határolják: Esze - Mártírok – Kazinczy – Erdős – Jókai – Fürdő – Barátság – Mórca – Rákóczi – Vasvári – Árpád – Kisfaludy – Illyés -Bajza – Kossuth- Esze. Nagy kiterjedésű, összefüggő terület, melynek komplex megújítása tervezett.

A belváros és környéke hangulatát az összefüggő terek határozzák meg. Itt található a város főbb funkcióihoz kapcsolódó legtöbb létesítmény. A területről közelíthető meg számos környező iroda, üzlethelység, intézmény. Az akcióterület használati funkcióját tekintve az iránta kialakuló jelenlegi kereslet az alábbiak szerint alakul:

- közigazgatás (Városháza Földhivatal)
- igazságszolgáltatás, hatalmi szervek (bírság, ügyészség, rendőrség, vám- és pénzügyőrség)
- pénzintézetek, biztosítók
- személyes élettér, lakhely: a sátoraljaújhelyi lakosság jelentős része közvetlen a fejlesztési terület szomszédságában él (társasházak-panelprogram)
- szociális ellátás (Alapellátási központ)
- munkába járással összefüggő igénybevétel,
- kereskedelmi egységek
- mindennapi, személyes ügyintézésrel kapcsolatos igénybevétel (bank, posta, stb.),

- iskolába-járással kapcsolatos használat: több oktatási intézmény fekszik a terület mellett, és közelíthető meg a helyszínről (Esze Tagiskola, Zeneiskola, Petőfi Iskola, Árpádházi Szent Margit Általános Iskola, Közgazdasági Szakközépiskola, Jókai Tagiskola, Kossuth Lajos Gimnázium, Piarista Kollégium, Deák úti Általános Iskola)
- hitélet (Római Katolikus Templom és Parókia, Református Templom és Parókia, Evangélikus Templom, Hetednapi Adventista Imaház)
- pihenéssel-, szórakozással-, szabadidő eltöltésével kapcsolatos igénybevétel, hiszen számos szórakozóhely, uszoda, sportcsarnok, sportpálya, étterem, söröző, cukrászda, galéria, kávézó található,
- parkolás

A belvárosban él a város **népességének** 30,5 %-a. A belvárosi lakónépességen belül a 0-14 éves korosztály aránya 15,5 %, a 15-59 éves korosztályé 67 %, a 60 éve feletti pedig 17,7 %. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 27 %, az felsőfokú végzettségűek aránya a 25 évnél idősebb korosztályban 13,1 %.

A **foglalkoztatottak** aránya az aktív népességen belül 50,1 %. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 46,7 %. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 15,7 %.

A belvárosban található a **lakásállomány** 31,7 %-a. az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 11,5 %.

A rehabilitáció közvetlen célja, hogy Sátoraljaújhely város és környezetének lakói számára hozzájáruljon egy „élhető”, szerethető, pozitív városkép megteremtéséhez.

A településkép, településarculat javításával, a környezetvédelmi fejlesztésekkel, a területi rekultivációkkal, a város törekszik a térségben élők jóléte növekedésének biztosítására, gazdasági, kulturális, ökológiai vonatkozásában egyaránt.

Út- és járdahálózata nagyrészt elavult, kátyús, közlekedésbiztonsági szempontból kifogásolható.

A városrész teljeskörűen **közművesített**.

5.1.2. Nyugati városrész

A városrész határai: Pataki – Esze – Mártírok - Kazinczy + Károlyfalva, Rudabányácska, Széphalom városrészek, külterületek, a város nyugati közigazgatási határa

Az akcióterület kijelölése hangsúlyozottan a város, - turisztikai - potenciáljának erősítését, az idegenforgalom versenyképességnek biztosítását, szolgáltatás- és tartalomfejlesztést foglal magába, amely új minőségű, országos jelentőségű turisztikai desztináció megjelenését biztosítja a piacon.

A területen található építmények elavult műszaki állapota és hiányos infrastrukturális adottságai nem teszik lehetővé a magas színvonalú szolgáltatást, még akkor sem, ha egyébként a megfelelő képzettséggel és elhivatottsággal jellemezhető humán erőforrás rendelkezésre áll. Az épületeket 60-as évekbeli építészeti megoldások jellemzik, amelyek már nem illenek a táji környezetbe, a már megvalósult korszerű fejlesztésekkel (lásd Libegő) nincsenek összhangban.

A jelenlegi szolgáltatások minőségi és mennyiségi mutatói több tekintetben nem felelnek meg azoknak a feltételeknek, amelyek a kiemelt turisztikai desztinációk multifunkcionalitását biztosítják (gondozott zöldfelületek, egyedi utcabútorok, szabadtéri rendezvényekhez kapcsolódó infrastruktúra stb.).

A kijelölésre került terület magába foglalja továbbá a személyes élettér minőségének javítását, egy lakópark építésével és környezetének megújításával. A lakófunkciót betöltő városrészen belül kirajzolódik a frekvenciált, magas színvonalú, magas minőségű lakásállománnyal rendelkező területek kialakításának igénye.

Szintén ezen akcióterület foglalja magában a meghatározó jelentőségű, fokozottabb gazdasági hasznosíthatóság területét. Az ipari park bővítése, valamint egy zöldmezős beruházás keretében létrejövő biotermesztudományi közpark járulna hozzá a térség gazdaság-élénkítéséhez.

Az akcióterület fejlesztésével a Zempléni térségben adott természeti erőforrások fenntartható hasznosítását tűzte zászlajára, az akcióterületen meglévő természeti és kulturális értékekben rejlő lehetőségek kihasználásával.

A nyugati városrészben él a város **népességének** 33,1 %-a. A belvárosi lakónépességen belül a 0-14 éves korosztály aránya 17,8 %, a 15-59 éves korosztályé 60,4 %, a 60 éve feletti pedig 17,6 %. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 20,5 %, az felsőfokú végzettségűek aránya a 25 évnél idősebb korosztályban 12,5 %.

A **foglalkoztatottak** aránya az aktív népességen belül 51,6 %. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 43,7 %. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 14,6 %.

A városrészben található a **lakásállomány** 34,2 %-a. az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 18,6 %.

Út- és járdahálózata nagyrészt elavult, kátyús, közlekedésbiztonsági szempontból kifogásolható.

A városrész teljes körűen közművesített.

5.1.3. Keleti városrész

A városrész határai: határ-Ronyva - határátkelő - 37. fkl. út - Kazinczy út – Erdős – Jókai – Fürdő – Barátság – Móricz – Rákóczi – Vasvári – Árpád - Kisfaludy-Illyés – Bajza - Kossuth - Pataki-37. fkl. út – Néma-hegy - vasút-Bodrog jobb parti töltés - Felsőberek közúti híd-Bodrog jobb part - határ-Ronyva a közúti határátkelőhelyig.

Az ország többi városához hasonlóan az újhelyi lakótelepeken is egyre jelentősebb problémát okoz a lakosság elszegényedése és részben ezzel összefüggésben a házigyári lakások leromlása. A területen található a város leghátrányosabb helyzetben élő lakosainak jól körülhatárolható szegregátuma.

A meglévő zöldfelületek használati funkciói sok esetben hiányosak, megfelelő minőségű játszóterek, szabadidős és rekreációs funkciók kialakítása szükséges. A településen több olyan terület található, melyek zöldfelületbe vonása lehetséges.

A városrészben él a város **népességének** 36,4 %-a, a lakónépességen belül a 0-14 éves korosztály aránya 23,5 %, a 15-59 éves korosztályé 64,4 %, a 60 éve feletti pedig 12,1 %. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 30,9 %, amely a másik két városrészhez képest jelentősen magasabb értéket mutat, a szegregátum lakosainak körében ezen adat eléri a 72 %-ot. Az elsőfokú végzettségük aránya a 25 évnél idősebb korosztályban nem éri el a 10 %-ot, a szegregátum lakosainak körében az érték mindössze 2,5 %.

A **foglalkoztatottak** aránya az aktív népességen belül 47,8 %, a szegregátum lakosai körében az érték nem éri el a 21 %-ot. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül a város más részeihez képest szintén kiemelkedő értéket mutat: 50,2 %, még elszomorítóbb a helyzet a szegregátum lakosainál, ahol a mutató értéke közel 80%. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 23 %, míg a halmozottan hátrányos személyek esetében eléri a 63,5%-ot.

A városrészben található a **lakásállomány** 34,1 %-a. az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 19 %. A szegregátum lakosai mindössze a város lakásállományának 5%-át tudhatják magukénak, az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 51,7 %.

Út- és járdahálózata nagyrészt elavult, kátyús, közlekedésbiztonsági szempontból kifogásolható.

A városrész teljeskörűen **közművesített**, de a lakások ivóvíz- és szennyvízhálózatra történő bekötöttségének aránya csak 95%.

A városrészek főbb mutatóinak összehasonlítása az alábbi táblázatban található (KSH 2001):

Mutató megnevezése	Sátoraljaújhely összesen	1. Városcsözpont	2. Nyugati városrész	3. Keleti városrész	Szegregátum
Lakónépesség száma	18 282	5 572	6 048	6 662	1 300
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	19,2	15,5	17,8	23,5	40,3
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	63,9	67,0	60,4	64,4	53,1
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	16,9	17,6	21,7	12,1	6,6
Leeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	26,5	27,3	20,5	30,9	72,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	11,8	13,1	12,5	9,7	2,5
Lakásállomány (db)	6 784	2 150	2 322	2 312	346
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	16,5	11,5	18,6	19,0	51,7
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	47,0	46,7	43,7	50,2	78,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	18,0	15,7	14,5	23,0	63,5
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	49,8	50,1	51,6	47,8	20,8
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,4	43,3	41,1	40,0	65,5
Állandó népesség száma	17 948	5 000	6 213	6 735	1 301

A szegregátum helyzetértékelésének további részletezése az Antiszegregációs tervezetet ismertető 3.3 fejezetben található meg.

5.2. Akcióterületek bemutatása

Valamennyi akcióterület tekintetében elkészült a területen elhelyezkedő objektumok helyzetelemzése, épületállomány elemzése, SWOT analízise. Jelen fejezet célja a konkrét fejlesztési területek bemutatása.

5.3. Anti szegregációs terv

Általános helyzetértékelés

Sátoraljaújhely rendelkezik esélyegyenlőségi programmal, melyet az önkormányzat képviselő – testülete a 136/2006/15347/V.26.számú határozattal fogadott el. Sátoraljaújhely Város önkormányzat Képviselő – testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény szellemében készült és átdolgozott, a határozati javaslatában az alábbi feladatokat meghatározta:

1. Felhívja az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények vezetőit, hogy a munkahelyi esélyegyenlőség biztosítása érdekében bízson meg munkatársat az esélyegyenlőségi referensi feladatok elvégzésével, aki elkészíti az esélyegyenlőségi tervet, betartását folyamatosan figyelemmel kíséri, elkészíti a helyzetfelmérést (kétévenként), kidolgozza a panasztételi eljárást, kivizsgálja az esetleges panaszokat.
Határidő: folyamatos
2. Felhívja az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények vezetőit, hogy a munkahelyi esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód érdekében dolgozzon ki új eljárásrendet, s ennek érdekében vállalják, hogy:
 - a. nem, nemzetiség stb. szempontjából nem tesznek különbséget. Ennek érdekében az álláshirdetéseket mindenki számára hozzáférhető módon (pl. írott sajtón túl rádió, civil szervezetek, Internet) a célcsoportok minél nagyobb részének elérésével teszi közzé.
 - b. A felvételi elbeszélgetéshez, felméréshez szükség esetén jeltolmácsot, felolvasót biztosítanak.
 - c. A felvételnél nem lehet kizáró tényező, hogy a munkavállalónak speciális eszközökre (pl. nagybetűs billentyűzet, akadálymentes munkakörnyezet) van szüksége a munka ellátásához.
 - d. A munkaerő felvétel során a hangsúlyt az adott munkához szükséges készségekre, tapasztalatokra, az ezen alapuló megbízhatóságra helyezi.
 - e. A munkaerő – felvételi eljárásban résztvevőkről nyilvántartást vezet.
 - f. Sem közvetve, sem közvetett módon nem sértik meg az egyenlő bánásmód elvét

Határidő: folyamatos

3. Felhívja a polgármestert és a jegyzőt, hogy készítsen ütemtervet az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények fizikai akadálymentesítésére, s az éves költségvetés összeállításakor az ütemterv szerinti előirányzatot biztosítsák.

Ütemterv elkészítés határideje: 2006. december 31.

Fizikai akadálymentesítés határideje: 2012.

4. Felhívja az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények vezetőit, hogy gondoskodjanak a munkahely speciális igényű munkavállalók számára is egyenlő esélyű hozzáféréséről
 - a. Fizikai akadálymentesítés .

- b. A munkahelyre, munkavégzésre vonatkozó információk mindenki számára érthető módon (vakok, süketek, számára is érthető) közlése.
- c. A fogyatékkal élők számára a munka ellátáshoz szükséges eszközök biztosítása
- d. A nyugdíjas korba való átmenet megkönnyítése.
- e. A nyugdíj előtt álló munkavállalók munkaidejét azok bejegyzése nélkül nem csökkenti.

Határidő: folyamatos

5. Felhívja az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények vezetőit, hogy bérezés és juttatások területén a munkahelyi esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód érdekében vállalják, hogy:
 - a. Felülvizsgálják bérezési rendszerét, a hátrányos helyzetek kialakulásának okait
 - b. Az indokolatlan béreltéréseket megszüntetik
 - c. Felülvizsgálják az eddigi juttatások, kedvezmények rendszerét, megszünteti az olyan gyakorlatot, ami megkülönböztetést eredményez
 - d. Biztosítják, hogy a juttatások minden munkavállalót megillessenek, a részmunkában, távmunkában dolgozókra is vonatkozzanak

Határidő: folyamatos

6. Felhívja az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények vezetőit, hogy a hátrányos helyzetű csoportokat juttatásokkal támogatják, a munkahelyi esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód érdekében vállalják, hogy:
 - a. Speciális nyugdíj - előtakarékossági programokat szervez 40 év felettieknek
 - b. Lakhatási támogatást, étkezési támogatást, utazási támogatást biztosít
 - c. Támogatást nyújt kulturális, sport, üdülési lehetőségek igénybe vételéhez

Határidő: folyamatos

7. Felhívja az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények vezetőit, hogy a 40 év feletti és fogyatékkal élő munkavállalókra a munkahelyi esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód érdekében kiemelt figyelmet fordítanak és vállalják, hogy:
 - a. Munkakörülményeit úgy alakítja, hogy az folyamatosan elősegítse az idősebb korúak és fogyatékkal élők képességeinek maximális kiteljesedését, az öregedéssel együtt járó változások ellensúlyozását.
 - b. Prevenciós szűrővizsgálatokat szervez
 - c. A speciális igényű munkavállalók számára is egyenlő eséllyel hozzáférhetővé teszi a munkahelyet akadálymentesítés, a munkavégzéshez szükséges információ átadása, a munka elvégzéséhez szükséges eszközbiztosítás révén
 - d. Részmunkaidős munkavégzést tesz lehetővé

Határidő: folyamatos

8. Felhívja az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények vezetőit, hogy a munkahelyi esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód érdekében biztosítsanak a munkahelyen egyenlő esélyt az előléptetésre

Határidő: folyamatos

9. Felhívja az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények vezetőit, hogy a munkahelyi esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód érdekében dolgozzanak ki programot az elbocsátás előtt álló munkavállalók segítésére az új munkahely keresésében, az új munka vállalására történő felkészítésre.

Határidő: folyamatos

10. Felhívja az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények vezetőit, hogy a munkahelyi esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód érdekében a képzések területén vállalják, hogy

- a. A munkavállalók teljes köre számára biztosítja a képzésekhez és az azokról való tájékozódás lehetőségéhez való hozzáférést
- b. Rugalmas képzési rendszert alakít ki
- c. A Képzéseket a gyermekgondozási és oktatási intézmények nyitvatartási idejében szervezi

Határidő: folyamatos

11. Felhívja az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények vezetőit, hogy gyermeket nevelő családok, munkavállalók esetében a munkahelyi esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód érdekében vállalják, hogy gyermekneveléssel kapcsolatos kedvezményeket biztosítanak.

- a. Családbarát munkahely kialakítása
- b. A munkaidő kialakításánál a munkavállalók családi és munkahelyi kötelezettségei összehangolására törekszik
- c. Kisgyermekes családok esetében felajánlja a rugalmas munkaidő lehetőségét
- d. Biztosítja a túlóra választhatóságát a gyermeket nevelők számára
- e. Szabadságolásnál figyelembe veszi az iskolai/óvoda/bölcsőde szüneteket
- f. Részmunkaidő, távmunka lehetőségeinek kialakítása, bővítése

Határidő: folyamatos

12. Felkéri az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények vezetőit, hogy működjenek közre a helyi szemléletet megváltoztató programok kidolgozásában, terjesztésében.

Határidő: folyamatos

13. Az Önkormányzat képviselő – testülete felülvizsgálja Esélyegyenlőségi Programját, az ahhoz kapcsolódóan megjelölt feladatokat, s egyben az ASZT-ben meghatározásra kerülő feladatokat programjába beépíti.

Határidő: 2009. Felelős: polgármester, jegyző

254/2007/16541/X.24./ számú határozatával Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő – testülete elfogadta Sátoraljaújhely Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programjának végrehajtásáról szóló jelentést. A jelentés elfogadásával egyidejűleg

Felhívja:

- az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények vezetőit, hogy az intézmény esélyegyenlőségi tervében foglaltak betartását folyamatosan kísérje figyelemmel, az esetlegesen érkező panaszokat vizsgálja ki és azokról vezessen nyilvántartást. Határidő: folyamatos
- az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények vezetőit, hogy működjenek közre a helyi szemléletváltó programok kidolgozásában, terjesztésében. Határidő: folyamatos.

- a polgármestert és a jegyzőt, hogy az elkövetkezendőben megvalósuló saját beruházások, út és járda-építések, felújítások esetében biztosítsák a mozgáskorlátozottak által történő megközelíthetőséget. Határidő: folyamatos.
- Valamennyi érintett figyelmét arra, hogy a továbbiakban is hajtsák végre a képviselő – testület 136/2006/15347/V.26./ számú határozatában foglaltakat.

A város társadalmát elemezve megállapítható, hogy a város lakosságának száma folyamatosan csökken az elmúlt 10 év adatait áttekintve.

A 2000. évi lakosságszámhoz viszonyítva 2011-re 2351 fővel, 12,69%-kal csökkent a lakosság száma. A nők száma 8401 (53,78%), a férfiaké pedig 7218 (46,22%). A 0-17 évesek száma 2945 fő, a 18-59 évesek száma 9812 fő, a 60 év felettieké pedig 3584. Összehasonlítva a 10 évvel ezelőtti adatokkal látható, hogy a társadalom komoly mértékben elöregedő Sátoraljaújhelyen, hiszen míg 2001-ben az itt lakók 16,7%-a volt 60 év feletti, addig 2011-ben ez az arány már 22,94%.

A korosztályok megoszlását tekintve ezen adatok alapján is megállapítható, hogy sajnos városunkban is jelentősen csökkent a 0-14 éves korú gyermekek száma. A 0-14 éves korú gyermekek száma a 2005. évi 2833 főről 2011. évre 2227 főre, 21,39%-kal csökkent. A város lakossága öregszik. A 60 – X éves korosztály létszámában bekövetkezett változás is ezt igazolja. A 2005 évben 3226 fő volt 60 – X éves, míg 2011-ben 3643 fő volt, ez 12,92%-os emelkedést mutat. A 15-59 éves aktív korú, munkaképes korosztály számában is kimutatható csökkenés. 2005-ben 11358 fős lakosságszám 10303 főre, 9,29%-kal csökkent.

A népesség csökkenése csak részben magyarázható a születések számának csökkenésével, az alacsony fokú gyermekvállalási kedvvel, a magas halálozási számmal és az emigrációval.

A születések száma tíz év alatt drasztikusan, 189-ről 133-ra esett, ami 26%-os csökkenést jelent. A halálozások száma enyhén nőtt.

Jelentős szerepe van a lakosság számának csökkenésében a foglalkoztatottsági helyzet romlásának. A 2000. és 2006. évet tekintve többen vándoroltak el a településről, mint vándoroltak Sátoraljaújhelybe. 2000-ben 845 fő, 2011-ban 300 fő volt az elvándorlás, 2000-ben 728 fő, 2011-ban 202 fő volt az idevándorlás. A városon belüli elköltözési szándék az egyes városrészek vonzerejét (vagy annak hiányát) tükrözik, pl. a Károlyi úti bérházakban magas a fűtési költség, innen szívesen költöznének el többen. A Vasvári utcában lévő bérházak a „panel” program keretében utólagosan felújításra, hőszigetelésre kerültek, így itt már észrevehetően csökkentek a fűtési költségek, így várhatóan csökkeni fog az elköltözési kedv is azok körében, akik egyébként más ok miatt nem hagynák el a városrészt, a várost.

A KSH 2001. évi adatait tekintve az egyes városrészek között enyhe szegregáció figyelhető meg. Magasabb 60 –X éves életkorral rendelkező a Nyugati városrész (21,7%), míg igen alacsony az időskorúak száma a Keleti városrészben (12,1%), s különösen szembetűnő ez a Meder, Járóka, Bihari, Köztársaság, Rózsa, Nefelejcs, Viola utcákban (6,6%).

A legfiatalabb lakosság a Meder, Járóka, Bihari, Köztársaság, Rózsa, Nefelejcs, Viola utcákban található (40,3%), míg a legkevesebb gyermek a Városközpontban él. Ez azzal is magyarázható, hogy a Városközpontban találhatók azok az épületek, intézmények, üzletek, szolgáltatók, amelyek nem lakás céljára szolgálnak. Ez a városrész lakosságszámában is megmutatkozik.

Ssz.	Adat	Város egésze	1. Városközpont	2. Nyugati városrész	3. Keleti városrész	Szegregátum
1	Lakónépesség száma	18282	5572	6048	6662	1300
2	A lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	19,2	15,5	17,8	23,5	40,3
3	A lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	63,9	67,0	60,4	64,4	53,1
4	A lakónépességen belül 60-x évesek aránya	16,9	17,6	21,7	12,1	6,6

Forrás: KSH adatszolgáltatás alapján

A 2005. évi felmérés szerint a kérdésre válaszadók 60,14%-a jól érzi magát a városban, 39,38% pedig nem. A kérdésre 0,48% nem válaszolt.

A városban jelentős a roma lakosság száma. A 2001. évi népszámlálási adatok szerint a város 8,4 %-a volt roma. 2006-ban Sátoraljaújhely lakosságának 10,563%-a roma származású.

A statisztikákból sajnos az derül ki, hogy az 1812 fős roma népességből csak 92 fő részesül nyugellátásban. Munkaképes korú a roma lakosság 48,12%-a, de közülük csak nagyon kevesen tudnak elhelyezkedni megfelelő iskolai végzettség, szakma hiányában.

A jelenlegi gazdasági válságban szegregátum lakói oly mértékben alul motiváltak és alulképzettek, hogy szükség van olyan komplex, a célterületen zajló, alulról építkező közösségfejlesztésre, melynek révén nem csak a szegregátum lakói vesznek részt aktívan az életük megreformálásában, de a település lakói is segítenek az integrálásban.

A felnőtt romalakosság több mint fele csak általános iskolai végzettséggel rendelkezik, mintegy negyedük be sem fejezte az általános iskolát. Jellemző a szülőknél az alul iskolázottság, szakképzetlenség, a leghátrányosabb helyzetű munkaerő piaci csoporthoz tartozás. A munkaviszonnyal rendelkezők, illetve nem rendelkezők arányát mutatja, hogy tartósan munkanélküli az aktív korúak 50 %-a!. Az elhelyezkedés egyik legfőbb akadály a képzetlenség, természetesen nem hagyható figyelmen kívül a földrajzi, közlekedési elszigeteltség, a térség alacsony foglalkoztatási képessége sem

A roma lakosság életvitelében jelentős változás az elmúlt években nem történt, ugyanis a túlzott eladósodást - az ideiglenes munkavállalás, a rossz pénzbeosztás gyakorlatát sajnos nem tudják orvosolni. Az itt élők jövedelem forrása szinte kizárólag a segély és a gyermekek után járó családi pótlék és egyéb juttatás.

Erős elszigeteltségben élnek - akikben a leginkább megbíznak a család, szülők, szociális munkás, és a háziorvos. Tehát a különféle intézmények és azok képviselőik a rangsor aljára kerültek, kivéve a háziorvost, de a nem számolhatunk be erős bizalmi hálóról a közösség szintjén.

5.3.1. Kritikus pontok elemzése

A stratégia korábbi fejezeteiben bemutatott demográfiai, foglalkoztatási, jövedelmi viszonyokon felül az alacsony státuszú lakóterület elemzése indokolt az alábbi kritikus területeken:

Lakáshelyzet:

A KSH 2001. évi Népszámlálási adatai a lakásállományra vonatkozóan:

Ssz.	Adat	Város egésze	1. Városközpont	2. Nyugati városrész	3. Keleti városrész	Szegregátum
7	Lakásállomány	6784	2150	2322	2312	346
8	Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	16,5	11,5	18,	19,0	51,7

A lakáskörülményeket vizsgálva a lakosság többsége a hagyományos technológiával épült házakban, lakásokban lakik, kb. 1000 lakás bérház jellegű. A legnagyobb alapterületű lakások a Nyugati városrészben találhatók (Kopaszka, Stuller, Szeder, Katona D, Balásházy, stb. utcák). A legkisebb alapterületű lakások a Meder, Járóka, Bihari, Köztársaság, Rózsa, Nefelejcs, Viola utcákban találhatók. Az ezekben az utcákban lévő lakásokat többnyire romák lakják, s ezek a lakások rossz minőségűek, felújításra szorulnak. Mivel ezt a területet leginkább romák lakják, ez egyben a szociális szegregációra is utal. A legrégebbi lakások a Városközpontban találhatók.

Lakásügyi szempontból már hosszú évek óta városunk neuralgikus pontja a Bihari és Köztársaság utca környéke, a lakások állapota sok kivetnivalót hagy maga után.

Az önkormányzati lakásokat üzemeltető kft. az aktuális és sürgős javítási, valamint karbantartási feladatokat pénzügyi helyzetének függvényében tudja elvégezni.

Az önkormányzati bérlakások állapotáról a Polgármesteri Hivatal Vagyongazdálkodási Osztályának munkatársai 2007.januárjában felmérést készítettek. A felmérés szerint a lakások 90 %-a belülről erősen leromlott, koszos, bűdös, vakolathiányos, lelakott, fürdőszobája használhatatlanná vált, van aki fát tárol benne, vagy elbontotta, berendezései nem működnek, padlója rossz állapotú. Természetesen van olyan is, amikor a bérlő rossz állapotú lakást vett át, ezt folyamatosan felújította, rendbe tett, s jelenleg megfelelő állapotú, rendezett lakás.

Komoly előrelépést jelent a 2006. május 31. napján indult az Szociális és Munkaügyi Minisztérium által 20.000.000.-Ft-al támogatott „A telepeken és telepszerű lakókörnyezetben élők társadalmi integrációs programja megvalósítása során ingatlanvásárláshoz, felújításhoz, infrastrukturális beruházások és a társadalmi mobilitást elősegítő körülmények előteremtéséhez pénzügyi támogatás nyújtása” (a továbbiakban: Telepfelszámolási Program), melynek keretében 62 önkormányzati és magántulajdonban lévő lakóépület került komfortosításra. A program hatásterülete a Bihari, a Köztársaság utcák lakóépületei voltak. A Telepfelszámolási Program megvalósítása 2006. november 1-től és 2007. május 20-ig tartott.

Ennek keretében minden érintett lakóépületben

- az ingatlanok rákötésre kerültek a közüzemi ivóvízhálózatra,
- az érintett ingatlanok rákötésre kerültek a közüzemi szennyvízhálózatra,
- az érintett lakásokban WC helyiség került kialakításra 1. db. WC csészével és kézmosóval (hideg vizes),
- a konyha helyiségben vízvételi, szennyvíz csatlakozási lehetőség került kialakításra (levakolva a későbbi rácsatlakozás lehetőségét biztosítva).

A telepen lakó, felújítással érintett emberek közreműködtek a munkálatokban (ajzatbeton bontása, belső földmunkák, oldalfal vakolása, válaszfal készítésének részmunkái, burkolás részmunkái, felületképzés, alaptestek áttörése). A közbeszerzési eljárás során bírálati szempontként szerepelt a telepen élők foglalkoztatása is, melyet a győztes ajánlattevővel kötött vállalkozási szerződés rögzített. A Telepfelszámolási Program megvalósításával a helyben lakó romák életminősége javul, hátrányos helyzetük csökken. Lehetőség nyílik arra, hogy foglalkoztatásukkal saját maguk közreműködjenek a lakhatással összefüggő esélyegyenlőségük javításában.

További jelentős javulást eredményezett az ÉMOP-2007-3.1.1/B pályázati konstrukcióban benyújtott és megvalósított szociális városrehabilitációs program, melyet az Önkormányzat 2010 decemberében fejezett be. A fejlesztés célja:

- Fizikai életfeltételek (lakáskörülmények) javítása – 42 db önkormányzati tulajdonú szociális bérlakás felújítása; életkörülmények javítása -(Sátoraljaújhely leromlott városrészében).
- A szegregált városrész bekapcsolása Sátoraljaújhely integrált rehabilitációjának megvalósításába.
- Társadalmi integráció erősítése.
- Foglalkoztatási kezdeményezések, munkahelyek kialakítása romák számára

Az infrastrukturális fejlesztés hatására a Bihari, Köztársaság és Rózsa úti összesen 42 db önkormányzati tulajdonú bérlakás felújítása történt meg. Szintén az életminőség javítását célozta a szegregátumban elvégzett közterületek rehabilitáció (fásítás, EU-s szabványnak megfelelő játszótér és pihenőpark kialakítása (Ronyva patak, Meder utca- Határ utca – Járóka S. utca) és út-és vízelvezető árok felújítása, építés és járdaépítés (Köztársaság, Bihari, Meder, 749 hrsz-ú ingatlan).

Az Önkormányzat a szegregátumban élők lakhatási körülményeinek további javítására ÉMOP-3.1.1-2012 pályázat keretében 2013. év elején pályázatot kíván beadni, mely során cél, a Viola u. 2-4. szám alatti önkormányzati bérlakások felújítása, az akcióterülethez kapcsolódó út, járda és csapadékvíz-elvezetés megvalósítása, továbbá a társadalmi kohézió erősítésére, a közösségformálást, helyi identitást és helyi foglalkoztatást javító programok megvalósítása történik.

Az önkormányzat tervezi korábban elfogadott rendelete módosítását a nem önkormányzati tulajdonú lakások felújítására kamatmentes támogatást biztosít, megfelelő önerő felmutatása mellett.

Terület bérlakás állománya a lakásállományhoz viszonyítva	Lakás-állomány (db)	Bérlakás állomány		Komfort nélküli szociális bérlakások	
		db	%	db	%
Szegregált Városrész	244	104	43	27	11
Nefelejcs utca	32	25	78	-	-
Köztársaság utca	79	19	24	19	24
Bihari utca	35	8	23	8	23
Járóka utca	15	-	-	-	-
Rózsa utca	23	15	65	-	-
Viola utca	60	37	62	-	-

Helyzetelemzési hivatkozás	Beavatkozás	Felelős	Határidő	Pénzügyi források	Felülvizsgálat határideje
Roma integráció elősegítése IVS	Roma integrációs program kidolgozása és végrehajtása	Polgármester, jegyző, bizottság, CKÖ	2013.	Önkormányzati forrás	2015.
Leromlott lakóterület rehabilitációja IVS	Szegregált lakókörnyezetben lévő önkormányzati bérlakások felújítása, infrastruktúra javítása.	Polgármester, beruházási osztály vezetője	2015.	ROP pályázat, önkormányzat saját forrás	2018.
Lakókörnyezeti szegregáció csökkentése, az utcára kerülés elkerülése IVS	Jogcímnélküli és önkényes lakásfoglalók helyzetének megoldása	Polgármester, CKÖ és roma szervezetek	2015.	Pályázati forrás, önkormányzat	2018.
Fiatalok, letelepedésének elősegítése IVS	Építési telkek kialakítása nem szegregált lakókörnyezetben	Polgármester bizottság	2015.	Pályázati forrás	2018.
Cigány Községi Ház, Községi Tér kialakítása (volt Hunyadi úti Óvoda épületében) IVS	Az épület korszerűsítése	Polgármester CKÖ, bizottság	2015.	Pályázati forrás,	2018.
Hátrányos helyzetű emberek elhelyezkedési esélyeinek javítása, aktív korú tartós munkanélküliek reintegrációja	Képzési és foglalkoztatási programok szervezése	polgármester	2015.	Pályázati forrás, önkormányzati saját erő	2018.
Hátrányos helyzetű emberek elhelyezkedési esélyeinek javítása, aktív korú tartós munkanélküliek reintegrációja	A közcélú és közmunka foglalkoztatottak értékteremtő feladatvégzése a közoktatási intézményekben pedellusként, családi koordinátorként.	polgármester	2015.	Pályázati forrás, önkormányzati saját erő	2018.
Alacsony státuszú lakosság, főként a romák, az aktív korú tartós munkanélküliek reintegrációja	Önkormányzati beruházások során a foglalkoztatottak (20%-a) körébe a munkanélküliek, kiemelten a roma aktív korúak bevonása – pl. feltételként előírni a közbeszerzési eljárás	Polgármester, osztályvezető	2013.	Pályázati forrás, önkormányzati saját erő	2015.

	során				
Képzés színvonalának emelése	Tanoda program, középiskolai felzárkóztató program	Polgármester, Oktatási intézmények vezetői	2015.	Pályázati forrás, önkormányzati saját erő	2018.
Képzés színvonalának emelése	Napközi otthoni ellátás kiterjesztése	Polgármester, Oktatási intézmények vezetői	2015.	Pályázati forrás, önkormányzati saját erő	2018.
Képzés színvonalának emelése, kompetenciafejlesztés	Felnőtt oktatás keretében 5-8. osztály elvégzésére oktatás szervezése, Pedagógiai módszertani fejlesztés egyéni fejlesztést szolgáló plusz szolgáltatások., módszertani eszközök fejlesztése, pl.: kompetencia-alapú oktatás, biztos kezdet program, lépésről-lépésre program, kedves-ház program, stb.	Polgármester, Oktatási intézmények vezetői, CKÖ és roma szervezetek	2013.	Pályázati forrás, önkormányzati saját erő	2015.
Oktatással foglalkoztatásért	8. osztállyal rendelkezők részére felnőttképzés keretében OKJ_s végzettség megszerzésének támogatása	Polgármester, Oktatási intézmények vezetői	2013.	Pályázati forrás, önkormányzati saját erő	2015.
Bursa Hungarica ösztöndíj	Felsőokú oktatásban résztvevők támogatása Bursa Hungarica Ösztöndíjjal	Polgármester, Képviselő - testület	2013.	Pályázati forrás, önkormányzati saját erő	2015.
Fogyatékkal élőkét képviselő civil szervezetekkel együttműködési megállapodás készítése	Együttműködés, programok tervezése	Polgármester, jegyző, civil szervezetek, bizottság	2013.	Saját forrás, pályázatok	2018
Fogyatékosok integrációjának elősegítése	Fogyatékosok integrációs programjának elkészítése	Polgármester, jegyző, bizottság	2009.	Önkormányzati forrás	2015.
Fogyatékkal élők esélyegyenlőségének javítása	Önkormányzati intézmények teljes akadálymentesítése	Jegyző, önkormányzati intézmények vezetői	2011.	Pályázati forrás, önkormányzati saját erő	2013.
Fogyatékkal élők esélyegyenlőségének javítása	Siket – néma jeltolmács szolgáltatás biztosítása munkatárs beiskolázásával	jegyző	2010.	Pályázati forrás, önkormányzati saját erő	2015.
Fogyatékosok integrációjának elősegítése	A Fogyatékosok Napközi Otthonának felújítása	Polgármester, ESZI	2015.	Pályázati forrás, önkormányzati saját erő	2018.
Fogyatékkal élők esélyegyenlőségének	Diszpécserközpont kialakítása	Jegyző ESZI	2015.	Pályázati forrás,	2018.

javítása				önkormányzati saját erő	
Idősek, fogyatékkal élők esélyegyenlőségének javítása	Személyi segítő szolgálat szervezése	Polgármester ESZI	2013.	Pályázati forrás, önkormányzati saját erő	2015.
Idősek, fogyatékkal élők esélyegyenlőségének javítása	Sportklub, integrált közösségi programok szervezése, eszközállomány megteremtése	Polgármester, jegyző, bizottság, civil szervezetek	2013.	Pályázati forrás, önkormányzati saját erő	2015.
Idősek szociális otthoni elhelyezési körülményeinek javítása	Idősek Otthonának felújítása, bővítése	Polgármester, ESZI	2012.	Pályázati forrás, önkormányzati saját erő	2015.
Önkéntes település - egészségfelelősök, egészségőrök képzése	Egészséges életmódra nevelés, védőnői szolgálat fejlesztése	Alpolgármester, bizottság ÁNTSZ Önkéntes szociális munkások, védőnői szolgálat	2013.	Pályázati forrás, saját erő	2014.
Tréningek, életmód-tanácsadás	Egészséges életmódra nevelés, harc a szenvedélybetegségek ellen	Alpolgármester Kórházigazgató ÁNTSZ, védőnői szolgálat	2013.	Pályázati forrás	2014.
Aktív egészséges életre nevelés, szabadidő hasznos eltöltésének bemutatása	Az akcióterület sportudvarán minifoci, kosárlabda, ping-pong versenyek, sportnapok lebonyolítása	Alpolgármester, Bizottság, Sportszervezetek CKÖ Iskolai testnevelők	2013.	Pályázati forrás, saját erő	2014.
Önkormányzati rendeletek felülvizsgálata	Önkormányzati rendeletek felülvizsgálata, összehangolása az IVS-ben és az ASZ-ben meghatározott feladatokkal	Polgármester, jegyző, bizottságok	2013.	Saját forrás	2015
Az ASZ-ben meghatározott feladatok és a IVS-összehangolása	A projektek, programok összehangolása, egyeztetése	Polgármester, Nord Tender Kft, Városfejlesztési Osztály, Városfejlesztési és Gazdálkodási Kft.	2013.	Saját forrás	2015.
Az IVS és az ASZ aktualizálása	Az IVS és az ASZ vizsgálata, jelentés készítése a meghatározott feladatok teljesüléséről	Polgármester, jegyző, Városfejlesztési Osztály, Városfejlesztési és Gazdálkodási Kft, Monitoring Bizottság	2013.	Saját forrás	2016.
Az IVS-ben foglaltak megvalósulásának ellenőrzésére Monitoring Bizottság létrehozása	Az IVS megvalósulásának nyomon követése	Polgármester, jegyző, CKÖ, ESZI, intézményvezetők	2013.	Saját forrás	2015.

Egészségi állapot:

A legtöbb haláleset a keringési rendszer betegségei miatt következik be, jelezve a betegségcsoport népegészségügyi jelentőségét.

A férfiak halálozásának 45%-a, a nők halálozásának 57%-a keringési eredetű betegség következménye. A régió lakosainak halandósága több mint háromszorosa az uniós átlagnak. A keringési betegségben meghaltak közül minden második szív eredetű betegségben hal meg (akut szívizominfarktus, egyéb ischaemiás szívbetegség).

65 év alatt az agyérbetegség, valamint a magasvérnyomás eredetű halálozás a gyógyító orvoslás által elkerülhető halálozások közé tartozik, csökkenő trendet mutat.

A haláloki gyakorisági lista második helyén a rosszindulatú daganatok állnak, jelentős része 65 év előtt következik be, daganattípusonként változó mértékben. A daganatok kialakulásának kockázati tényezői közül számos a káros életmódra vezethető vissza (dohányzás, alkoholfogyasztás, táplálkozás, testmozgás hiánya), de számolni kell egyéb tényezőkkel is mint környezeti, biológiai hatások, genetikai fogékonyság, az ellátórendszer területi egyenlőtlensége. Régiókban a korai daganatos halálozás – elsősorban a férfiak esetében – mind trendjében, mind a halálozás szintjében még a rendkívül kedvezőtlen magyar halálozási szintet is meghaladja. Az Észak – magyarországi Régióban 2003-ban az Unióhoz képest több mint kétszer annyi férfi és másfélszer annyi nő halálozott el, a régió mutatói az országon belül a legkedvezőtlenebbek. A légzőrendszeri betegségek miatt bekövetkezett halálozás is meghaladja az országos szintet.

Magyarországon és településünkön is jellemző a fiatal lakosság egészségi állapotára, hogy:

- a tanulóifjúság egészségi állapota, állóképessége elmarad a kívánt szinttől,
- a gyermekek helyes táplálkozási szokásainak kialakításában még vannak hiányosságok,
- a rendszeres testmozgás, sportolási igény még nem általános,
- a káros szenvedélyek (dohányzás, alkohol, drog), az érintett korosztálynál egyre fiatalabb korban jelennek meg, és fokozódó mértékben van jelen.

Meg kell említeni, hogy az alkohol, dohányzás, drogfogyasztás problémája mellett számos más addikció (pl.: kávé – koffein) létezik, sőt vannak például nem kémiai szer jellegű függőségek. Ilyen a szerencsejátékok, a játékgépek, és újabban a munkamániák, sőt az Internet is.

A roma népesség várható élettartama átlagosan 10 évvel rövidebb, mint a nem romáké.

Helyben nem készült külön vizsgálat, mely megmutathatná jellemző egészségügyi adataikat, betegségeiket, azoknak a népesség körében megjelenő arányait, ugyanakkor a 2002-ben Borsod-Abaúj-Zemplén Megyében készült, valamint a későbbi országos felmérés megállapításai támpontot jelentenek:

Az országos felmérés szerint a 19 éves kor feletti roma népesség 66,3%-a szenved valamilyen betegségben, 16,1%-a egynél több betegségben, illetve 23% egyszerre három vagy több betegségben.

A felmérés során vizsgált belgyógyászati betegségcsoporton belül több betegség esetében a romák betegségaránya többszöröse a teljes népességnek. A roma népesség számtalan betegségcsoport esetében a teljes népességhez képest igen magas arányban beteg, e betegségcsoportok együttes és magas előfordulási gyakorisága is indokolhatja a romák rövidebb átlagos életkorát. Bizonyos betegségeik igen nagy arányban járulnak hozzá ahhoz, hogy a romák között magas a rokkantnyugdíjasok száma.

A város egészségállapot-felmérés vitaanyaga elkészült, az év második felében kerül a szakma elé, s a kiegészítések, javaslatok figyelembe vételével azt követően készül majd el az

egészségterv. A településen élő roma lakosság egészségállapot javításához kíván hozzájárulni az önkéntes település egészségfelelősök képzése.

Jövedelemhelyzet:

Az elkészült felmérésben a válaszadók jövedelemhelyzetüket is értékelték. A válaszadók 1,09%-a jövedelmének helyzetét az átlagot jóval meghaladónak ítélte, 5,80%-a átlagnál jobbnak, 48,94%-a átlagosnak, 30,10%-a átlag alattinak ítéli, 3,42%-a úgy véli, hogy nyomorog. 5,94%-a nem tudta helyzetét megítélni, 4,71% pedig nem válaszolt a kérdésre. A válaszadók 9,28%-a szerint jövedelmi helyzete javult, 34,40%-a szerint nem változott, 44,78%-a szerint romlott. 11,54% vagy nem tudja, vagy nem válaszolt a kérdésre.

A KSH 2001. évi Népszámlálási adatai:

Ssz.	Adat	Város egésze	1. Városközpont	2. Nyugati városrész	3. Keleti városrész	Szegregátum
9	Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	47,0	46,7	43,7	50,2	78,7
10	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	18,0	15,7	14,5	23,0	63,5

Szociális helyzet:

A város segélyezési mutatói jelenleg:

Az IVS-ben azonosított városrészek és szegregátumok neve	Lakónépesség száma (jelenlegi népesség nyilvántartási adatok alapján)	Lakások száma (jelenlegi népesség nyilvántartási adatok alapján)	LFT-ben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	Rendszeres szociális egélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	HHH gyerekek aránya a településrészen a lakások számához viszonyítva	Romák aránya a lakónépességben belül
Sátorlajújhely összesen	16 766	6883	460 fő 6,68 %	947 fő 13,76 %	1131 fő 16,43 %	579 fő 8,41 %	1678 fő 10,0%
1. Városközpont	4 757	2641	152 fő 5,76 %	272 fő 10,3 %	288 fő 10,9 %	100 fő 3,79%	304 fő 6,39%

2. Nyugati városrész	5 827	2202	104 fő 4,72 %	236 fő 10,72%	265 fő 12,03%	65 fő 2,95 %	217 fő 3,72%
3. Keleti városrész	6 182	2040	204 fő 10,0%	439 fő 21,52 %	778 fő 38,14 %	414 fő 20,29 %	1157 fő 18,72 %
Szegregátum	1 016	240	58 fő 24,17 %	131 fő 54,58 %	422 fő 175,83 %	255 fő 106,25 %	862 fő 84,84 %
Város egészére vetített mutató	-	-	6,83 %	14,18 %	20,36 %	9,01 %	9,61 %

A város segélyezési adatai magasak, úgy a központilag normatív módon, mint a helyi szabályozástól függően. 2007-2012. években emelkedett az ellátásban részesültek száma.

Év	Megnevezés	Egy főre jutó családi jövedelem			Összesen (fő)
		A nyugd.min.felét nem éri el	A nyugd.min fele, ill. annál több, de a nyugd.mint.nem éri el	A nyugd.mint.eléri, ill.meghaladja	
2007	Időskorúak járadéka	5	2	-	7
	Lakásfenn.tám.	7	213	239	459
	Átmeneti segély	2	34	21	57
	Temetési segély	-	1	1	2
	Rendsz.gyermv.kedvm.	37	1060	321	1418
	Rendkiv.gyermv.tám.	-	-	-	-
	Adósságcsökk.tám	1	3	2	6
	Összesen:	52	1313	584	1949

Év	Megnevezés	Egy főre jutó családi jövedelem			Összesen
		A nyugd.min. felét nem éri el	A nyugd. Min. fele, ill. annál több, de a nyugd.min-t nem éri el	A nyugd.min. eléri ill. meghaladja	
2012	Időskorúak járadéka	5	1	0	6
	Lakásfenntartási támogatás	39	329	387	755
	Átmeneti segély	20	210	113	343
	Temetési segély	1	17	14	32
	Adósságcsökkentési támogatás	5	22	11	38
	Rendkívüli gyermekv.tám.	1	19	8	28
	Rendszeres gyermekvédelmi kedv.	118	903	273	1294
	Összesen:	189	1501	806	2496

Szociális segélyben részesülő háztartások száma

Ellátási forma	Regisztrált álláskereső			
	2009. május		2010. május	
	Száma	Megoszlása	Száma	Megosz

	(fő)	(%)	(fő)	lása (%)
Rendszeres szociális segély	403	63,2	4	0,1
Rendelkezésre állási támogatás	2191	0,0	1845	49,8
Álláskeresési járadék	688	9,5	400	10,8
Álláskeresési segély	250	4,4	274	7,5
Vállalkozói járadék	10	0,1	4	0,1
Nyugdíj előtti munkanélküli segély	3	0,2	0	0,0
Ellátásban nem részesülő	1102	22,6	1175	31,7
Összesen:	4647	100,0	3702	100,0

Emelkedett a segélyezésre, ápolási díjra, átmeneti segélyre, egyéb támogatásra fordított pénzösszeg nagysága, de a többi segélyezési formára is jelentős volt a kifizetés.

Segélyek kifizetése 2012 évben (e Ft-ban)

Aktív korúak ellátása		Időskorúak járadéka	Ápolási díj	Lakásfennt. tám.	Adósságkezel.	Átmeneti segély	Rendkívüli Gyermek v. tám.	Temetési segély	Rendsz. gyermek v. kedv.	Óvodáz. tám.	Egyéb
FHT	Rszs										
203 566	36 444	1 934	32 976	43 024	57 000	2 238	85	617	8 010	2 770	7024

Sátoraljaújhely Város Önkormányzata által kötelezően ellátandó szociális alapszolgáltatások, valamint a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátások helyzetét mutatja a következő táblázat:

Ellátási forma, típus megnevezése	Van	Nincs
Alapellátások		
Étkeztetés	X	
Házi segítségnyújtás	X	
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	X	
Családsegítés	X	
Közösségi ellátás	X	
Támogató szolgálat	X	
Idősek klubja	X	
Fogyatékosok napközi otthona	X	
Személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátás		
Idősek otthona	X	

Önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítása

A gyermekvédelem elsődleges célja mindig a gyermek családon belül történő nevelésének biztosítása, erősítése, feladata, hogy a gyermek veszélyeztetettségét megelőzzék, ha pedig az már fennáll, úgy azt megszüntessék. A gyermekvédelem megvalósítását személyes gondoskodást nyújtó alap és szakellátások, hatósági intézkedések biztosítják. Ezen ellátások között jelentős szerepet tölt be a pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítása, melynek célja, hogy anyagi eszközökkel erősítsük a gyermekek családban történő nevelését, ellátását, megelőzve ezzel az anyagi okokból kialakuló súlyos veszélyeztetettség kialakulását.

Az Önkormányzat mindig is előnyben részesítette a természetben biztosítandó ellátásokat, melyet helyi szinten levásárolható utalvánnyal, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által történő bevásárlásokkal, tűzifa természetben történő biztosításával, közüzemi díjak kifizetésével biztosítanak. Mindezek mellett természetbeni juttatásnak minősül az állam által önkormányzaton keresztül juttatott ingyenes tankönyv biztosítása, az ingyenes vagy kedvezményes gyermekétkeztetés, de ide lehet sorolni a gyermekek napközbeni ellátását és részben az óvodáztatási támogatást is.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

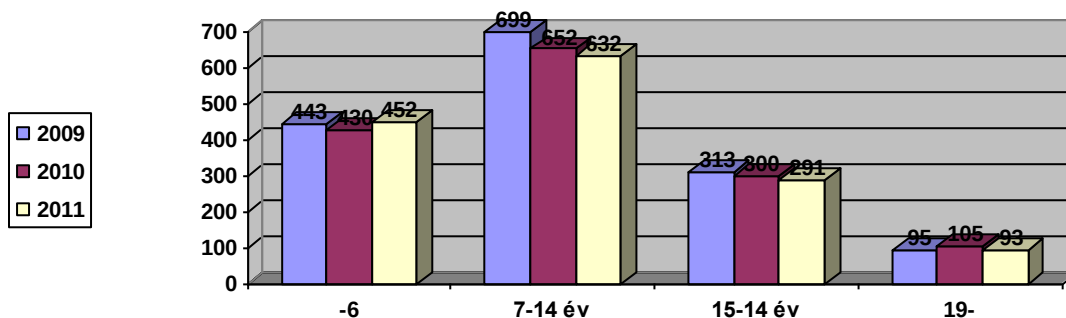
Az alacsonyabb jövedelmű gyermekes családok gyermekei részére a település jegyzője rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt állapít meg. Ezen kedvezmény a feltételek fennállása esetén a gyermek nagykorúvá válása után is megállapítható, illetve tovább folyósítható amennyiben nappali oktatás munkarendje szerint a gyermek, fiatal felnőtt tanulmányokat folytat 23. évének betöltéséig illetve felsőfokú iskola nappali tagozatán történő tanulás esetén 25. évének betöltéséig. 2011. december 31-én 1468 gyermek részesült gyermekvédelmi kedvezményben, mely 746 családot jelent.

A családok, gyermekek száma szerinti alakulását az alábbi táblázat mutatja.

Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy annál több	Összesen
	gyermekes családok száma					
Családok száma:						
2009	344	223	126	72	12	777
2010	373	218	117	60	13	781
2011	356	198	126	55	11	746
Ebből egyedülálló szülő						
2009	237	102	49	29	2	419
2010	274	97	50	22	5	448
2011	270	101	55	14	3	443

2011. évben 1556 fő igényelt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt, melyből 44 fő jövedelmi feltételek nem teljesülése miatt elutasításra került.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek kor szerinti megoszlását az alábbi diagram mutatja be

Sátoraljaújhely Város Önkormányzata 2011. évben ezen a jogcímen 16.971 e Ft-ot fizetett ki, mely összeget önkormányzatunknak az állami költségvetés biztosít.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

Azon gyermekes családokat, akik időszakosan létfenntartási gondokkal küzdenek, vagy létfenntartást veszélyeztető helyzetbe kerülnek, rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítik. Az elmúlt évben 93 esetben éltek ezzel a lehetőséggel, melyet természetben étkezési utalvány formájában biztosítottak a családok részére.

A korábban már említett, hogy 266 fő a hátrányos helyzetű gyermekek száma, s igen magas a halmozottan hátrányos helyzetűek száma, 149 fő.

Közoktatás és antiszegregáció

2001. évben készített felmérés szerint a város lakosságának iskolai végzettsége az alábbiak szerint alakult:

Év	10-x éves, az ált. iskola első évfolyamát végezte el	15-x éves, legalább az ált. iskola 8. évfolyamát elvégezte	18-x éves, legalább középiskolai érettségivel	25-x éves, egyetemi, főiskolai stb. oklevéllel
	%	%	%	%
2001	1,0	85,1	26,2	7,1

A Borsod – Abaúj – Zemplén megyei adatok tanulsága szerint a lakosság 86,8%-a legalább az általános iskola 8 osztályát elvégezte, amelyhez erősen közelít a sátoraljaújhelyi mutató (85,1%). Rosszabb a helyzet, ha a középfokú végzettség arányát tekintjük, mert megyénkben a 18-x éves lakosság esetében ez az arány 34 %, míg városunkban csak szinte minden negyedik személy rendelkezik érettségivel. A 25-x éves lakosság körében Sátoraljaújhelyen élő lakosság mindössze 7,1 %-a rendelkezik egyetemi, főiskolai stb. oklevéllel, amely kissé elmarad a megyei átlagtól (9,5 %), és jóval lemarad az országos adatokhoz képest. (13%).

A Polgármesteri Hivatal Művelődési, Oktatási, Ifjúsági és Sport osztálya folyamatosan figyelemmel az oktatáshoz kapcsolódó ösztöndíj pályázatok megjelenését. A pályázatokhoz kapcsolódó űrlapokat sokszorosítják, a jelentkezők részére rendelkezésre bocsátják, igény esetén felvilágosítást adnak. A pályázatok megjelenéséről az iskolák és a város lakossága is tájékoztatást kap a helyi médián keresztül. Ezen túlmenően a Hivatal romaügyi referense is rendelkezésre áll.

Az Önkormányzat minden évben támogatja a „Bursa Hungarica” ösztöndíjat, a pályázati feltételeknek megfelelő tanulók differenciáltan részesülnek támogatásban.

Az Önkormányzat oktatási intézményeiben a „hagyományos” oktatási rendszer keretei között, de kiemelt figyelmet fordítva törekednek a társadalmi hátrányok kiegyenlítésére.

Az Európai Unió HEFOP programja által biztosított forrásból folytatódott a Tanoda program Sátoraljaújhelyben. A projekt keretében az Országos Hagyományörző Cigány Egyesület (a továbbiakban: OHCE) Sátoraljaújhely, Hunyadi u.6. szám alatti ingatlanban (volt Hunyadi Úti Óvoda) 60 hátrányos helyzetű tanuló részvételével folytatta a korábban elkezdett munkát. A Tanoda program keretében személyiségfejlesztő, motivációt erősítő módszereket alkalmaznak, melyek hatékonyan, számszerűsített adatokkal is mérhető formában javítják a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességét, melynek következtében a továbbtanulási kedv is nőni fog.

A projekt keretében az OHCE a Tanoda programot hosszú időre tervezi, ezért fontosnak tartja a rendszeres visszacsatolás tervezését, így a diákok, a szülők, a pedagógusok részéről érkező jelzések alapján folyamatosan fejleszti, rugalmasan módosítja a tevékenységet, mely az esélyegyenlőséget szolgálja. A magyar iskolarendszerben igen nagyok az egyes iskolák közötti teljesítménykülönbségek, ráadásul a hagyományos iskolamodell csak meghatározott előfeltételeket teljesítő gyermeket tud kezelni, másokhoz alkalmazkodni képtelen.

Felmérések szerint ma a roma gyermekeknek 50-szer kisebb az esélye a felsőfokú végzettség megszerzésére, mint nem roma társainak. Annak ellenére van ez így, hogy a roma szülők ugyanúgy jobb és szebb jövőt szeretnének gyermekeinek, mint bárki más, és tudják, a jobb élethez az út az iskolán keresztül vezet.

A Tanoda programmal lehetőséget szeretnének adni azon családok gyermekeinek, akiknek a szülei nem tudnak többletforrásokat, energiákat, feltételeket mozgósítani a gyerekek társadalmi érvényesülése érdekében. A különböző társadalmi egyenlőtlenségekből adódó esélyegyenlőtlenségek leküzdésére ad használható modellt a Tanoda.

A Tanoda diákjainak nemi megoszlása nem tükrözi a sátoraljaújhelyi roma lakosság 12-14 éves korosztályának nemi megoszlását. A Tanoda előnyben részesíti a lányok esélyeinek javítását, mivel az iskolából kimaradó, és a pályaválasztás szempontjából hátrányos helyzetűek között ők még nagyobb hátránnyal rendelkeznek. A Tanodában tanító munkatársak kiválasztása során nem tesznek különbséget, csak a szakmai alkalmasság a döntő. Természetesen a projektben ugyanúgy helyet kaphatnak a nem roma származású munkatársak is, mert a tolerancia és a másság elfogadása a nevelési program alapvető része, ennek megvalósításában az integrációt mind a diákok, mind a tanárok oldaláról a leghatékonyabb és legtermészetesebb eszköznek tartják. A kialakított csoportok integráltak: helyet kaphatnak a fogyatékkal élők is. Külön figyelmet fordítanak a fogyatékkal élő szülők nem fogyatékkal élő gyermekeire is, különösen a készségfejlesztésben.

A Köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX. törvény értelmében a település oktatási intézményei elkészítették esélyegyenlőségi tervüket.

Sátoraljaújhely Város Önkormányzata is elkészítette a Köznevelési esélyegyenlőség települési helyzetelemzését.

Óvodák

2012. évi adatok	Hétszínvirág Óvoda, Szlovák és Német Nemzetiségi Óvoda és Bölcsőde	Esze Tamás úti Tagóvoda	Partizán úti Tagóvoda	Széphalmi kihelyezett csoport	Károlyfalvi kihelyezett csoport
SNI	0	0	13	0	0

Az óvodák struktúra átalakítása lehetővé tette, hogy a szegregáció teljesen megszűnjön, a korábbi, Hunyadi úti Óvodában meglévő szegregációs folyamat végleg főlészámolódott, s az ide járó gyerekek, 74 fő, a város óvodáiba kerültek elhelyezésre. A hátrányos helyzetű gyerekek aránya közel ugyan olyan arányú a tagintézményekben.

A sajátos nevelési igényű gyermekek részére az évek során pályázati és szponzori források felhasználásával a Partizán úti Tagóvoda került átalakításra olyan módon, hogy ezen gyermekek fejlődését a legjobban elősegítse. Jelenleg integrált keretek között 13 gyermek fejlesztése történik.

Partizán úti Tagóvoda (2012. évi adatok)							
Enyhe értelmi fogyatékos	Középsúlyos értelmi fogyatékos	Autista	Súlyos magatartási-zavaros	Sike t	Beszéd-fogyatékos	Megismerés és fejlődés rendellenesség	Összesen
2 fő	2 fő	1 fő	0 fő	1 fő	0 fő	7 fő	13 fő

Az ingyenes és kedvezményes étkeztetés biztosításával általánossá vált a 3 éves korban történő óvodába kerülés és rendszeres óvodába járás, ennek ellenére a három évesek közül 54 fő nem jár óvodába, továbbá 22 fő 4-5 éves óvodáskorú nincs jelenleg az óvodában, így a férőhelyek kihasználtsága 90%. A beíratott gyermekek sokat hiányoznak, ebből a szempontból az intézmény kihasználtsága 70-80%.

A Hétszínvirág Óvoda a településrészek nélkül 453 fő gyermek neveléséről gondoskodik. A gyermekek 55%-a (252 fő) hátrányos helyzetű, más településekről összesen 11 fő gyermek jár az óvodába. A hátrányos helyzetű gyermekek nevelésének feladatokat 3 fő fejlesztő pedagógus és 1 fő gyermekvédelmi felelős látja el.

A tagintézményi épületek állapota változó képet mutat, a székhely óvoda épülete felújításra szorul. A tárgyi feltételeken belül a legfontosabb, hogy a gyermekek fejlesztését szolgáló jelenleg rendelkezésre álló eszközöket továbbra is az igényeknek megfelelően fejlesszük.

Megoldandó feladat, hogy a tagintézményeken belül csoportszervezéssel megfelelő arányok alakuljanak ki, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya maximum 25%-ban térjen el egymástól. A 2007/2008-as tanévben a gyermeklétszám csökkenése miatt megszűnt a Hajnal úti Tagóvoda, s a gyermekeket úgy kellett elhelyezni, hogy a szülők, és lakosság körében minél kisebb feszültséggel járjon.

Általános Iskolák:

2012/2013. évi adatok

OM azonosító	Intézmény neve	Gyermekek-, tanulólétszám az intézményben			Tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint							
					Normál (általános tanterv)			Emelt oktatás két nyelvű oktatás			Gyógy- pedagógiai tagozat	
		Összesen	HH/HHH	SNI	Összesen	HH/HHH	SNI	Összesen	HH/HHH	SNI	Összesen	HH/HHH
200454	Kazinczy Ferenc Általános Iskola Magyar- Angol Két Tanítási Nyelvű Nyelvoktató Német Nemzetiségi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	175	59/ 32	5	-	-	-	175	59/ 32	5	-	-
	Petőfi Sándor Tagintézmény	100	59/ 22	9	-	-	-	100	59/ 22	9	-	-
	Jókai Mór Tagintézmény	237	184 /72	10	237	184 /72	10	-	-	-	-	-
	Esze Tamás Tagintézmény	337	162 /86	15	337	162 /86	15	-	-	-	-	-
	Lőrincze Lajos Mikóházi általános Iskola	90	75/ 51	3	90	75/ 51	3	-	-	-	-	-
038477	B-A-Z Megyei Speciális Közüktatási és Módszertani Intézmény Sátoraljaújhelyi Tagintézménye Sátoraljaújhely, Deák u. 31.	109	86	109	0	0	0	0	0	0	109	86

Valamennyi intézményben integráltan látják el a sajátos nevelési igényű (dyslexia, dysgraphia, dyscalculia) tanulókat. Az intézmények halmozottan hátrányos helyzetű tanulói létszáma jól mutatja, hogy az intézmények nem készültek fel a lakosság összetételének ilyen mértékű változására. Az intézmények ez ellen a folyamat ellen a körzethatárok, az induló osztályok számának rotációszerű változtatásával próbálnak tenni. Mindezt teszik annak érdekében, hogy a HH és HHH helyzetű tanulók száma minél arányosabban alakuljon. Ez a korábbi 4 általános iskola egy intézménybe történő szervezésével könnyebbé vált.

Jelentős volt a városba költözők száma. Tulajdonképpen a munkahellyel nem rendelkező beköltözők száma nőtt meg, ezzel feszültség is jelentkezett a településen, szűkültek a lehetőségek, a korábbi iskola és foglalkoztatás jól illeszkedő arányai megváltoztak, előnytelenül érintve az esélyegyenlőséget. Megjelennek a peremterületeken a település jelei.

Település	Sátoraljaújhely
A településen élő óvodás gyermekek, tanulók száma	2 161
Ebből hátrányos helyzetű (fő)	1 063
Ebből hátrányos helyzetű %	49,2 %
Ebből halmozottan hátrányos helyzetű (fő)	633
Ebből halmozottan hátrányos helyzetű (%)	29,3 %

Sátoraljaújhelyben a Kazinczy iskola négy feladatellátási helyen működik 849 tanulóval. A tagintézmények között arányos a HH tanulók megoszlása.

2012/2013. tanévi adatok:

	Székhely	Esze	Jókai	Petőfi
Tanulók száma	175	337	237	100
HH/HHH tanulók száma	59/32	162/86	184/72	59/22
Első osztályosok száma	22	38	21	Német nemzetiségi 13
HH/HHH tanulók száma	7/4	24/14	17/5	9/3

Évfolyamokon belül vizsgálva az osztályok között a HHH tanulók arányát, lényeges eltérések tapasztalhatók, oka a korábbi intézményi struktúra és a beiratkozási körzethatárok. A székhely intézmény elsősorban a telepesezés nyomait magán viselő városrész körzetéből vett föl tanuló, ezen kívül igyekezett megfelelni a szülői igényeknek. Mindemelllett az iskola pedagógiai programjában rögzített két tanítási nyelvű alaptevékenység is következménye is a jelzett eltérés a tagozatos és normál osztályok között.

Az intézmények csak a megszokott, klasszikus tanórán kívüli programokat tudják biztosítani. Ez elsősorban finanszírozási kérdés. A szakember ellátottság minden intézményben jó. A napközis tanulók száma magas, de 1-5. osztályokban inkább megőrző funkciója van. Kíváncsú lenne, hogy ez a program 1-8. osztályokban jelenjen meg, több csoportban, kisebb létszámokkal. Ez elősegíthetné a tanuló, mint egyéniség fejlődését, hozzájárulna a környezet szocializációjához. Ezzel az általános jelenséggént érzékelhető társadalmi hátrányok csökkenthetővé válnának. Ilyen típusú tanórán kívüli elfoglaltság a tagintézmények közül csak Mikóházán figyelhető meg. 8. osztályig kiterjedően.

Az iskolán kívüli az Útravaló keretében folyik a tanulók segítése, eredményesen. A társulás által fenntartott intézményben a programot a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók veszik igénybe. 2006/2007. évben 85% HH /40% HHH arányban vettek részt. A Tanodába a halmozottan hátrányos helyzetű, elsősorban roma származású tanulók járnak – a pályázati kiírásnak megfelelően.

Sátoraljaújhely kistérségi központ. A Sátoraljaújhelyi Kistérség Többcélú Társulása területén működő közoktatási intézményfenntartó társulások száma: 5.

- I. Sátoraljaújhelyi Óvodai Intézményfenntartó Társulás (Sátoraljaújhely, Hollóháza, Kéked) - Fenntartó Intézmény: Hétszínvirág Óvoda, Szlovák és Német nemzetiségi Óvoda és Bölcsőde)., Bejáró gyermekek száma: 10 fő óvodás.
- II. Sátoraljaújhelyi Iskola Intézményfenntartó Társulás (Sátoraljaújhely, Hollóháza, Kéked, Alsóregmec, Felsőregmec, Vilyvitány, Mikóháza) - Fentartott Intézmény: Kazinczy Ferenc Általános Iskola Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Nyelvoktató Német és Szlovák Nemzetiségi Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény. Bejáró gyermekek száma: Mikóházára bejáró 86 fő iskolás
- III. Pálházi Intézményfenntartó Társulás(Pálháza, Filkeháza, Füzérkajata, Kishuta, Nagyhuta, Füzérradvány, Kovácsvágás, Füzér) - Fenntartott Intézmény: Körzeti Általános Iskola és Körzeti Óvoda. Bejáró gyermekek száma : 34 fő óvodás és 168 fő iskolás.
- IV. Sátoraljaújhelyi Kistérség Többcélú Társulása (19 önkormányzat- Sátoraljaújhely, Alsóregmec, Bózsza, Felsőregmec, Filkeháza, Füzér, Füzérkajata, Füzérkomlós, Füzérradvány, Hollóháza, Kishuta, Kovácsvágás, Mikóháza, Nagyhuta, Nyíri,

Pálháza, Pusztafalu, Vágáshuta, Vilyvitány)- Fenntartott Intézmény: Füzérkomlói Általános Iskola és Óvoda. Bejáró gyermekek száma: 18 fő óvodás és 69 fő iskolás.

A Sátoraljaújhelyi Iskola Intézményfenntartó Társulásnak nem csak Sátoraljaújhelyben, hanem Hollóházán és Mikóházán is van tagintézménye.

Hollóháza lakosság száma 1038 fő, a tagiskolában 1-8. évfolyamon tanulók száma csak 96 fő. A település előregszik, a 18 év alatti korosztályhoz az ott élők 18%-a tartozik. A 96 fő közel 40%-a HH/HHH gyermek. A bejáró tanulók száma 20%.. A hátrányos helyzetű tanulók jellemzően a környező településekről járnak be, elsősorban iskolabusz szolgáltatás igénybe vételével. Valamennyi bejáró halmozottan hátrányos helyzetű tanuló. Az osztályok tanulólétszáma fokozatosan csökken, a felső tagozat 8 fővel, az 1-2. osztály összevontan 18 fővel működik. A hátrányos helyzetű tanulók száma az alsó tagozatosok esetében nagyobb, mint a végzős osztályokban. A településen a bejáró és eljáró tanulók száma közel azonos, az osztályokban a hátrányos helyzetű tanulók száma viszonylag arányosan oszlik el.

Mikóházán helyben működik az 1-8. évfolyamos tagiskola 113 fős tanulói létszámmal. A hátrányos helyzetű tanulók 74%-ban vannak jelen az intézményben, ezen belül a HHH tanulók aránya 65%. A lakosság száma 556 fő, ehhez képest az intézménybe bejáró tanulók százalékos aránya igen magas, 76%. A bejáró tanulók több mint 85%-a hátrányos helyzetű, elsősorban a közeli Felsőregmec, Alsóregmec, Vilyvitány településekről. Az alsó és felsőtagozatosok esetében megfigyelhető a hátrányos helyzetű tanulók számának növekedése. 1-4. osztályokban 61 fő gyermek jár (50/33), 5-8. osztályokba pedig 52 fő (34/22). Ezen számadatokból is érzékelhető, hogy a környező településeken sok szociálisan hátrányos helyzetű család él. A bejáró gyerekek az iskolabusz szolgáltatást igénybe veszik.

A kistérség két másik intézményfenntartó társulása Pálházán és Füzérkomlóson működtet óvodát, iskolát.

Füzérkomlóson az iskola tanulói összlétszáma 104 fő. Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma 46 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya 44%. Az iskolában az SNI-s tanulók száma: 2 fő, iskolai aránya: 2%.

Az intézmény befogadó oktatásszervezést folytat, melyben elsősorban a szülők igényeit veszi figyelembe, ezért előfordul, hogy egy-egy telephelyen vagy osztálycsoportban még nagyobb számban fordulnak elő halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, mint azt az iskolai átlag mutatja. Az iskola megfelel a mai kor követelményeinek. Minden területen rendelkezésre áll az oktatáshoz szükséges tárgyi és személyi feltétel a sikeres oktatás megvalósításához.

Az iskolában a gyermekek tanulmányi eredménye eltérően alakul. A tanulmányi eredmények közötti különbségek elsősorban az otthoni környezet ingerszegénysége miatt alakul ki. Jelentős befolyással bír, hogy az óvodai ellátást a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók szülei nem veszik folyamatosan igénybe. A tanulók ebben az esetben már az iskolába lépés előtt lemaradnak az iskolatársaikkal szemben, mivel nem alakulnak ki náluk a közösségben való foglalkozás szabályai. Alacsony a koncentráció képességük, ezért nehezen illeszkednek be az iskola közösségeibe a különböző egyéni foglalkozások ellenére. A tanítási órákon túl a délutáni órákban szabadidős foglalkozásokon vehetnek részt a tanulók, ezek a foglalkozások minden tanuló számára elérhetőek (énekkar, számítástechnika szakkör, dráma szakkör, középiskolai felkészítők, iskolai könyvtár, hittan foglalkozások, művészeti körök, tehetséggondozó szakkör, természetvédelmi szakkör, karate, DSK).

A szabadidős foglalkozásokon, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók is szívesen vesznek részt általában. Igaz, hogy a részvételi arányuk az elméleti foglalkozásokon és a hittan foglalkozásokon alacsonyabb, mint a gyakorlati foglalkozásokon.

A tanórán kívüli foglalkozásokon résztvevők százalékos aránya az iskolában 85%. A HHH-s tanulók aránya a tanórán kívüli foglalkozásokon 100%.

A 7-8. osztályos tanulóknak a sikeres továbbtanulásuk érdekében előkészítő foglalkozásokat szerveznek. A jelentős lemaradásokat differenciált oktatással és a csoportmunka alkalmazásával pótolják, illetve konzultálnak az osztályfőnökökkel és értesítik a szülőket is.

Pálháza iskolájában a tanulók létszáma jelenleg 295 fő. A székhely településről 74, a környező településekről (Filkeháza, Füzérkajata, Füzérradvány, Kovácsvágás, Vágáshuta, Kishuta, Nagyhuta, Bózsva, Füzér, Nyíri, Mikóháza) összesen 170 tanuló jár. Így a bejáró tanulók száma összesen 170 fő. A pálházi központi iskolában a 295 tanulóból 245-en, a kovácsvágási tagiskolában 38-an, a kishutai tagiskolában 5-en, a füzéri tagiskolában 6-an tanulnak. A roma etnikumhoz tartozó tanulók száma 118 fő. A hátrányos helyzetű tanulók aránya 60 %, számuk 180. Ebből a halmozottan hátrányos helyzetűek száma 114 fő, a tanulói létszám 38,6 %-a. Az iskolában az SNI-s tanulók száma: 2 fő, iskolai aránya: 0,3 %.

Az intézmény 2003-tól vezette be a képesség-kibontakoztató és az integrációs programot, amelyben jelenleg 90 halmozottan hátrányos tanuló kapcsolódott be. 2005-től bekapcsolódtunk az Útravaló/ Út a középiskolába ösztöndíj programba, amelybe jelenleg 12 hátrányos és halmozottan hátrányos tanuló 5 mentortanárral került be. Az előző években kerültek közül 13-an 5 mentortanárral folytatják a programot. A Gyermekétkeztetési Alapítvány által meghirdetett pályázatok segítségével 4 település 90 rászoruló, hátrányos helyzetű tanulója jut rendszeresen étel-miszer-csomaghoz

A pálházi és a kovácsvágási iskolák épületei 2005-2006-ban teljes rekonstrukciós és bővítési folyamaton estek át, amelynek eredményeképpen a tanulók a XXI. század követelményeinek megfelelően felújított korszerű iskolába járhatnak. A központi iskolában az akadálymentesítés megvalósítása során lift épült, mozgáskorlátozott mellékhelyiségek kerültek kialakításra. Mindkét iskolában informatikai fejlesztés kapcsán sok új számítógép és egyéb számítástechnikai eszköz (projektor, laptop, nyomtatók, fénymásolók, stb...) beszerzése történt meg.

A továbbtanulási irányultság az elmúlt tanévben a következő volt: 26% gimnáziumba, 55% szakközépiskolába, 19% szakképző iskolába nyert felvételt. Több éves tapasztalat, hogy csökken a gimnáziumba, növekszik a szakközépiskolába jelentkezők száma. Évek óta viszonylag kevesen választják a szakképző iskolákat.

Az iskolában nagy választékot kínálnak az iskolán kívüli programokból. Több művészeti iskolával állnak kapcsolatban, melyek a különböző művészeti ágakban biztosítanak képzési lehetőségeket: néptánc, zene (zongora, furulya, klarinét, fuvola), fafaragás, modern tánc, stb. Különféle szakkörök működnek: színjátszó, kisügyes, sakk, stb. A sport terén birkózás, labdarúgás, asztalitenisz a kedvelt elfoglaltságok. A szabadidős foglalkozásokon, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók is szívesen vesznek részt. A tanórán kívüli foglalkozásokon résztvevők százalékos aránya az iskolában 90%. A HHH tanulók aránya a tanórán kívüli foglalkozásokon 50%.

Középiskola:

OM azonosító	Intézmény neve	Gyermekek-, tanulólétszám az intézményben			Tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint							
					Normál (általános tanterv)			Emelt oktatás két nyelvű oktatás			Gyógy- pedagógiai tagozat	
		Összesen	HH/HHH	SNI	Összesen	HH/HHH	SNI	Összesen	HH/HHH	SNI	Összesen	HH/HHH
029305	V. István Közgazdasági és Informatikai Szakközépiskola	552	151 / 31	2	552	151 / 31	2	0	0	0	0	0
200600	Kossuth Lajos Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium	599	156/ 18	11	481	129/ 14	9	118	27/4	2	-	-
029334	Szépsi Laczkó Máté Mezőgazdasági Szakképző Tagiskola	418	269/ 99	24	418	269/ 99	24	-	-	-	-	-
029322	Trefort Ágoston Szakképző Tagiskola	412	285/ 124	12	412	285/ 124	12	-	-	-	-	-

A középiskolák közül a az V. István a városi önkormányzat fenntartásában működik, a többiek a megyei önkormányzat hatáskörébe tartoznak.

Az V. Istvánban 9-12. évfolyamon 451 fő, a szakképző évfolyamon 101 fő tanul. Az iskolában a HH/HHH tanulók száma jelentősen emelkedett 2006/2007-ben 17,8%/2,5%, 2007/2008-ban pedig már 27,4%/5,6%-ra emelkedett.

A szülők iskolázottsága a 2002-200. éveket vizsgálva 11,7 év, ez az országos mutatókhoz viszonyítva átlagos, a munkanélküliek aránya a szülők között 22,38% a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya 41,34%. A diákok több mint 54%-a bejáró tanuló, akik közül 37% hátrányos helyzetű. Ez az érték 22%-kal magasabb, mint a sátorlajújhelyi tanulóké.

Az intézmény arra törekszik, hogy olyan képzési kínálatot alakítson ki, amivel a képzettséget megszerzők kedvező pozícióba kerülnek a munkaerő – piacon. Az iskola 2006/2007. tanévtől a tehetséggondozás színtere, elnyerte a tehetséggondozó bázisiskola címet. A szakközépiskolák országos rangsorában a felső 20%-hoz tartozik.

Sátorlajújhelyben az Általános Iskolában a Hivatal romaügyi referense vezetésével Konfliktuskezelő program zajlott ebben az évben. Korábban pályázat keretében Diszkrimináció ellenes akcióorozat Helyi tolerancia erősítő kezdeményezés címmel meghirdetett pályázati felhíváson részt vettünk 2005-ben, de sajnos a pályázat nem nyert, az elutasítás oka: nem volt elég költséghatékony.

Foglalkoztatási helyzetkép:

A társadalmi – gazdasági átalakulás folyamatában a lakosság gazdasági aktivitás szerinti összetétele az elmúlt években átrendeződött. Megváltozott a munkaerő iránti igény, a foglalkoztatottak száma és aránya lényegesen visszaesett, ezzel együtt a munkanélküliek és az inaktív keresőké számottevően emelkedett. A megszűnt vállalatok helyett néhány új alakult, de ezek munkaerő – felvétele jóval alacsonyabb, jövedelemtermelő képessége pedig közel azonos.

A gazdasági körülmények hatására a foglalkoztatási igények gyökeresen megváltoztak:

- az ipar egyre kevesebb munkaerőt igényel, az emberi munkát felváltotta a technika,
- településünkön a mezőgazdaságból élők aránya korábban is alacsony volt,
- módosult a gazdasági szervezetek mérete, a nagyüzemeket, nagyvállalatokat
- felváltották a kis és a közép méretű vállalkozások, ez különösen a szolgáltatásokban vált természetessé,
- csökkent a fizikai munka aránya,
- rohamosan növekszik a számítógépes ismeretek használatának igénye a munkáltatók részéről.
- A munkanélküliség tartós jelenséggé vált településünkön a 90-es évek gazdasági átalakulását követően. Városunkban a munkanélküliek aránya nem csak a megyei, hanem az országos átlagot is meghaladja.

Az álláskeresők majd fele szakképesítéssel nem rendelkezik, ez ráirányítja a figyelmet a képzés és átképzés fontosságára. Mivel városunkban az elhelyezkedési lehetőségek korlátozottak, új kihívásoknak kell megfelelni a szakmai ismeretek, az elvárt képességek, készségek fejlesztése, valamint a munkához való viszony, hozzáállás tekintetében is.

Iskolai végzettség	Száma (fő)	Megoszlása (%)
8 általános alatt	100	8,1
Általános iskola	423	34,1
Szaktanulmányok	413	33,3
Középfokú végzettség	260	21,0
Felsőfokú végzettség	43	3,5
Összesen:	1239*	100,0

* 2007. októberi adatok

Időszak	2000. év	2000. év megoszlása (%)	2011. év	2011. év megoszlása (%)
Általános iskola 8 osztályánál kevesebb végzettséggel rendelkező nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	82	7,85%	78	6,31%
Általános iskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	337	32,25%	436	35,28%
Szaktanulmányok végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	326	31,20%	332	26,86%
Szaktanulmányok végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	14	1,34%	15	1,21%
Szakközépiskolai, technikumi, gimnáziumi végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	251	24,02%	303	24,51%
Főiskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	26	2,49%	54	4,37%
Egyetemi végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	9	0,86%	18	1,46%

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	1045	100,00%	1236	100,00%
--	------	---------	------	---------

Forrás: KSH – Tájékoztatási adatbázis

Településünkön pontosan körülhatárolható rétegek, csoportok kerültek szinte behozhatatlan hátrányba az elmúlt években.

- Folyamatosan növekszik a tartósan, hosszútávon munkanélküliek száma és aránya, elsősorban a munkanélküli ellátásból kikerülő, de elhelyezkedni nem tudó, ellátatlan, vagy különféle segélyekből élők száma
- a munkanélkülieken belül olyan, jól meghatározható rétegek alakultak ki, amelyeknek visszavezetése a munka világába szinte megoldhatatlan (alacsonyan képzettek, megváltozott munkaképességűek, idősebbek, romák, stb.)
- a több gyermekes, GYES-ről, visszatérő anyák visszavezetése a munkaerőpiacra egyre nehezebb, időközben megszűntek azok a munkahelyek, ahol korábban dolgoztak, vagy nőtt a követelményrendszer

Általános tapasztalat, hogy a munkanélküliség időtartamának növekedésével egyre csökken az esélye az elhelyezkedésnek.

Az álláskeresők tekintetében továbbra is meghatározó, 46,7%-os arányt képviselnek a 35 év alattiak. 2007. évben a nyilvántartásba vett állásajánlatok döntő többsége fizikai jellegű munkakörök betöltésére irányult. Elsősorban szakképzetlen segéd- és betanított munkásokat, illetve gyártósori összeszerelőket az ország távolabbi részeire várnak a munkáltatók. Nem fizikai jellegű munkára alig van igény.

A társadalmi – gazdasági átalakulásnak a cigányság a legnagyobb vesztese. A foglalkoztatás esélyeit rontó tényezők, az iskolai végzettség, a szakmai képzettség hiánya, alacsony foka halmozottan jelentkezik körükben. A 19-34 éves korú roma népesség zöme, 83,95%-a inaktív, azaz hivatalosan nem dolgozik, nincs munkahelye. Az inaktív személyek zöme regisztrált munkanélküli. A regisztrált munkanélküliek közel egyötödének soha nem volt munkaviszonya. A nők inaktivitásának aránya 91,6%, még a középiskolával rendelkező nőknek is csak 21,7%-a dolgozik. A Borsod – Abaúj – Zemplén Megyei Munkaügyi Központ Sátoraljaújhelyi Kirendeltsége keretében 205 fő munkanélküli kapcsolódott tanfolyami képzésekhez. A különféle szakmacsoportokra irányuló képzések mellett igen fontos volt a 7-8. osztályos felzárkóztató oktatás, amelynek során általános iskolai végzettség szerzésére nyílt lehetőség. Kistérségi Foglalkoztatási Stratégia elfogadásra került. Az önkormányzat folyamatosan pályázik közmunka programokra.

A foglalkoztatási gondok enyhítését szolgálta a „Hátrányos helyzetű tartós munkanélküliek munkaerő piaci reintegrációja Sátoraljaújhelyen” című pályázat 50 fő fele roma származású munkavállaló képzése és foglalkoztatása 3 szakmában (25 fő parkgondozó, 10 fő motorfűrészes – kezelő, 15 fő szobafestő, mázoló és tapétázó), 18 hónap időtartamban, s 15 fő még további 18 hónapig tartó foglalkoztatásával. Közülük 37 fő szerzett OKJ-s bizonyítványt.

2006-ban 100 fő tartós munkanélküli számára félévre biztosítottunk közmunka program keretében munkát, s ezt 1 hónappal sikerült meghosszabbítani.

2007-ben 31 fő tartós munkanélküli számára 3 hónapos közmunkát szerveztünk (3 vagy több gyermeket nevelő, családban élő mindkét álláskereső, fogyatékos gyermeket családjukban nevelő szülők számára). Ennek folytatására beadott pályázatunk nem nyert támogatást.

Városunkban a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatását még mindig a Start Rehabilitációs Vállalat biztosítja. Nevezett vállalat jelentős szerepet vállal annak érdekében, hogy az itt dolgozók a társadalom hasznos tagjának érezhessék magukat. A Start Vállalat jelenleg 44 főt, ezen belül fele-fele arányban főként 67 %-os és 50 %-os rokkant személyeket alkalmaz. A vállalat nyomda- és fűtőüzemi tevékenységet folytat, ellátva Sátoraljaújhely

Város és térsége felmerülő igényeit. A vállalat és az Önkormányzat a tevékenység helyéül szolgáló épületet (3980 Sátoraljaújhely, Ady u.2.) 1999-2009.évek között térítésmentesen biztosítja. A megállapodás keretében a térítésmentes használat ellenében a vállalatnak kizárólag 26 fő folyamatos alkalmazását kellett biztosítania. Az állami támogatás csökkenésével veszélybe kerülhet a megváltozott munkaképességűek alkalmazása, ezáltal felmerülhet, hogy nekik is szociális ellátórendszer által biztosított szolgáltatásokat kell igénybe venniük.

Megváltozott munkaképességűeket foglalkoztat a városban 2 varroda, a NORPAN Sütőipari kft is, valamint 2 főt a Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zempléni Térségi Egyesülete.

Ezen területen az esélyegyenlőség megteremtése érdekében meghatározó jelentősége van a mozgáskorlátozottak (Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zempléni Térségi Egyesülete) és a Vakok és Gyengénlátók Egyesületének is, akik speciális programokkal, tréningekkel segítik a rászorulókat mindennapi életét.

A Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zempléni Térségi Egyesülete a jogszabályi előírásokhoz kapcsolódóan a Komplex Rehabilitációs Programban való részvételre jelenleg 1 fő rehabilitációs menedzser felkészítésével felkészült a jogszabály végrehajtására, a megváltozott munkaképességűek segítésére. Sátoraljaújhelyben A Zempléni Civil Szervezetek Házában lesz irodájuk, ahova várják majd az érintetteket, s a menedzseri létszámot bővíteni kívánják. Bár a jogszabály 2008-ban életbe lépett 42/2008. (II.29.) kormányrendelet, de a rehabilitációs tevékenység nem indult el. A rendeletben foglaltak alkalmazására a Munkaügyi Központ helyi Kirendeltsége is felkészült.

Jelenleg Sátoraljaújhelyben akkreditációval rendelkező foglalkoztatók:

- 2B Lakberendezési Áruház Kft.
- NORPAN Sütőipari Kft.
- Start Rehabilitációs vállalat
- Könyvek Háza Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.
- TEXTONT Textilipari és Szolgáltató Kereskedelmi Kft.
- Cipész és Szolgáltatóipari Kft.
- Várhegy Diszkont Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.
- ALK-Ker 2001 Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.
- RTW SERVICES HUNGARY Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
- Zempléni Vízmű Kft.
- Zempléni Ruhaipari Kft.
- Heiche Hungary Ipari és Kereskedelmi Bt.
- Csontos és Balabás Vendéglátó és Szolgáltató Kft.
- Fundametum Építőipari, Tervező és Szolgáltató Kft.
- MIKRO-SOLAR Szépségszalon Bt.
- MEDICPLAST CO Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Mezőgazdasági Kft.
- Piloná Gábor egyéni vállalkozó
- Szappanos László egyéni vállalkozó
- Ignáth Illés egyéni vállalkozó

A Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zempléni Térségi Egyesülete elnöke szerint a fogyatékkal élőknek legfeljebb 10%-a foglalkoztatott térségünkben, településünkön.

Kiemelkedő fontosságúnak mondható a civil szervezetek –ezen belül a Zempléni Civil Szervezetek Szövetsége és a Munkanélküliek és Álláskereső Egyesülete –tevékenysége. A Zempléni Civil Szervezetek Szövetsége sikeres pályázatot nyújtott be a ROP 3.2.2.komponensében a foglalkoztatás elősegítése érdekében. A pályázat átfogó célja az aktív

korú, hátrányos helyzetű, nem foglalkoztatott személyek munkaerő piaci helyzetének javítása, a munka világából kiszorult emberek reintegrációja, valamint a szociális gazdaság megerősítése. A program 2006. augusztusa és 2008. júliusa között valósul meg.

A projekt fő céljai:

- 15 fő aktív korú, hátrányos helyzetű, munkanélküli (alacsony végzettségű vagy elavult képzettséggel rendelkező, tartósan munkanélküliek, lehetőség szerint 45 év felettiek) munkaerő piaci reintegrációja, átfogó szociális mentori és munkaerő piaci szolgáltatások nyújtásával;
- alternatív szolgáltatással bővíteni a magánszemélyek által igénybe vehető szolgáltatások körét, esélyt teremtve a szociális szolgáltatások piaccá szervezésére, a helyi szociális gazdaság fejlesztésére.

A célcsoport helyzetének stabilizációja miatt már a képzés ideje alatt (10 hónap) munkaviszony létesül, illetve a sikeres szociális ápoló és gondozó vizsgát követően 1 évig biztosított a foglalkoztatás.

Sátoraljaújhely Város Önkormányzata a Sátoraljaújhelyi Kistérség Többcélú Társulása székhelye. A többi településsel együtt „A foglalkoztatást elősegítő tevékenységek helyi koordinációjának elősegítése” (ROP 3.2.1) program keretében megalkották a Sátoraljaújhelyi Kistérség Foglalkoztatási Stratégiáját, s ennek érdekében 2006. november 21. napján a Társulás tagjai, Sátoraljaújhely Város Önkormányzat, és partnerei (kistérségi önkormányzatok, Munkaügyi Központ, CKÖ, civil szervezetek, vállalkozások) aláírták Sátoraljaújhelyi Kistérség Foglalkoztatási Paktumát.

5.3.2. Horizontális fejlesztendő területek programjai

Romák esélyegyenlőségének javítása:

A 2001. évi Népszámlálásból előállított mutatók szerint a szegregátum és a keleti városrész adatai:

Ssz.	Adat	Szegregátum	Keleti városrész
1	Lakónépesség száma	1 300 fő	6 662
2	A lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	40,3 %	23,5 %
3	A lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	53,1 %	64,4 %
4	A lakónépességen belül 60-x évesek aránya	6,6 %	12,1 %
5	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	72,0 %	30,9 %
6	Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	2,5 %	9,7 %
7	Lakásállomány	346	2 312
8	Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	51,7 %	19,0 %
9	Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	78,7 %	50,2 %
10	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	63,5 %	23,0 %

A város határ menti település, így a nemzetiséghez való tartozás szempontjából is vizsgálni kell a településen élők helyzetét. A KSH 2001. évi felmérése szerint a kisebbség részaránya 8% körül mozog. A népszámlálás adatai szerint 2001-ben a kisebbségen belül a 1131 fő volt roma lakosság száma, ez a teljes lakosság 6%-a (a kisebbség közel 70%-a). A szlovák határhoz való közelség ellenére mindössze 1,5%-nyi lakos vallotta magát szlováknak, a németek aránya pedig 0,9%.

Azt követően 2005-ben a hivatal roma referense felmérést készített, ami szerint Sátoraljaújhely roma lakosságának száma 1812 fő. 2001-ben Sátoraljaújhely lakosságának 6,19%-a volt a roma népesség, 2005-ben pedig a roma referens felmérése szerint már a lakosság 10,4%-a.

Tényleges adatokkal jelenlegi létszámukat illetően nem rendelkezünk, de a roma lakosság létszámának megítélése igen széles skálán mozog.

2004. júliusában a CKÖ elnöke nyilatkozata szerint a roma lakosság becsült aránya 13,2%, 2400 fő. A roma referens 2005. évi adatai szerint a város roma lakosságának száma 1678 fő. Az általa megadott adatok közötti különbség – a roma lakosság létszámának 134 fővel történt csökkenése oka, hogy több család a Dunántúli (Győr, Sopron, Sárvár, stb.) településekre költözött, mivel ott találtak munkahelyet.

Aktuális adatokat a 2011 évi népszámlálás adatai tartalmaznak majd, azonban az adatok KSH általi feldolgozása jelenleg még nem történt meg.

A roma referens felmérése szerinti adatok:

Év	Teljes lakos-ság	Roma lakos-ság	A roma lakosság aránya a teljes lakosság körében	Nő	Férfi	Munka-képes korú	Nyugdí-jas	Általános iskolás	Óvo-dás
2005	17154	1812	10,563	980	832	872	92	520	115

A roma lakosság körében nem rendelkezünk korosztályos megbontással. A lakosság körében szintén jellemző a női lakosság magasabb száma, 148 fővel vannak többen, mint a férfiak. A statisztikából sajnos az is kiderül, hogy közülük csak 92 fő részesül nyugellátásban. A munkaképes korú a roma lakosság 48,12%-a, de közülük csak nagyon kevesen dolgoznak, tudnak elhelyezkedni megfelelő iskolai végzettség, szakma hiányában.

A romák esélyegyenlőségének, képviseletének erősítése érdekében 2001. októberében alakult az Igazságügyi Minisztérium szervezésében az Antidiszkriminációs Ügyfélszolgálati Roma Hálózat, ez jelenleg is működik. Az ügyfélszolgálat ügyvédjeivel határozatlan idejű szerződést kötött a minisztérium. Az ügyvéd feladata, hogy azokban az esetekben amikor valakit cigány származása miatt hátrányos megkülönböztetés ér, azt vélelmezi, akkor érdekében eljárjon, érdekét képviselje akár peres úton is. Nem csak ezen ügyekben, hanem egyéb más problémáik megoldásában is nyújt segítséget (iskolai oktatásban előforduló gondok – az ügyvéd tájékoztatása szerint ez Sátoraljaújhelyben nem jellemző -, rendőrségi intézkedéssel kapcsolatos sérelmek, stb), őket sem utasítja el az ügyvéd. Meg kell jegyezni, hogy a más nemzetiséghez tartozók is megkereshetik az ügyvédet, őket sem utasítja el.

Az Önkormányzat a Cigány Kisebbségi Önkormányzat számára iroda helyiséget biztosít a Hivatal épületében, s az Ügyfélszolgálatot ebben az irodában működik, hetente két alkalommal. Az ügyfélfogadás szerdán 15-17 óra között, pénteken 10-12 óra között működik.

2001. októberétől, tehát megalakulásától a tájékoztatás szerint kb. 400 ügyfél fordult az ügyvédhez a Hegyaljáról, Hegyközből, Bodrogközből. A megyében 3 fő lát el ügyfélszolgálatot – 1 fő Miskolcon, 1 fő Ózdon és 1 fő Sátoraljaújhelyben, így előfordul, hogy távolabbi területről is jönnek a helyi irodába.

Munkanélküliség Sátoraljaújhelyen (2010. évben)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	1164
Nyilvántartott álláskeresők száma, férfi	628
Nyilvántartott álláskeresők száma, nő	536
180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma összesen	576
Általános iskola 8 osztályánál kevesebb végzettséggel rendelkező nyilvántartott álláskeresők száma	78
Általános iskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma	410
Szakmunkás végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma	328
Szakiskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma	15
Szakközépiskolai, technikumi, gimnáziumi végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma	285
Főiskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma	39
Egyetemi végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma	9
Fizikai foglalkozású nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	974
Szellemi foglalkozású nyilvántartott álláskeresők száma	190
Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma	168
A 18-20 éves nyilvántartott álláskeresők száma	86
A 21-25 éves nyilvántartott álláskeresők száma	181
A 26-30 éves nyilvántartott álláskeresők száma	149
A 31-35 éves nyilvántartott álláskeresők száma	154
A 36-40 éves nyilvántartott álláskeresők száma	138
A 41-45 éves nyilvántartott álláskeresők száma	143
A 46-50 éves nyilvántartott álláskeresők száma	120
A 51-55 éves nyilvántartott álláskeresők száma	123
A 56-60 éves nyilvántartott álláskeresők száma	69
A 61-X éves nyilvántartott álláskeresők száma	1
Egy éven túl álláskeresők száma	276

Forrás: KSH – Tájékoztatási adatbázis, 2010. évre vonatkozó adatai

Sajnos a munkaképes lakosság helyzete Sátoraljaújhelyen sem jobb, mint a régióban vagy éppen a megyében. Bár a környező falvakhoz képest nyilvánvalóan kedvezőbb a kép, a munkanélküliségi adat riasztó. Különösen az iskolai végzettségek szerinti eloszlás aggasztó. Látható, hogy a legnagyobb számban az alacsonyan kvalifikáltak vannak, hiszen a legfeljebb

8 általános végzettségűek teszik ki az összes álláskereső közel felét. Ahogy az országban máshol is, itt is hatványozottan jelentkezik a pályakezdő álláskereső problémája. Az összes álláskereső közel tizede pályakezdő, ami azt jelenti, hogy munkatapasztalat nélkül próbál meg sikertelenül elhelyezkedni. Az egy éven túli álláskeresők száma is rendkívül magas.

A Borsod – Abaúj – Zemplén Megyei Munkaügyi Központ Sátorajáújhelyi Kirendeltsége keretében 205 fő munkanélküli kapcsolódott tanfolyami képzésekhez. A különféle szakmacsoportokra irányuló képzések mellett igen fontos volt a 7-8. osztályos felzárkóztató oktatás, amelynek során általános iskolai végzettség szerzésére nyílt lehetőség.

Kistérségi Foglalkoztatási Stratégia elfogadásra került. Az önkormányzat folyamatosan pályázik közmunka programokra.

A foglalkoztatási gondok enyhítését szolgálta a „Hátrányos helyzetű tartós munkanélküliek munkaerő piaci reintegrációja Sátorajáújhelyen” című pályázat 50 fő fele roma származású munkavállaló képzése és foglalkoztatása 3 szakmában (25 fő parkgondozó, 10 fő motorfűrészes – kezelő, 15 fő szobafestő, mázó és tapétázó), 18 hónap időtartamban, s 15 fő még további 18 hónapig tartó foglalkoztatásával. Közülük 37 fő szerzett OKJ-s bizonyítványt.

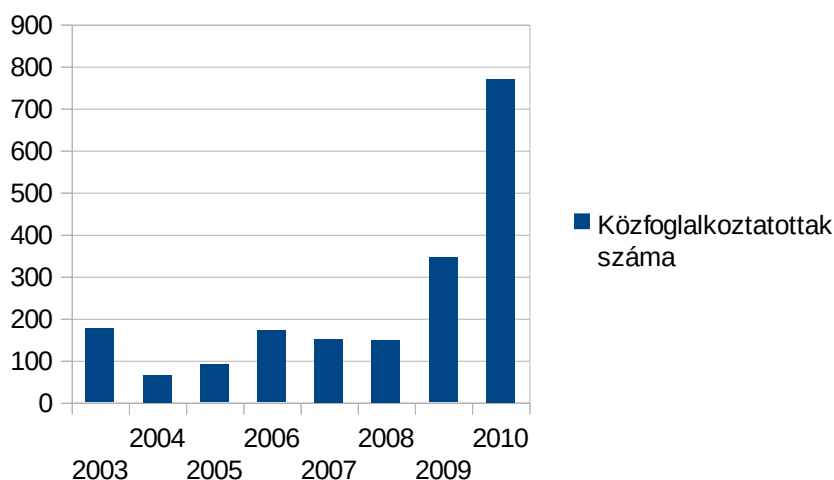
2006-ban 100 fő tartós munkanélküli számára félévre biztosítottunk közmunka program keretében munkát

2007-ben 31 fő tartós munkanélküli számára 3 hónapos közmunkát szerveztünk (3 vagy több gyermeket nevelő, családban élő mindkét álláskereső, fogyatékos gyermeket családjukban nevelő szülők számára). Ennek folytatására beadott pályázatunk nem nyert támogatást.

Sátorajáújhely Város Önkormányzata a Sátorajáújhelyi Kistérség Többcélú Társulása székhelye. A többi településsel együtt „A foglalkoztatást elősegítő tevékenységek helyi koordinációjának elősegítése” (ROP 3.2.1) program keretében megalkották a Sátorajáújhelyi Kistérség Foglalkoztatási Stratégiáját, s ennek érdekében 2006. november 21. napján a Társulás tagjai, Sátorajáújhely Város Önkormányzat, és partnerei (kistérségi önkormányzatok, Munkaügyi Központ, CKÖ, civil szervezetek, vállalkozások) aláírták Sátorajáújhelyi Kistérség Foglalkoztatási Paktumát.

Közfoglalkoztatás helyzete Sátorajáújhelyben

Az elmúlt két év közfoglalkoztatási hulláma Sátorajáújhelyt is elérte.

Forrás: Sátorajáújhely Város Önkormányzata – adatszolgáltatása alapján

Mint láthatjuk, a közfoglalkoztatottak száma közel megnyolcszorozódott 8 év alatt, az arra szánt összeg pedig több mint a tízszerese, mint volt hét-nyolc évvel ezelőtt. Az egyre szűkülő önkormányzati költségvetésnek óriási érvágás a közfoglalkoztatásra elköltött több százmillió forint. Bár a statisztikákon javít, hiszen a közfoglalkoztatottak kikerülnek a munkanélküliek közül, a valóságban ez nem jelent megoldást egy település számára, hiszen például sokszor nem is tudják őket kellő mennyiségű és minőségű munkával ellátni.

Nők esélyegyenlősége:

Az 1990-ben megkezdődött rendszerváltozás gazdasági hatásai legmarkánsabban a munkaerő piacon jelentkeztek. A nők legnagyobb problémái is a foglalkoztatásból adódtak, ugyanakkor a gazdaság versenyképességének fokozásához szükség van arra, hogy minél többen dolgozzanak. A munkaadók – különösen a versenyszférában – megtalálják azokat a kibúvókat, kikapukat, amelyek révén jogi szankció nélkül is lehetőségük nyílik a fiatal, családalapítás előtt álló, vagy kisgyermekes női munkaerő alkalmazásával kapcsolatos negatív megkülönböztetésre.

A regisztrált munkanélküliek megoszlása nemek szerint

Év	Nő (%)	Férfi (%)
2002	39%	61%
2003	40%	60%
2004	40%	60%
2005	41%	59%
2006	42%	58%
2007.	43%	57%
2008.	42%	58%
2009.	48%	52%
2010.	46%	54%
2011.	45%	55%

Az adatok szerint a településen magasabb a férfi munkanélküliek aránya mint a nőké. Ez azzal magyarázható, hogy a településen korábban elsősorban férfiakat foglalkoztató üzemek jelentős része nem folytatta tevékenységét, megszűnt, felszámolták, más országba települt át.

Fogyatékkal élők támogatása:

A városban élő fogyatékos emberek létszáma és fogyatékoságuk mértékére megbízható statisztikai adat nem áll rendelkezésre. A Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zemplén Térségi Egyesülete tagnyilvántartása szerint 2007. évben Sátoraljaújhelyben 676 sorstárs rendelkezett egyesületi tagsággal, fizette tagdíját. Ez a létszám azonban nem fedi a ténylegesen mozgásszervi fogyatékosággal élők létszámát, ugyanis közülük nem mindenki egyesületi tag, s az idős korosztálynak nem is kell tagsági díjat fizetni. Az Egyesület vezetése szerint városunkban az érintettek létszáma megközelíti a lakosság 10%-át. 2007.évben 450 súlyosan mozgáskorlátozott személy részesült közlekedési támogatásban. Közülük 246 fő 1-62 éves kor között, 204 fő pedig már betöltötte a 62. életévét.

A Vakok és Gyengénlátók Egyesülete helyi szervezete pontos adattal nem szolgált, A Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Cigándi Klubjának tagjai a helyi fogyatékkal élők. 2007-ben 15 fő sátoraljaújhelyi lakos rendelkezett tagsággal. Ez esetükben sem fejezi ki a ténylegesen fogyatékkal élők számát, mert a tapasztalatok szerint sokan titkolják fogyatékoságukat.

A veleszületett fogyatékossgal élő személyeken túl az egyes fogyatékossgai csoportokban különböző mértékben kell számolni a betegségből, balesetből szerzett fogyatékossg miatt akadályozott személyekkel is. A fogyatékos népesség demográfiai összetétele a városi átlagtól jelentősen eltér: magasabb közöttük az időskorúak aránya az életkor előrehaladtával betegség vagy baleset következtében fogyatékossgá válás következményeként. Az időskorú diabetes problémák miatt a látásfogyatékosok száma, a balesetek miatt a mozgássérültek köre gyarapszik. A fogyatékkal élők iskolai végzettségére vonatkozóan adatokkal nem rendelkezünk.

A Magyar Államkincstár Észak – magyarországi Regionális Igazgatóságának Sátoraljaújhelyi Családtámogatási Irodájának Kirendeltsége az alábbiak szerint folyósít vakok személyi járadékát, illetve fogyatékossgai támogatást a városban élő lakosok részére 2008. április hónapban:

- Vakok személyi járadéka
 - Sátoraljaújhely 7 fő
 - Széphalom 1 fő.
- Fogyatékossgai támogatás
 - Sátoraljaújhely 169 fő
 - Károlyfalva 9 fő
 - Széphalom 4 fő
 - Rudabányácska 1 fő.

6. Stratégiai fejezet

6.1 A város hosszú távú jövőképe

A város hosszú távú jövőképeinek meghatározásakor kiemelten az Új Magyarország Fejlesztési Terv, az Észak-Magyarországi Operatív Program, 97/2005.(XII.25.) OGY határozata az Országos Területfejlesztési Koncepcióról dokumentumok ajánlásaira támaszkodott a város, amely a következő képen alakul:

- az idegenforgalmi vonzerő fejlesztése EU, központi, regionális és helyi erőforrások alkalmazásával,
- lakóterület fejlesztés, megfelelő telekkínálat biztosítással,
- infrastruktúra fejlesztés (utak, közművek)
- térségi, hálózati kapcsolatfejlesztés,
- gazdasági kapcsolat fejlesztése.

Sátoraljaújhely város Integrált Városfejlesztési Stratégiájának alapját a 100/2003/1651/V.22. számú közgyűlési határozattal elfogadott **Településfejlesztési koncepció és stratégiai programban** foglaltak képezték. A település jövő képe a múlt táji történelmi és építészeti adottságai és a jelen gazdasági lehetőségei alapján a következő képen került meghatározásra:

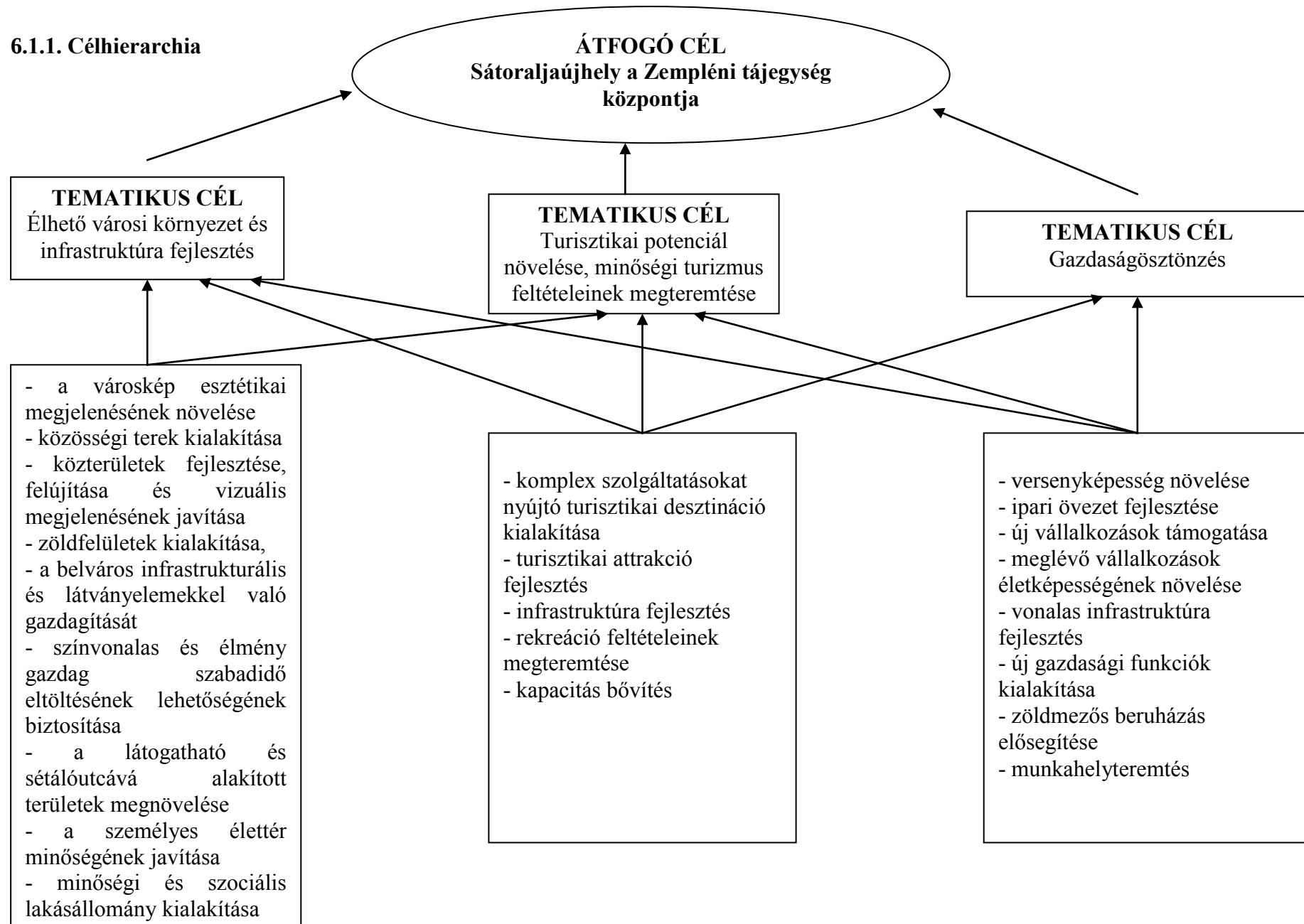
A városvezetés a célok kijelölésekor törekedett arra, hogy az IVS-ben megfogalmazott fejlesztések a város szűkebb és tágabb térségében elfoglalt pozíciójával összhangban legyen, figyelembe véve a térségi stratégiák által megfogalmazott jövőképeket.

Sátoraljaújhely az észak – keleti határmenti kiemelkedő jelentőségű idegenforgalmi vonzerejű, kellemes lakókörnyezetet és jó vállalkozási lehetőségeket biztosító települése, a Zempléni tájegység központja. Kapcsolattrendszere kiterjed kistérségére és a határon túli környékbeli településekre.

A település fejlesztés hosszú távú célkitűzése tehát, hogy funkcióinak megerősítésével a kistérségben

- a lakosság életminőségének, ellátási és környezeti viszonyait javítsa,
- a környező települések fenntartható fejlődését biztosítsa,
- a fejlődőképes gazdaság feltételeit biztosítsa,
- a társadalmi, gazdasági és környezeti céloknak megfelelő térbeli szerkezet kialakítását elősegítse, a településeken és a terület-felhasználás fő irányainak meghatározásával.

6.1.1. Célhierarchia

A stratégiai program **átfogó célja**, hogy a városfejlesztés hosszú távon a településszerkezet, a területhasználat, a városi környezet fejlesztésének érdekében véghezvitt fejlesztések, a természeti és épített örökség védelmének érdekében tett fejlesztések, valamint a versenyképes gazdaság feltételeinek megteremtésével egy olyan élhető középvárosi környezetet teremtsen saját és környezetének lakosai számára, amely a jelenleginél komfortosabb, esztétikusabb élettér biztosításával hozzájárul a város népességmegtartó képességének növekedéséhez, valamint város fenntartható növekedéséhez.

Az átfogó cél elérése az alábbi **tematikus célokon** keresztül lehetséges:

T1. Élhető városi környezet és infrastruktúra fejlesztés

T2. Turisztikai potenciál növelése, minőségi turizmus feltételeinek megteremtése

T3. Gazdaságösztönzés

T1. Élhető városi környezet és infrastruktúra fejlesztés

A városban a piaci nehézségek előtérbe kerülésével megindult a népességvesztés, melyben legjelentősebb szerepe van az **elvándorlásnak**. Ez a tendencia már évtizedek óta megfigyelhető, különösen a fiatalabb (20-40 év közötti) korosztályra jellemző, az elvándorlók iskolai végzettsége magasabb a városi átlagnál, ami veszélyes tendencia. A város lakónépessége negatív vándorlási egyenleggel jellemezhető, ami függ a városban lakók életkörülményeitől és ezen belül a munkalehetőségek változásától. A fejlesztési terület a város egyik **legforgalmasabb tömegközlekedési pontja**, jelenleg az itt található közterület rendkívül zsúfolt.

Sátoraljaújhely városának megújításának tervezését személyes és csoportos interjúk elkészítése előzte meg, melyen a város vezetése, önkormányzati képviselők, különböző Kamarák elnökei, legnagyobb gazdasági társaságok vezetői, kórház igazgatók, civil szervezetek képviselői, egyházi személyiségek vettek részt. Egyértelmű vélemény volt, hogy a városnak a jövőben nagyobb teljesítményt kell mutatnia, ha meg akar felelni a kistérségben, a régióban betöltött funkciójának, országos és nemzetközi szerepkörének. A belső úthálózat lepusztult, a forgalmi rend kaotikus. Az **évtizedek óta félbehagyott, rehabilitálandó belváros látványa** és szolgáltatásai nem vonzóak. A város nem rendelkezik egy nyüzsgő élettel teli belvárossal, amely a turistákat a városban tartaná, illetve a helyiek lokálpatriotizmusát erősítené. A belvárosi rehabilitáció folytatása, a szemetes, piszkos rendezetlen állapotok megszüntetése elsőrangú kérdés.

A **lakosság véleménye** alapján megállapítható, hogy erősen **jelen van a lokálpatriotizmus**. Értékelik a város történelmi hagyományait, nevezetességeit és meghatározó a város szép fekvése. Szeretnék, ha javulna a városkép, a szemetes, elhanyagolt környezet rendezetté válna.

T2. Turisztikai potenciál növelése, minőségi turizmus feltételeinek megteremtése

A város turizmusfejlesztési koncepciójának megfelelően a fenntartható turizmus kialakításához és Nyíregyháza idegenforgalmi versenyképességének növeléséhez szükséges a **természeti, a gazdasági és a társadalmi környezet átfogó megújítása**, ami többek között magában foglalja a természeti értékek védelmét, a negatív környezeti hatások csökkentését, a helyi lakosság szemléletformálását, az elvándorlás megállítását, a képzési rendszer

modernizációját és a vállalkozások megerősítését. A nemzetközi gyakorlatnak megfelelően **az idegenforgalmi fejlesztések fő eszközei** a következők:

- a meglévő turisztikai **attrakciók fejlesztése** és újabb vonzerők kialakítása,
- arculatformáló, exkluzív turisztikai termékek kialakítása (aktív, hivatás-, öko-, kulturális és sportturizmus),
- az aktív és családi turisztikai termékekre (horgász-, kerékpáros, ifjúsági turizmus),
- színvonalas szolgáltatások kifejlesztése, amelyekkel növelhető a turista forgalom gazdasági hozama, illetve a különösebb vonzerővel nem rendelkező városrészek is bekapcsolódhatnak az idegenforgalmi ágazatba (tranzit- és kirándulóturizmus),
- a **vendégfogadási feltételek átfogó javítása**,
- a **turizmus helyi szervezeti rendszerének megújítása**, idegenforgalmi
- **hálózatok és egymásra épülő programsomagok létrehozása**

T3. Gazdaságösztönzés

Az elmúlt években lezajlott beruházásoknak köszönhetően kijelölésre kerültek a zöldmezős fejlesztésre alkalmas ipari ingatlan. A város adottságai, a különböző közlekedési módok találkozása jelentős lehetőséget teremt a logisztika fejlesztése számára, ez azonban megköveteli az ipari park által kínált szolgáltatások színvonalának az emelését.

A város térségi gazdasági szerepkörének növekedését nagymértékben akadályozza egy korszerű, a XXI. század igényeit is kielégítő objektum, amely magas színvonalon biztosíthatná a gazdasági élet szereplőinek a találkozását, a város és környéke, valamint a távolabbi térségek termékeinek a bemutatását.

6.1.2. A városrészek kitűzött céljai

Az egyes városrészek funkcióit nem lehet egzaktan körülhatárolni, hiszen kevert funkciókkal rendelkeznek, így a területükön megvalósítandó fejlesztések az egyes témákban és céljaikban hasonlóak, a városrészekre kitűzött célok a városi funkciók erősítését, és részben bővítését szolgálják. A városfejlesztésnek nem célja a város területéből fakadóan egy-egy funkció adott városrészbe való koncentrációja

Ezen oknál fogva az egyes részterületeken megtalálható funkciók alapján az alábbi célokkal találkozhatunk:

A zöldfelületek minőségi és mennyiségi fejlesztése mind a belvárosban, mind a keleti és nyugati városrészen kiemelt fontosságú, amely a közparkok megújításával oldható meg. Játsszóterek, szabadidős és rekreációs funkciók kialakítása szükséges, a rendelkezésre álló, zöldterületek bevonásával, impozánsabb térrendszer kialakításával, a műemléki együttesek hangsúlyozásával.

Ehhez szorosan kapcsolódóan szükség van a közösségi jellegű fejlesztésekre, amely a város egyes részterületein eltérő módokat kíván. A belváros adottságai figyelembe véve elsősorban köz-, oktatási-, kulturális funkciók megerősítése a cél.

A gazdaság élénkítés tematikus célhoz szintén szorosan kapcsolódik a területi rekultivációk véghezvitele, hiszen lehetőséget biztosítana új kereskedelmi egységek, vállalkozások,

vendéglátóhelyek megtelepedéséhez, a jelenleg üzemelő egységek magasabb minőségi színvonalának emeléséhez.

A keleti városrészen kiemelt hangsúlyt kell, hogy kapjon a szociális lakásállomány minőségi fejlesztése, a lakásállomány megújítása.

A lakótelepek esetében elkerülhetetlen a közterületi rehabilitáció, a lakások energiahatékonysági korszerűsítése, szükség van továbbá a közintézmények infrastruktúra fejlesztését szolgáló beruházásokra.

A közlekedési funkció erősítésére kiemelt hangsúlyt kell fektetni a teljes városi úthálózatban.

A központi probléma, hogy jelenleg az akcióterületen található építmények elavult műszaki állapota és hiányos infrastrukturális adottságai nem teszik lehetővé a magas színvonalú szolgáltatást, még akkor sem, ha egyébként a megfelelő képzettséggel és elhivatottsággal jellemezhető humán erőforrás rendelkezésre áll, amelyek folyamatos fejlesztése szükséges.

A vonalas infrastruktúra fejlesztés területén a szennyvízhálózat teljes körű kiépítését, és a csapadékvíz hálózat elvezetését meg kell oldani.

Cél, hogy a megvalósított beruházások, olyan élhető életteret teremtsen a térség lakói számára, amely a fenntartható fejlődés jegyében a környezeti minőség javulásával hozzájárul a helyiek életszínvonalának növekedéséhez, életminőségük javításához, hosszú távon pedig a helyiek ökológiai-személet formálásához.

Kiemelt célkitűzés, hogy a fejlesztés révén létrejövő épített környezet megőrizze a társadalmi és természeti táj egyensúlyát.

További cél, hogy a projektek megvalósításával a térségben jelentős gazdasági és térségfejlesztési multiplikációs hatás érvényesüljön, hozzájárulva ezzel további beruházások generálásához, a térség jövedelemtermelő képességének növeléséhez.

A jelenlegi szolgáltatások minőségi és mennyiségi mutatói több tekintetben nem felelnek meg azoknak a feltételeknek, amelyek a kiemelt turisztikai desztinációk multifunkcionalitását biztosítják (gondozott zöldfelületek, egyedi utcabútorok, szabadtéri rendezvényekhez kapcsolódó infrastruktúra stb.). Szükséges egy olyan versenyképes turisztikai termék-együttes kialakítása, amely komplex módon hozzájárul a térségbe érkező turisták számának növeléséhez, valamint a termékkínálat növelése révén a vendégek tartózkodási idejének meghosszabbításához, mindezek által a költési hajlandóságuk fokozásához. Az újonnan kialakított turisztikai desztináció várhatóan előmozdítja mind a térség, mind a régió turisztikai potenciájának erősödését.

Cél, olyan beruházások megvalósítása, amely nem bontja meg táji, természeti, kulturális hagyományokat, nem hoz létre szennyező forrásokat.

Összességében tehát a területi rekultivációkkal, a város turizmusának fejlesztésével, a gazdaságélénkítéssel a megvalósítók törekszenek a térségben élők jólétének biztosítására, gazdasági, kulturális, ökológiai vonatkozásában egyaránt.

6.2. A stratégia koherenciája, konzisztenciája

6.2.1. A stratégia településfejlesztési koncepcióval, település rendezési tervvel és egyéb dokumentumokkal való illeszkedése

A városrészek kitűzött céljai a 100/2003/1651/V.22. számú közgyűlési határozattal elfogadott Településfejlesztési koncepció és stratégiai programban elfogadott fejlesztési tervekkel vannak összhangban. A város középtávú stratégiája egyértelműen levezethető a településfejlesztési koncepcióból. A stratégiai program tartalmazza a településfejlesztési koncepciót, a településszerkezeti tervet, a szabályozási tervet, valamint a helyi építési szabályzatot. A településrendezési terv felülvizsgálatára, majd módosítására 2008-ban sor került. A városvezetésnek nem volt célja merőben új fejlesztési tervek kidolgozása, hanem a már meglévő, a település lakossága által elfogadott, szakmailag megalapozott tervekre épülő stratégia készüljön el.

Jelen IVS-ben megfogalmazott fejlesztési célok teljes egészében megfelelnek a hatályos szerkezeti és szabályozási tervekben foglalt előírásoknak (Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2005. (V.2.) rendelete Sátoraljaújhely Építési Szabályzatáról). A pályázatokhoz kapcsolódóan jellemzően csatolandó dokumentumként írják elő az állami főépítész nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy a tervezett fejlesztések megfelelnek a város településrendezési tervében foglaltaknak. A korábban megvalósított és a tervezett fejlesztések is illeszkednek a város már meglévő szerkezeti és szabályozási terveihez.

A településfejlesztési tervből kiemeltük azon területeket, amelyek konkrétan említik a már ismertetett, a jelen stratégiában foglalt fejlesztési tevékenységeket:

- Hatékony önkormányzat, offenzív településpolitikai

A városvezetés célja, hogy valamennyi rendelkezésre álló pályázati lehetőséget meg kell ragadni, amely az eddigi tapasztalatok alapján folyamatosan meg is valósul.

- Komplex városfejlesztés (lakókörnyezet, lakóterület, út és közműellátás, közúti közlekedés, vasúti közlekedés)

A lakóterületek folyamatos karbantartása és megújítása a koncepció fontos eleme. A lakóterület fejlesztési tervek egyenként tartalmazzák a már bemutatott fejlesztendő területeket (Széphalom, Rudabányácska, Károlyfalva, Kossuth tömb, Pataki úti lakópark).

A településszerkezet fejlesztés alapkövének tekinti a terv a jól működő, igényeknek megfelelő úthálózatot, az optimális közlekedési hálózat kialakítását.

- Városképvitalizáció, városüzemeltetés

Sátoraljaújhely rengeteg természeti és épített örökséggel rendelkezik, amelynek megőrzésére és továbbfejlesztésére kötelező feladatként tekint az önkormányzat, hogy az egyedi, különlegesen szép városkép a jövőben is élvezhető legyen.

- Egészségügy

Kiemelt figyelmet kell fordítani az egészségügyi ellátás minőségi színvonalának emelése érdekében, hiszen a városban is jellemző a régiót sújtó, az ország többi területével való

összevetésben megmutatkozó hátrányos helyzet a különböző egészségügyi és halálozási adatokban.

- Oktatás színvonalának emelése (óvodák, Pedagógus Szakmai és Szakszolgáltató Központ, Általános Iskolák, Konyhák, Középiskolák, Felsőfokú képzés)
- Idegenforgalmi vonzerőfejlesztés

Sátoraljaújhely a város kitörési pontjaként fogalmazza meg az idegenforgalom és a turizmus fejlesztését, ezért a fejlesztési programban és a stratégiai koncepcióban kiemelt szerepet biztosít a terület számára.

Illeszkedés a Városfejlesztési koncepcióhoz

Sátoraljaújhely Városfejlesztési koncepciója jelenleg kidolgozás alatt áll. Az Önkormányzat a elkötelezett a lakossági véleményformálás lehetőségének biztosítása mellett, így a városfejlesztési koncepció által kijelölt egyes fejlesztési célokat az Önkormányzat honlapján közzétették szavazás céljából, ezáltal is kirajzolódik, hogy a városi lakosok mely rövidtávú célok megvalósítása mellett teszik le leginkább a voksukat. A Városfejlesztési koncepció által közrefogott célok az Integrált Városfejlesztési Stratégia által kijelölt célokhoz igazodnak. a két dokumentum egymást kiegészíti, hiszen az IVS egy részletes, konkrét bemutatása a város jelenlegi helyzetének és jövőben céljainak.

A Városfejlesztési koncepció az alábbi témakörökben fogalmaz meg konkrét célokat:

- Egészségügy, szociális terület
- Gazdaság
- Idegenforgalom
- Ifjúság, sport
- Oktatás, Kultúra
- Városmarketing
- Városrendezés, közlekedés, köztéri alkotások

Összhang a települési környezetvédelmi programmal

Az Önkormányzat 2013-2018 évi környezetvédelmi programja jelenleg elfogadás alatt van. 2012 októberében társadalmi egyeztetés céljából megjelentetésre került a város honlapján.

A program ahogyan az IVS is célként jelöli ki az alábbiakat:

A megfelelő környezet állapot és a társadalmi, gazdasági fejlődés közötti egyensúly biztosítása.

A meglévő értékek védelme és megőrzése. A természetben és a kulturális hagyományok révén létrejött értékeket meg kell őrizni a jövő generációk számára.

A természeti adottságokat figyelembe vevő területhasználat.

A helyi közösség testi és lelki állapotának javítása, egészséges környezetének biztosítása. Meg kell adni mindenkinek a lakóhelyén a környezethez alkalmazkodó és az emberhez méltó élet lehetőségét mind a jelenben, mind a jövőben

A környezeti követelmények elfogadása és megtartása. A város környezetállapotának javításában meghatározó városüzemeltetési döntések és megvalósuló fejlesztések tervezése során tükröződjének az alábbiakban megfogalmazott környezeti szempontok és a környezetvédelemre vonatkozó szabályok.

A környezetvédelmi program az alábbi akció programokat jelöli ki:

Környezettudatosság növelése Akcióprogram

Célok:

- Környezettudatos „gondos gazda” önkormányzat
- Önkormányzati intézmények, szolgáltatások környezetbarát fejlesztése
- A környezetvédelemmel kapcsolatos tudásmegosztás fejlesztése
- A fenntartható fejlődés programjában foglaltak érvényesítése
- A II. ütemként megvalósítani tervezett szociális városrehabilitációs fejlesztést célzó projekt tevékenységei tartalmaznak a szegregátumban élő lakosság számára környezettudatos programokat.

Környezetegészség és -biztonság Akcióprogram

Célok

- Zaj elleni védelem biztosítása
- Az egészségmegőrzés lehetőségeinek környezettudatos fejlesztése
- A II. ütemű városrehabilitációs fejlesztés soft elemeiben az egészséges életmódot szem előtt tartó sportrendezvények is megtalálhatók.
- TÁMOP-6.1.2 Egészségfejlesztés keretében 1 éven keresztül (2013-2014) a egészségtudatos programok megvalósítását tervezi az Önkormányzat.

Környezeti elemek, természeti erőforrások védelme Akcióprogram

Célok

- A levegő tisztaságának védelme
- Klímatudatosság, energiahatékonyság
- Talajvédelem
- Vízvédelem

Természeti, táji és épített értékek védelme Akcióprogram

Célok

- Természeti értékek védelme és bemutatása

Városrendezési Akcióprogram

Célok

- Élhető környezet, esztétikus városkép fejlesztése
- Fenntartható közlekedésszervezés
- Zöldfelület hálózat és egyedi értékek védelme
- Minőségi zöldfelületek kialakítása

Hulladékgazdálkodás – Köztisztaság Akcióprogram

Célok

- Hulladékgazdálkodás
- Köztisztaság minőségi mutatók fejlesztése

Települési infrastruktúra Akcióprogram

- Ivóvízellátás minőségének megőrzése
- Csapadékvíz elvezetés, csatornázás, szennyvízkezelés.
- Távhőellátás

Illeszkedés a Sátoraljaújhelyi Kistérség Többcélú Társulás által kijelölt célokhoz

Sátoraljaújhely tagja a 2004. július 1-n megalakult Sátoraljaújhelyi Kistérség Többcélú Társulásának. A Társulás Sátoraljaújhely és a Hegyköz 18 településének összefogása egyre több sikert és elismerést hozott a résztvevő önkormányzatok számára. A kistérség szoros kapcsolatokat ápol a korábbi Zemplén vármegye Szlovákiához tartozó településeivel.

A társulás által megfogalmazott kiemelt célokhoz az IVS-ben jelölt célok igazodnak:

területfejlesztés

- a kistérség-fejlesztés programtervek elkészítése,
- kistérségi pályázatok készítése,
- pályázatok, támogatási igények összehangolása,
- turizmus fejlesztés.

szociális ellátás

- időskorúak otthonának közös létrehozása és fenntartása,
- házi gondozás közös megszervezése,
- házi orvosi, házi gyermekorvosi szolgálat közös, vagy egyeztetett fenntartása,
- fogyatékosok nappali ellátása,
- rehabilitációs bizottság működtetése,
- foglalkozás-egészségügyi vizsgálat megszervezése,
- iskola-egészségügyi vizsgálat megszervezése.

gyermek- és ifjúságvédelem, közoktatás

- pedagógiai szakmai szolgáltatás-tehetséggondozás
- pedagógiai szakszolgálat működtetése,
- tanügyi, igazgatás munkaközösség működtetése, szaktanácsadás,
- általános iskolai felnőttoktatás, nevelési tanácsadás, logopédiai szolgáltatás, gyógytestnevelés,
- közoktatási információs rendszer működtetési és fejlesztési terv elkészítése,
- közoktatási információs rendszer működtetése,
- pedagógusképzés, - továbbképzés,
- nem állami, nem önkormányzati oktatás-nevelési intézmények ellenőrzése.

Sport feladatok

Közművelődés, település- és területrendezési, műemlékvédelmi feladatok

- a térség múltjának és hagyományainak feltárása, ápolása,
- települési jegyző hatáskörébe tartozó egyes nem kiemelt építéshatósági feladatok végzése.
- természet- és környezetvédelem,

közlekedés és vízgazdálkodás feladatai, szolgáltatás-szervezési feladatok

- pályázatfigyelő szolgálat szervezése,
- tourinform iroda létrehozása térségenként,
- térségi/települési eseménynaptár összeállítása,
- kistérségi rendezvények megszervezése,
- külföldi kistérségekkel nemzetközi kapcsolat létesítése,
- központi önkormányzati-közigazgatási és uniós szakkönyvtár létrehozása, virtuális kölcsönzés.

katasztrófavédelem, polgári védelem és tűzvédelem, közrend- és közbiztonság, kistérségi közbiztonsági feladatok összehangolása, pénzügyi, gazdasági, ellenőrzési feladatok.

Illeszkedés „A Sátoraljaújhelyi kistérség foglalkoztatási stratégiájához”

A stratégia által megfogalmazott célok az Integrált Városfejlesztési Stratégiában is megjelennek. A dokumentum átfogó célja a térség lakói számára biztosítani – harmóniában építészeti örökségével, hagyományaival és természeti környezetével – a fejlett európai régiókhoz közelítő élet, munka és megélhetés feltételeit.

Illeszkedés országos szintű fejlesztési dokumentumokhoz

Az Integrált Fejlesztési Stratégia készítésekor építettünk az országosan elfogadott dokumentumokban megfogalmazott célokra, stratégiánkat ezek figyelembe vételével alakítottuk ki. A 2008-as IVS készítésekor az Új Magyarország Fejlesztési Tervben megfogalmazott célokhoz igazodtunk, figyelembe vettük az Új Széchenyi Terv által megfogalmazott prioritásokat is, az ágazati és regionális Operatív Programokhoz, az Észak-Magyarországi Régió fejlesztési tervéhez, Borsod-Abaúj-Zemplén megyei fejlesztési elképzelésekhez, illetve a Sátoraljaújhelyi Kistérség Többcélú Társulás fejlesztési terveihez igazodtunk a céljaink megfogalmazásakor.

6.2.2. A célrendszer koherenciája, belső összefüggései

A városfejlesztési stratégia irányelve az élkthő város kialakításának szükségessége. Ennek alapját képezi a meglévő természeti és épített örökség megóvása, rekonstrukciója, a turizmus feltételeinek megteremtése, valamint a gazdaság fenntartható módon történő fejlesztése. A különböző városrészekre vonatkozó célok koherensen, egymást erősítve járulnak hozzá a város jövő képének megvalósíthatóságához. A szomszédos városrészek funkciói az egyes városrészek méretére való tekintettel erősen keverednek, a legtöbb tervezett intézkedés valamennyi városrésztre vonatkozóan érvényesül.

A jelenleg beépített részekben jelentősebb funkcióváltás nem tervezett, a jelenlegi funkciók megerősítése a városfejlesztés célja.

A körülhatárolt városrészek vonatkozásában kiemelt funkciók az alábbi kapcsolódási pontokkal rendelkeznek:

A belvárosban tervezett fejlesztések – közösségi terek kialakítása, rekreációs területek létrehozása- szoros összhangban van a nyugati városrészben tervezett turisztikai célú fejlesztésekkel.

A város külső és belső megközelíthetőségének, javítása mind az élkthő város megteremtéséhez, mind a turisztikai potenciál erősítéséhez, mind pedig a gazdaságélénkítés érdekében tett fejlesztésekhez hozzájárulnak.

A turisztikai potenciál fejlesztése érdekében tett intézkedések erőteljes lökést adnak a gazdaság élénkítése érdekében tett erőfeszítésekhez.

Az intézményi fejlesztések révén a kedvezőbb városszerkezet kialakítása, és az épített környezet megújulásának lehetősége erősíti a város népességmegtartó erejét, a lakókörnyezet hiányosságainak pótlása a lakók életminőségének növelése révén oldja a szociális feszültségeket.

A vonalas infrastruktúra hiányosságainak megszüntetése a város egészének minőségi fejlődéséhez járul hozzá.

Az IVS-ben meghatározott célok a helyzetelemzésben bemutatott problémák megoldását célozzák, továbbá a SWOT analízisben feltárt lehetőségek erősségek és lehetőségek kihasználására törekszik, tompítva a veszélyeket és a gyengeségeket. A tervezett célok egymásra szinergikusan épülnek, a szomszédos városrészek céljai pozitívan hatnak egymásra. Az IVS-ben megfogalmazott stratégia során funkcióvesztés nem következik be, a célok hozzájárulnak a városrészek fejlesztésén keresztül a város egészének fejlődéséhez, versenyképességének növeléséhez.

6.2.3. A célok környezeti állapotra való hatásának kompenzálására tett intézkedések

A városban tervezett fejlesztések annak környezeti állapotában nem okoznak veszteséget, sőt a lakások energetikai korszerűsítése, valamint a zöldfelületek mennyiségi és minőségi fejlesztése mind-mind hozzájárulnak a város környezeti állapotának javításához.

A természetes és épített környezet kialakításának célja egy magasabb minőségű elvárásoknak megfelelő környezet kialakítása, ennél fogva pozitív irányú környezeti változást eredményez. Bár a felújításokat kísérő negatív környezeti hatások (pl.: zajterhelés) átmenetileg problémákat okozhatnak, azonban megfelelő szervezettséggel hatásuk minimálisra csökkenthető.

6.2.4. A stratégia megvalósításának főbb kockázatai

A kockázatok azonosításánál törekedtünk arra, hogy azok az IVS-ben megfogalmazott fejlesztési célokhoz kapcsolódóan kerüljenek kialakításra. Az akadályozó tényezők mellett a bekövetkezésük valószínűségét csökkentő intézkedéseket is felsorakoztatjuk.

Amennyiben a városvezetés a lent ismertetett kockázatokkal találkozik a stratégia megvalósítás során elvárt a stratégia felülvizsgálata és a kialakult helyzetnek megfelelő módosítása.

A város számára belső kockázatként jelentkezhetnek:

- A lakosság egyes fejlesztés elképzelések megvalósítását – a társadalmasítás ellenére – nem támogatja.
- A gazdasági szervezetek nem partnerei a megvalósításnak.
- Szegregációs folyamatok elmélyülése.

A város számára külső kockázatként jelentkezhetnek:

- Változó szabályozási környezet.
- Negatív irányú gazdaságpolitikai változások.
- Az IVS alapjául szolgáló (országos, regionális, megyei, kistérségi szintű) stratégiákban bekövetkező lényeges változások.
- Országos stratégiák által kijelölt prioritások változása, uniós források más gazdasági szektorba történő átcsoportosítása.

7. Fejleszteni kívánt akcióterületek kijelölése

Sátoraljaújhely városa középtávon mind a három kijelölt városrész tekintetében meg kíván valósítani funkcióbővítő beruházásokat. A kijelölt területek közül a városközpont fejlesztése három, a nyugati városrész fejlesztése során hat, míg a keleti város fejlesztése során további négy akcióterület került kijelölésre.

A 2007-2013-as tervezési időszakra vonatkozóan a legnagyobb hozzáadott értékkel rendelkező területek, akcióterületek kerültek kiválasztásra. Az önkormányzat tervezési munkája során figyelembe vette továbbá a beruházásokkal érintett területek fenntartási költségeinek mértékét, elkerülve a túlzó vállalásokat.

Az önkormányzatokra általánosan jellemző szűkös erőforrások miatt a város a kiemelt projekteket főleg pályázati úton kívánja megvalósítani, azonban nagy hangsúlyt fektet a magántőke beruházásával megvalósítható projektekre is. A fejlesztendő területek többnyire a 2007-2013-ban rendelkezésre álló pályázati kiírásokhoz alkalmazkodva kerültek kijelölésre. Kivételt képez ez alól a magán úton megvalósuló fejlesztések köre.

Bár a rövidtávon megvalósítani kívánt projektek száma meglehetősen magas, a fejlesztési tervek tekintetében már benyújtott, illetve benyújtás alatt álló pályázati dokumentációk képezték a fejlesztési tervek alapjait. Ezen területekre vonatkozóan jelen dokumentáció mellékleteként az akcióterületi tervek elkészültek.

A következő táblázat részletesen tartalmazza az egyes akcióterületeken belül megvalósítani tervezett fejlesztéseket, az egyes részterületek fejlesztési programjainak előzetes pénzügyi kereteit, illetve a fejlesztéseket megvalósítók azonosítását, valamint az akcióterületi fejlesztések tervezett ütemezését. Az akcióterület komplex fejlesztési terveinek bemutatásánál ismertetjük a 2014-re tervezett beruházásokat, fejlesztéseket is. A 2007-re tervezett fejlesztések alapját az Önkormányzat által már benyújtott, de még döntési fázisba nem jutott pályázatok képezik. Ezen pályázatok zömében már engedélyes tervvel rendelkező projektötletek.

Az egyes részterületekre vonatkozó fejlesztési tervek a 3.2 pontban részletesen ismertetésre kerültek, így jelen fejezetben ettől eltekintünk.

MegnevezésFeladatBecsült költség
(millió Ft)Prioritás1.2013-2014. év
2. 2015-2017. év
3. 2017-től**I. Városrész: városközpont****10 315****Határai: Esze - Mártírok – Kazinczy – Erdős – Jókai – Fürdő – Barátság – Móricz – Rákóczi – Vasvári – Árpád – Kisfaludy – Illyés - Bajza – Kossuth- Esze****1. Akcióterület****8.075****Határai: Árpád – Bercsényi - Esze T. –Piac tér- Tompa – Petőfi - Táncsics tér – Rákóczi – Vasvári - Árpád utcák**
Projektterületek

1.1. A. Sétálóutca	építési beruházás, középületek felújítása	-	Megvalósult
1.1. B. Rendezvények tere	épületbontás, szabadtéri színpad, nézőtér	-	Megvalósult
1.2. Petőfi Iskola	épületrekonstrukció, tornaterem létesítés	230	2
1.3. Kossuth tömb	építési beruházás (lakások, üzletek)	4.000	2
1.4. Esze T. út felújítás	út, járda és közmű korszerűsítés	-	Megvalósult
1.5. Rákóczi u. 20 – Vasvári u. 2. (vállalkozói)	bevásárlóközpont, mélygarázs építés	2.500	2
1.6. Vasvári 12-14. (vállalkozói)	szabadidőcentrum építés	250.	2
1.7. Vasvári középblokkos lakóépületek (társasház)	panelprogram	40	1
1.8. Hajnal u. Alapellátási Központ	épületrekonstrukció	200	1
1.9. Árpád u. felújítás	út, járdarekonstrukció	25	1
1.10. Római katolikus parókia felújítás (egyházi)	épület felújítás	80	2
1.11. Főtérsi homokzatok (Kossuth tér, Széchenyi tér páros oldala)	homlokzat, tető, kapufelújítás	50	2
1.12. Dózsa- Hajnal utcák összekötő út	útberuházás és felújítás	20	2
1.13. Dózsa Gy. u. 12. kazánház	korszerűsítés	180	2

1.14.Városháza belső és udvari szárny	épületrekonstrukció	-	Megvalósult
1.15.Dózsa Gy. u. – Színház köz	útfelújítás	50	2
1.16.Városi piac	bővítés, korszerűsítés	-	Megvalósult
1.17.Esze Tagiskola	magastető építés, rekonstrukció	250	2
1.18.Zeneiskola	épületfelújítás	200	3

2. Akcióterület

210

Határai: Árpád - Hősök tere – Bercsényi – Esze - Kossuth u .- Bajza –Illyés – Kisfaludy - Árpád u.

Projektterületek

2.1. Esze T. út felújítás	út, járda- és közmű-korszerűsítés	-	Megvalósult
2.2.Esze T. Óvoda felújítás	épületrekonstrukció	150	2
2.3.Hősök tere 10. funkcióváltás (vállalkozói)	épületfelújítás	-	Megvalósult
2.4. Aradi út és lakóút	felújítás, csapadékcatorna építés	60	2

3. Akcióterület

2.030

Határai: Rákóczi – Petőfi – Mártírok – Kazinczy – Erdős – Jókai – Fürdő – Barátság – Móricz - Rákóczi u.

Projektterületek

3.1. Mártírok út	út, járda- és közmű-korszerűsítés	400	2
3.2. Közgazdasági Szakközépiskola (Kazinczy u. 12.)	épületrekonstrukció, kazánkorszerűsítés	300	1
3.3. Jókai Tagiskola	akadálymentesítés, új kazánház létesítés	90	1
3.4. Jókai-Erdős utcák	út- és járdakorszerűsítés	60	2
3.5. Kossuth Lajos Gimnázium	épületfelújítás, új tornaterem építés	600	2
3.6. Piarista kollégium (egyházi)	épületrekonstrukció	500	2
3.7. Móricz-Vörösmarty utcák	út, járdakorszerűsítés	80	2

II. városrész: nyugati

6.888

Határai: Pataki – Esze – Mártírok - Kazinczy + Károlyfalva, Rudabányácska, Széphalom városrészek, külterületek, a város nyugati közigazgatási határa

1. Akcióterület

2.490

Határai: Pataki - Kossuth u. - Fejes I. –Májuskút utcáktól dél-nyugatra fekvő bel- és külterületek

Projektterületek

1.1. Oremus lakópark	72 lakás építése	1.000	3
1.2. Oremus u.	útfelújítás	40	2
1.3. Pataki úti családi házas építési terület	út- és közműépítés	100	3
1.4. Jelenek út	útfelújítás, csapadécsatorna építés	20	2
1.5. Dókus-Szedes-Kopaszka utcák	útkorszerűsítés, járdaépítés	100	2
1.6. Május-patak	mederrendezés	150	2
1.7. Néma-hegyi kommunális hulladéklerakó	rekultiváció	-	Megvalósult
1.8.Egyesített Szociális Intézmény (Köveshegy)	rekonstrukció és bővítés	700	2
1.10.Várfeltárás	régészeti munkálatok	50	2
1.11. Esze 90-98. Ingatlanok (vállalkozói)	kereskedelmi létesítmény	-	Megvalósult
1.12.Tűzoltóság (Pataki u. 2.)	felújítás	250	2
1.13.Martinovics, Fecske, Losárdi utcák	út- és járda felújítás	60	2
1.14.Fejes I. út III. ütem	út- és járda felújítás	20	2

Határai: Májuskút u. – Fejes I. – Esze - Piac-tér – Tompa - Mártírok - Kazinczy - 37. sz. fkl. út – Torzsási kommunális hulladéklerakó északi határa (rudabányácskai útig) - Sálújhely-Rudabányácska közút (ülőfelvonó indítóállomás, parkoló keleti határáig) – Köztemető nyugati határvonalán keleti irányba a belterületi határon a Májuskút utcáig

Projektterületek

2.1. Május-patak	mederrendezés	100	2
2.2. Magyar Kálvária bányaudvar	szabadtéri színpad, elektromos hálózat kiépítése	100	2
2.3. Zsolyomkai pincesor	közművesítés, útfelújítás, közvilágítás kiépítése	350	2
2.4. Erzsébet Kórház	épületfelújítás	-	Megvalósult
2.5. Partizán, Pacsirta, Avar, Harkály utcák	út- és járda felújítás	70	2
2.6. Hegyalja, Lehel, Seregély, Tőkesor, Rigó, Ősz utcák	út- és járda felújítás	100	2
2.7. Ungvári pincék világörökségi rehabilitáció	közműépítések, útfelújítás	-	Megvalósult
2.8. Torzsási (korábbi) kommunális hulladéklerakó	rekultiváció	-	Megvalósult
2.10. Hősi temető	sírkert és elavult fejkövek felújítása	20	2
2.11. Hegyközi kerékpárút	kerékpárút, járda, híd	-	Megvalósul

3.Akcióterület

0

Határai: Felsőzsolyomka – Magas-hegyi út és a 0177/19. hrsz-ú ingatlan

Projektterületek:

3.1. Zempléni Turisztikai Centrum I. ütem	bobpálya, központi épület, kalandtúra park építés	-	Megvalósult
	kilátó átépítés, útfelújítás, parkoló bővítés		
3.2. Zempléni Turisztikai Centrum II. ütem	hóagyúk és vízellátása, ivóvízellátás	-	Megvalósult
3.3. Zempléni Turisztikai Centrum III. ütem	I. sípálya meghosszabbítása sífelvonóval	-	Megvalósult

4 .Akcióterület

80

Határai: Széphalom belterülete

Projektterületek

4.1.Jakobinus út II. ütem	útkorszerűsítés	15	1
4.2.Tűzoltó tér	útfelújítás	25	2
4.3.Hosszúláz út	útfelújítás	30	2
4.4.Kazinczy út	járdaépítés	10	1

5. Akcióterület

278

Határai: Rudabányácska belterülete

Projektterületek

5.1.Családi házas telekalakítás	út- és közművesítés	150	3
5.2.Smaragd völgy szabadidőközpont (vállalkozói)	szálláshelyek téliesítése	40	2
5.3. Bányácska út	útfelújítás	80	2
5.4. Erdőalja sor	útfelújítás	8	2

6.Akcióterület

3.300

Határai: Károlyfalva belterülete, valamint a köveshegyi út, vasút és Sárospatak felé eső közigazgatási határ

Projektterületek

6.1.Biomassza üzem (vállalkozói)	zöldmezős beruházás	3.000	2
6.2.Ipari terület fejlesztés	út- és közműépítés	300	2
6.3.Közösségi ház	épületfelújítás	-	Megvalósult

III. Városrész: keleti

23 032

Határai: határ-Ronyva - határátkelő - 37. fkl. út - Kazinczy út – Erdős – Jókai – Fürdő – Barátság – Móricz – Rákóczi – Vasvári – Árpád - Kisfaludy-Illyés – Bajza - Kossuth - Pataki-37. fkl. út – Néma-hegy - vasút-Bodrog jobb parti töltés - Felsőberek közúti híd-Bodrog jobb part - határ-Ronyva a közúti határátkelőhelyig

1. Akcióterület

80

Határai: határátkelő – 37. fkl. út – Kazinczy út – Erdős – Jókai – Fürdő – Barátság – Móricz – Rákóczi - határ-Ronyva – Bethlen – Munkás – Hunyadi -Rozmaring-700 éves tér-Budai N.A.- Pázsit-Határ út – Ronyva árapasztó - határ-Ronyva - határátkelő 37-es fkl.-Határ u.-Ronyva árapasztó

Projektterületek

1.1. PLUS üzletlánc bővítés	új kereskedelmi létesítmény	-	Megvalósult
1.2.Jókai út II. ütem	út- és járdafelújítás	80	2
1.3.Városi park (vállalkozói)	műfüves pálya	-	Megvalósult

2. Akcióterület

642

Határai: Pázsit-Budai N.A.-700 éves tér – Kerek – Rozmaring – Hunyadi - Ronyva-árapasztó Munkás- Bethlen utcák - határ-Ronyva - Ronyva-árapasztó -Határ út - Pázsit út

Projektterületek

2.1. Szociális jellegű városrehabilitáció	-		Megvalósult
2.1.1. Önkormányzati lakások (Köztársaság, Bihari, Rózsa utcák)	42 db lakás külső felújítása		
2.1.2. Köztársaság út, Bihari út, Meder út, Rózsa út	útkorszerűsítés, járdaépítés		
2.1.3. Járóka S. – Meder úti játszótér	kerítés, területrendezés, eszközök		
2.1.4. Határ út nyugati oldala	fásítás, parkosítás		
2.1.5. Határ út Köztársaság úti terület	fásítás, parkosítás		
2.2. Köztársaság út határ-Ronyva híd	teljes átépítés	200	2
2.3. Pázsit úti sportpálya	öltöző, lelátó felújítás	200	2
2.4. Hunyadi út Öregek Napközi Otthona	felújítás, akadálymentesítés	-	Megvalósult
2.5. Szociális jellegű városrehabilitáció (II.ütem)			
2.5.1 Viola út 2-4.lakások	48 db lakás külső felújítása	135	1
2.5.2 Kerek utca	út és járda felújítás, csapadékvíz-elvezetés	88	1
2.5.3. Pázsit úti sportpálya	lelátó felújítás, kerítés, térvilágítás	79	1
2.5.4 Térfigyelő rendszer	térfigyelő rendszer bővítése	20	1

3. Akcióterület

1.160

Határai: Rákóczi - határ-Ronyva – Árpád – Vasvári - Rákóczi

Projektterületek

3.1. Vasvári, Károlyi utcai társasházak	energetikai korszerűsítés, panelprogram	180	1
3.2.Dózsa úti fűtőmű	energetikai fejlesztés	300	2
3.3.Dózsa-Révész utcák	út- és járdakorszerűsítés	60	2
3.5.Városellátó Szervezet telephely (Batsányi út)	felújítás	80	2
3.6.Diana, Balassi, Bem, Csokonai utcák	út- és járdakorszerűsítés	140	2
3.7. Áchim A., Borsi, Kinizsi, Batsányi, Thaly K. utcák	út- és járdakorszerűsítés	150	3
3.8.Városi Uszoda	fixtetős lefedés	250	2

4. Akcióterület

21.150

Határai: Árpád-Kisfaludy-Illyés-Bajza-Kossuth-Pataki-37. fkl. út – Néma-hegy – vasút - Bodrog jobb parti töltés-Felsőberekci közúti híd-Bodrog jobb part-határ-Ronyva az Árpád útig

Projektterületek

4.1. Bortemplom (vállalkozói)		250	2
4.2. Vasútkorszerűsítés (állami)	Mezőzomborig villamosítás	7.000	2
4.3. Vasútállomás	ROLA pályaudvar létesítése	1.000	3
4.4. Néma-hegy szabadidőközpont	többcélű hasznosítású tó létesítése	1.000	3
4.5. Dohány úti sporttelep	felújítás, korszerűsítés	300	2
4.6. felhagyott Bútorgyár	barnamezős beruházás	150	2
4.7. Ipari park dél-keleti határ védelme (állami)	árvízvédelmi gát építése	-	Megvalósult
4.8. Bodrog-Ronyva-zúgi vésztározó (állami)	zöldmezős beruházás	2.000	3
4.9. Bodrog jobb part (állami)	kikötő létesítése	1.500	2
4.10. Ipar utca (vállalkozói)	zöldmezős beruházás	50	2
4.11. Közlekedésfejlesztés	a város és Slovenske Nove Mesto belterületeit elkerülő út létesítése	8.000	3

I-II-III. városrész összesen:

40.235 millió Ft

8. A stratégia megvalósításának eszközei

8.1. A célok elérését szolgáló nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

Az Önkormányzat számos nem beruházás jellegű önkormányzati tevékenységgel segíti a fejlesztési célok megvalósulását, úgymint:

- **Kiszámítható szabályozási környezet kialakítása**
A sikeres megvalósítás érdekében kiszámítható jogalkotói és jogalkalmazói magatartás, átlátható, támogató szabályozási környezet kialakítása. A helyi fejlesztési célok konkrét megfogalmazása, azok következetes végrehajtása. Engedélyezési eljárások során kiszámítható magatartás hozzájárul a gazdasági bizonytalanság és befektetési kockázatok minimalizálásához.
- **Tervalku**
A Város Vezetésnek és a Képviselő Testületnek célszerű átgondolni a vagyon újraértékeléssel kapcsolatos számviteli politikában adódó lehetőségeket. A projekt prioritások mérlegelése és létrejövő konszenzus alapján kerülhetnek kijelölésre az aktív vagyonhasznosítási intézkedési körbe bevonandó vagyon elemek.
- **Városi marketing stratégia** elkészítése (a létesítmények kihasználtságának növelése, a fejlesztési eredmények ismertségének fokozása, a város által tervezett programok vonzerejének erősítése) közvetett úton pozitívan hat az átláthatóság és a kiszámíthatóság, ezen keresztül a befektetői bizalom erősítésére.
- **Partnerségi portál** működtetése. A városfejlesztés megvalósítása során együttműködő önkormányzati, gazdasági és civil szereplők részére a csoportmunka, a kooperáció és a koordináció elősegítése informatikai eszközökkel.
- **A lakosság aktív bevonása:** a városfejlesztési terveibe a lakosság bevonása csökkentheti a fejlesztések során bekövetkező lakossági ellenállás, növeli a társadalmi elfogadást.
- Funkcióvesztett, kiüresedett, **használaton kívüli épületek hasznosításának** előnyben részesítése (az elhasználdott, vagy gazdaságosan nem üzemeltethető vagyontárgyak tervszerű, ütemezett kivonása)
- **Meglévő épületállomány hasznosítása, rehabilitációja** (szükség esetén külső erőforrások bevonásával)
- **Helyi adókedvezmények,** építési illeték kedvezmények biztosítása a magántőke mobilizálása érdekében

8.2. Az integrált tervek megvalósításához szükséges szervezeti elvárások

Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő – testülete 2006. október 12-i alakuló ülésén 10 124/2003./8518/VI.19./ számú képviselő – testületi határozta alapján létrehozta a **Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési Osztályát.**

Az osztály feladata:

- az Európai Unió és hazai pályázatok folyamatos figyelemmel kísérése,
- javaslatok készítése a hivatalvezetés felé,
- bizottsági, testületi előterjesztések előkészítése a pályázatokra vonatkozóan, jóváhagyás esetén a pályázatok határidőre történő elkészítése,
- a pályázatok elnyerése esetén előkészíti a támogatási szerződéseket,
- gondoskodik a pályázatokhoz szükséges tervek előkészítéséről, engedélyeztetéséről, felülvizsgálatokról,
- a közbeszerzési megbízott segítségével a közbeszerzési ajánlati felhívások elkészítése, stb, koordináció,
- megbízott útján gondoskodik a kivitelezés, megvalósítás ellenőrzéséről, szükség esetén könyvvizsgáló bevonásával,
- a megvalósítás során a határidő szigorú betartásával eleget tesz az Irányító hatóság előírásainak, elvárásainak.

Városfejlesztési Társaság

Jelen városfejlesztési stratégia végrehajtása a Városfejlesztő és Gazdasági Kft. feladata lesz.

Az Önkormányzat 2008. május 22-i ülésén a Képviselő – testület 1142/2008./10341/V.22../határozatával létrehozta a **Városfejlesztő Gazdasági Kft.**, mely 2008. június 27-én kezdte meg működését.

A Kft. feladata a Városfejlesztési osztállyal együttműködve pályázati források felkutatása, s az azokhoz kapcsolódó pályázatok elkészítése, beadása a kiíró szervezetnek, bonyolítás.

A társaság létrejötte biztosítja, hogy a fejlesztési, vagyongazdálkodó és városüzemeltetési feladatok intézményi szétválasztása megvalósuljon, szoros intézményközi együttműködés mellett.

Az Önkormányzat a Kft munkája felé az alábbi elvárásokat fogalmazta meg:

- Átlátható legyen képviselő testület minden számára – felügyelő bizottságban képviselők vegyenek részt
- vállalnia kell, hogy a városrehabilitációs akció megvalósítása során az akció eredményeként keletkező bevételeket nem vonja el más önkormányzati célok finanszírozására, hanem visszaforgatja az akcióterület következő lépéseinek finanszírozásába.

- Megfelelő speciális szakembereket alkalmaz, akik le tudnak vezényelni ilyen komplex városrehabilitációs műveleteket (általában 2-3 fő – műszaki, területfejlesztési, pénzügyi, építész, közgazdasági ismeretek)
- Társaság vezetője a városfejlesztési profilt képviselje (nem lehet vagyongazdálkodási vagy üzemeltetési feladatokban érintett, alkalmazott, műszaki, területfejlesztési, pénzügyi, építész vagy közgazdasági ismeretekkel rendelkezik.)
- Vagyongazdálkodással együttműködés szükséges (a nevesített akcióterületi ingatlanok értékesítését, bérbeadását megelőzően konzultál az önkormányzat vagyongazdálkodásért felelős vezetőjével)
- Amennyiben befektető bevonására kerül sor, és a végrehajtás indokolja a község és a vállalkozó által közösen létrehozott projekt-társaság felállítását, az önkormányzat részéről minden esetben az akcióterületi rehabilitáció keretében a városfejlesztő cég vesz ebben részt.

8.3. Településközi koordináció mechanizmusai

Az Önkormányzat illetve a város aktív szerepet tölt be a térség életében. A Sátorajárhelyi Kistérség Többcélú Társulást 2004. július 1-én alakult meg. A Társulás Sátorajárhely és a Hegyköz 18 településének összefogása egyre több sikert és elismerést hozott a résztvevő önkormányzatok számára.

Az együttműködés széleskörű a település-, területfejlesztésen keresztül a szociális ellátás, a gyermek- és ifjúságvédelem, a közoktatás, a sport, a közművelődés, közlekedés és vízgazdálkodás, szolgáltatásszervezés, katasztrófa- és polgárvédelmi feladatok ellátását is célul tűzték ki.

8.4. Ingatlan-gazdálkodási intézkedések

A 65/2007/11165/IV.5. számú határozat elfogadásával a városvezetés döntött a Város Önkormányzatának vagyongazdálkodási koncepciójáról. Ezen határozat kijelenti, hogy az önkormányzat vagyonával való gazdálkodása során hozzájárul a város gazdasági fejlődéséhez, a vállalkozások megtelepedéséhez, a város foglalkoztatási gondjainak enyhítéséhez, a saját bevételeinek növeléséhez, valamint önkormányzati fejlesztések megvalósításához. Az önkormányzat 2006 évben mintegy 9 328 394 000 Ft-nyi vagyonnal rendelkezett.

Az önkormányzat 511 db forgalomképtelen vagyontárggyal rendelkezik, melyek becsült értéke 5 634 518 000 Ft. Ezen vagyontárgyak többségében helyi közutak, terek, melyek használati minőségének fenntartása az Önkormányzat feladata. A forgalomképtelen vagyontárgyak közül amelyek nem megfelelő minőségi állapotúak, jelen stratégia fejlesztési tervei között is megjelenítésre kerültek. (5.fejezet).

55 db korlátozottan forgalomképes vagyontárgy van továbbá önkormányzati tulajdonban, melyek becsült forgalmi értéke 15 385 974 Ft. Ezen tárgyak többnyire oktatási-kulturális használati céloknak tesznek eleget. Ezen funkciók erősítésére törekszik az önkormányzat, így

a fejlesztési fejezetben a felújításra, korszerűsítésre szoruló épületek szerepelnek a rövid távú fejlesztési tervek között. (5. fejezet)

Forgalomképes vagyontárgyakkal mintegy 2 136 700 Ft becsült forgalmi értékben rendelkezik az önkormányzat, a nyilvántartás 517 db tételt tartalmaz, amely zömében lakóházakat, beépítetlen területeket, kertet foglal magában. A forgalomképes vagyon hasznosításának tervezése kiemelt hangsúlyt kapott a stratégia kidolgozásának folyamatában.

Az elmúlt 15 évben az önkormányzat vagyonának becsült értékének folyamatos növekedése volt tapasztalható, ezen tendencia folytonossá tétele érdekében szükséges a jelen stratégiát is megalapozó vagyon megfelelő hasznosítása. A tervezett fejlesztések mind hozzájárulnak a város vagyonával való gazdálkodás hosszú távon való fenntarthatóságához.

8.5. Partnerség

Széles körben kap támogatást az Önkormányzat munkájához a térségben működő civil szektor képviselőitől. A városfejlesztési stratégia kialakítását részletes egyeztetés kísérte végig a civil szervezetekkel.

A fejlesztési elképzelések megalapozására vonatkozó lakossági felmérés az Önkormányzat honlapján volt elérhető egy hónapon keresztül. A több száz beérkezett kérdőív kiértékelése, lakossági fórumok során valamint a partnerségi konzultációk révén került kialakításra a stratégiai program. A partnerségi megbeszéléseken kerültek felvázolásra azok a fejlesztési elemek, amelyeket a magánszféra beruházásai által kíván a város megvalósítani.

A civil egyeztetések során sor került a városban, az élet minden területén tevékenykedő szervezettel való kapcsolatfelvételle. (városvédelem, szépítés, sport és kulturális célú, természetvédelem, egyházi, bűnmegelőzési stb). Az Oktatási, Közművelődési, Civil, Ifjúsági és Sportügyi Bizottság koordinálja a civil- és sportszervezetek, valamint az Önkormányzat együttműködését. Minden évben sikerrel rendez meg a Hivatal a Civil Napot, ahol többek között aktuális pályázatokról, témákról hallhatnak előadásokat a résztvevők, s ezen a fórumán konzultációs lehetőséget is biztosítanak részükre. A Munkanélküliek és Nagycsaládosok Egyesülete pályázaton elnyert pénzből irodát nyitott, ahol szintén segítik a hozzájuk forduló civil szervezeteket pályázatok figyelésében, írásában. Az Önkormányzat éves költségvetésében elkülönített keretet biztosít a civil- és sportszervezeteknek.

Az Önkormányzat városfejlesztési munkája során az alábbi szervezetektől várhat kiemelten segítséget:

Zemplénért Civil Szervezetek Szövetsége

Az egymástól elszigetelten, függetlenül működő civil szervezetek munkájának összehangolására, összefogására alakult a Zemplénért Civil Szervezetek Szövetsége. A szövetséget alapító szervezetei: a Munkanélküliek és Álláskereső Egyesülete, a Nagycsaládosok helyi csoportja, a Mozgáskorlátozottak helyi csoportja, a Vakok és Gyengénlátók Sátorajújhelyi Csoportja és a Zempléni Környezetvédő Egyesület. A civil ház ad helyet a térségi civil szervezeteknek is.

Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zemplén Térségi Egyesülete

A Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zemplén – Térségi Egyesülete 1990-ben alakult, és 1998-tól közhasznú szervezetként működik. Az Egyesület a MEOSZ tagszervezete. Az Egyesület 4 városban, köztük Sátoraljaújhelyben, és 54 településen működik, 10 helyi csoporton keresztül 4600 fős tagsággal végzi a mozgásszervi fogyatékkal élő emberek érdekképviselését. Valamennyi helyi csoport részt vesz a saját szintjén az egyesületi feladatok ellátásában. Hatékonyan együttműködnek több civil szervezettel és önkormányzatokkal, részönkormányzatokkal a térségben.

Az Egyesület több területen végzi munkáját, ezek között közösségi, érdekvédelmi jellegű, önként vállalt, hatósági jogszabály által meghatározott feladatok, illetve hiánypótló szolgáltatások is vannak.

Siketek és Nagyothallók országos Szövetségének Cigándi Klubja

A Szövetség a magyar siketek és nagyothallók hivatalos érdekképviselői szerve., segíti és támogatja a siket és nagyothalló embereket a társadalmi beilleszkedésben, az egyéni érvényesülésben, továbbá szolgáltatásokat (jelnyelvi tolmácsolás, jogsegélyszolgálat) nyújt tagjainak, országos és megyei szinten programokat szervez. Lehetőségeihez mérten segítséget nyújt tagjai számára a munkavégzéshez, tanuláshoz, a szakmai végzettség megszerzéséhez, tanfolyamokon való részvételhez, szakköri tevékenységhez.

A Szövetség munkáját országos hatáskörrel fejti ki, de minden megyében a megyeszékhelyen működik megyei szervezet, s ezen kívül vannak városi szervezetek, valamint klubok.

Sátoraljaújhely városban élő, tagsággal rendelkező siketnéma emberek a Szövetség Cigándi Klubja munkájában vesznek részt.

Vakok és Gyengélátók

A megyében több mint 3000 súlyos látásfogyatékkal élő embert tartanak nyilván. A szervezet célja, hogy az e fogyatékkal élő személyek mind teljesebb társadalmi integrációjának elősegítése, életminőségének javítása.

Országos Hagyományörző Cigány Egyesület

A szervezet fellépéseivel beutaztak szinte egész Magyarországot, s több mint 40 alkalommal voltak különböző külföldi fesztiválok fellépő vendégei.

2007. évben az alábbi programokat szervezték meg:

- *XIII. Nemzetközi Cigánytánc Fesztivál, mely több évre tekint vissza. Ennek a rendezvénynek a megszervezését azért tartjuk fontosnak, mert ezen a rendezvényen hű képet kapunk arra vonatkozóan, hogy hol tart ma az autentikus cigány folklór.*
- *VI. Országos Vándorcigánytánc fesztivál, melyen 14 együttes mutatkozott be.*
- *V. Országos Cigánytánc Tábor, melyre elsősorban a Dunántúlról, valamint Szolnok és Heves megyéből érkeztek táncosok. Örömmel tapasztaljuk, hogy a cigány fiatalokban egyre nagyobb az igény, hogy megtanulják kultúrájukat.*

Az elmúlt években az alábbi országok fellépő vendégei voltak különböző fesztiválokon: Olaszország, Hollandia, Dánia Svédország, Spanyolország, Ausztria, Franciaország stb.

Az Egyesület működteti a „Romano Suno” Tanodát. A pályázati céloknak megfelelő működtetéshez az Önkormányzat rendelkezésre bocsátotta a volt Hunyadi úti Óvoda épületét.

8.6. Az IVS megvalósíthatóságának monitoringja

A Sátorajújhely Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájának megvalósítását a Városfejlesztési Társaság által évente az Önkormányzat részére készített beszámoló alapján ellenőrzi. A monitoring lefolytatása során a Társaság munkája során be kívánja vonni a térségben működő civil partnereit,

Az éves beszámolás alapján a következő területek kerülnek monitorozásra:

- a városrészekhez köthető fejlesztések aktuális állapota (fejlesztés mértéke, megvalósítás aránya, előrehaladottság állapota, szükséges korrekciós területek, a korrekciók megtétele érdekében szükséges lépések)
- az egyes fejlesztési területekhez szükséges támogatási/magán források elnyerése érdekében tett lépések, egyeztetések aktuális állapota, a szükséges korrekciók)
- a vizsgált városi területekben megjelenő új funkciók, szolgáltatások, ezek generálása érdekében tett erőfeszítések
- a fejlesztésekkel elérni kívánt/elért célcsoportok további igényfelmérése
- városfejlesztési tevékenység eredményeinek ismertetése
- a városrészekhez kapcsolódó fejlesztések céljainak relevanciája.

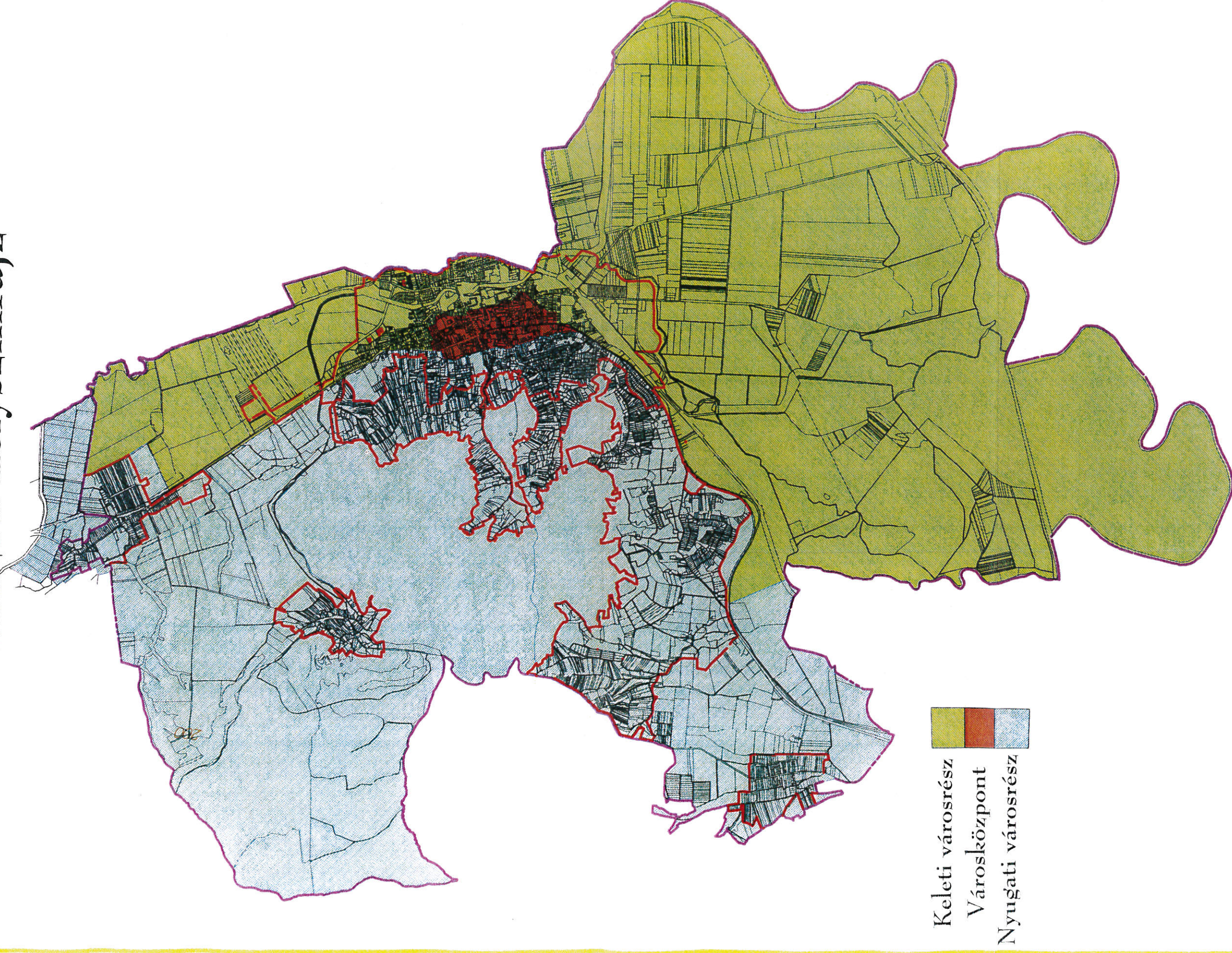
INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

Melléklet

Akcióterületek térképes bemutatása

Integrált Városfejlesztési Stratégia

Átnézeti helyszínrajz

Sátoraljaújhely

Integrált Városfejlesztési Stratégia

Városközpont

Sátoraljaújhely

INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

Melléklet

Akcióterületi fejlesztések részletezése

Integrált Városfejlesztési Stratégia

Keleti és Nyugati városrész

Sátoraljaújhely

INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

Melléklet

Megvalósult fejlesztések térképes bemutatása

